

Bundesministerium
des Innern, für Bau
und Heimat

Bundesamt
für Migration
und Flüchtlinge

Ku soo dhawoow Germany

Macluumaadka dadka waddanka u soo guurey

Ku hag buug-yaraha

Waxaad u baahan tahay mid
Visa lagu galo Jarmalka?
Ku sii wad akhrinta bogga 10

Waad rabtaa
Jarmal barato?
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 16

Ma u baahan
tahay **talo faahfaahsan?**
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 22

Ma qabtaa wax su'aalo ah oo
ku saabsan **joogitaankaaga Jarmalka?**
Ku sii wad akhrinta bogga 30

Ma rabtaa inaad ogaato **dugsiga**
uu ilmahaagu aadi karo?
Ku sii wad akhrinta bogga 82

Filo **ilmo**
oo talo raadis?
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 66

Ma waxaad raadinaysaa **guri dabaq ah?**
Ku sii wad akhrinta
bogga 56

Ma waxaad raadinaysaa
shaqo?
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 42

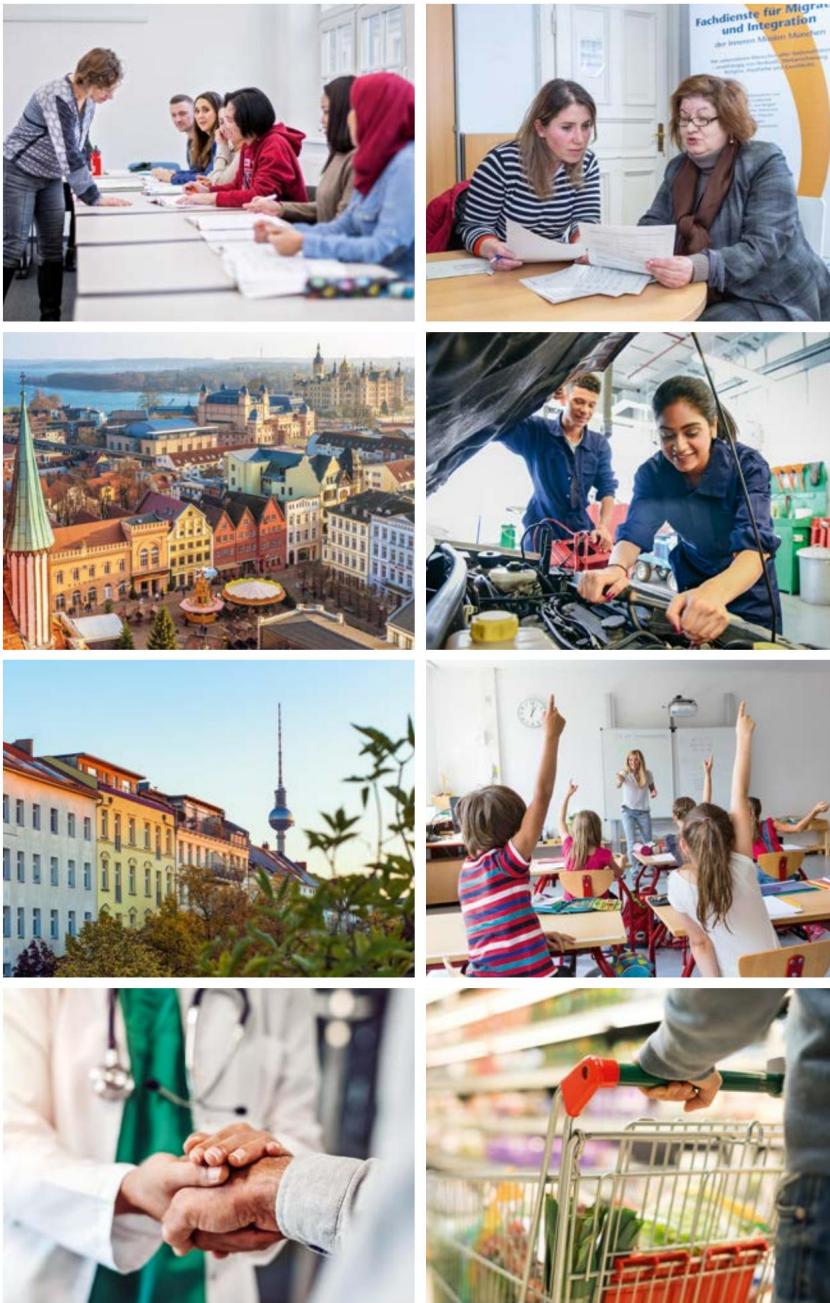
Ma **jiran** tahay oo ma u
baahan tahay gargaar?
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 94

caymiskee ?
muhiim ma kuu yihii?
Ku sii wad akhrinta bogga 104

Ma u baahan tahay macluumaad ku
saabsan **wax iibsiga?**
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 116

Dad bay **rabaan**
degaankaaga
is baran?
Wax badan oo arrintan ku saabsan bogga 122

Nuxurka

Hordhac

		Iland
I	Gelida Jarmalka	10
	1. Shuruudaha gelitaanka 2.	10
	Maclumaaadka ku saabsan midaynta qoyska	13
II.	Baro Jarmal	16
	1. Koorsada isdhixgalka: luqadda iyo wax ka badan 2. Jarmal shaqo	16
	3. Jarmal ee carruurta iyo dhalinyarada	21
III.	Warbixin iyo talo	22
	1. Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta (MBE)	22
	2. Adeegyada socdaalka dhalinyarada - talada dhalinyarada asalkoodu yahay socdaalka (JMD)	26
	3. Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo	28
	Qaxootiga 4. Intarneetka oo ah isha maclumaaadka	28
IV.	Deganaansho iyo dhalasho	30
	1. Goobaha lagala xiriyo xuquuqda deganaanshaha	30
	2. Maclumaaad ku saabsan xuquuqda deganaanshaha	33
	3. Dhalashada	38
V.	shaqada iyo shaqada	42
	1. Aqoonsiga shahaadooyinka iyo dukumentiyada shisheeye	43
	2. Talo shaqo, tababar iyo meelayn shaqo	45
	3. Tababaro xirfadeed oo dheeraad ah	50

4. Bilaabida ganacsi iyo iskaa u shaqeysi 5. Sharciga shaqada: saacadaha shaqada, fasaxa iyo jirrada	51
6. Dakhliga iyo Cashuuraha	53
VI. Deggenaansho	56
1. Raadinta guri dabaq	56
ah 2. Maxaa dhacaya markaad guurto ka dib?	58
3. Taageerada gobolka 4. Sharciga kiraynta iyo kirada	59
	61
VII. Carruurta iyo qoyska	66
1. Fasaxa uurka iyo umusha 2. Fasaxa waalidka iyo gunnada waalidka 3. Lacagta carruurta iyo kaalmada carruurta 4.	66
	71
	75
Doorashada daryeelka carruurta 5. murannada, qalalaasaha iyo rabshadaha qoyska dhexdiisa ah.	78
	79
VIII.Dugsi, tababar iyo waxbarasho	82
1. Nidaamka iskuulada iyo noocyada iskuulada ee Jarmalka 2. Tababar xirfadeed 3.	82
	88
Waxbarasho gudaha Jarmalka	90
4. Waxbarashada dadka waaweyn	93
IX. Caafimaadka iyo ka hortagga	94
1. Caawinta cudurrada iyo shilalka	94
2. Baaritaano iyo tallaalo ka hortag ah	97
	99
4. La-talinta mukhaadaraadka iyo balwadda 5. Ka-qaybgalka dadka naafada ah	101
	102

X. Bangiyada iyo shirkadaha caymiska	104
1. Dhaqaale lacageed iyo habka lacag bixinta	104
2. Caymiska bulshada ee sharciga ah 3.	106
Caymiska hantida iyo shakhsii ahaaneed	115
XI. Wax iibsiga iyo ilaalinta macaamiisha	116
1. Wax iibsiga iyo bixinta	116
2. Garanti iyo dammaanad 3. "libka albaab-ilaa-albaab" iyo warqad, iimayl ama qandaraasyada lagu soo gabagabeeyo internetka	118
	119
XII. Ururada iyo ururada	122
1. Naadiyada iyo ururada	122
2. Ururada muhaajiriinta	124
XIII. degan Germany	126
1. Nidaam siyaasadeed iyo sharci 2. Xisbiyada iyo ka qaybgalka siyaasadda 3. Golayaasha is-dhexgalka iyo guddiyada la-talinta 4. Diinta.	126
	129
	130
	131
index	134
Xaalad degdeg ah	138
qoraalo	139

Hordhac

Mudanayaal iyo Marwooyin

Haddii aad buug-yarahaan gacantaada ku hayso, waxaad go'aansatay inaad si joogto ah ugu noolaato Jarmalka. Waa muujiiso inaad kugunaan kaa qanacsan tahay Jarmalka, in rabitaankaaga iyo fikradhaagu rumoobaan, inaad samaysato saaxiibo iyo saaxiibo cusub iyo in Jarmalku noqdo gurigaaga cusub.

Waxaan rabnaa inaan kuu fududeyno tallaabooinkaaga ugu horreeya ee Jarmalka. Caawinaad Buug-yarahaan ayaa kaa caawin doona inaad u hesho hareerahaaga cusub, nolol maalmeedka aanad aqoon, la macaamilka kastamkayaga iyo inaad si dhakhso leh oo wanaagsan ula xiriito maamulada maamulka. Waxaan rabnaa inaan kugu dhiirigelino inaad si firfircoor u qaabeysyo jawigaaga xirfadeed, iskaa wax u qabso, ka qeyb qaado nolosha dhaqanka oo aad ka qeyb qaadato nashaadaadka iyo nashaadaadka isboortiga. Sidan ayaaad si fiican u fahmi doontaa hab nololeedkeena, dhaqankeena, taariikhdeena iyo dhulkeena hooyo.

Jarmalku wuxuu kaa filayaa inaad daryeesho is dhexgalkaaga iyo isdhexgalka qoyskaaga, inaad ixtilaamto halbeegyadaya iyo inaad muujiso ixtilaamka qiimahayada. Tan waxa kale oo ka mid ah barashada luqadda Jarmalka iyo samaynta nolol-maalmeedka.

Si taas lagugu taageero, gobolku wuxuu maalgeliyaa tallaabooyn badan oo laqabsashada. Waxaan ku dhiirigelinaynaa la-qabsigaaga Jarmalka oo aanu bixinayno dalabyo badan, laakiin waxaan sidoo kale kugu dhiirigelinaynaa inaad samayso dadaalkaaga.

Siyasadeena la-qabsiga waxay ujeedadeedu tahay in la hubiyo in dhammaan dadka si sharci ah ugu nool Jarmalka ay ka faa'iidaysan karaan xorriyaddooda tirada badan oo ay ka faa'iidaysan karaan xirfadahooda. Tusaale ahaan, waxbarashada, taageerada luqadda iyo adeegyada la-talinta ee uu gobolku bixiyo ayaa ku caawin kara.
Ka faa'iidayso tallaabooinka la bixiyo!

Samee isku xirka xaa faddaada, magaaladaada iyo wixii ka baxsan. Waxaa jira siyaabo badan oo aad u firfircoonaan karto. Jarmalku waxa uu leeyahay nolol naadi ah oo aad u firfircoon. Ka qayb qaado! Jarmalku waxa uu leeyahay malaayiin mutadawiciin ah oo ka shaqeeya arrimo samafal.

Ka qayb gal adiguna! Raadso naadi isboorti, ka qaybgal fiidkii waalidka ee dugsiga carruurtaada ama joogso xarunta degmada ama xaa fadda! Dhibaatooyin badan oo maalinle ah ayaa si fudud loo xalin karaa haddii aad talo weydiiso deriska, asxaabta ama asxaabta.

Buug-yarahan waxa uu ku wargelinaya deeqaha taageerada,
Meelo aad ka heli karto macluumaad iyo talo, faa'iido leh
Nambarada teleefanada, ciwaanada lagala soo xidhiidho iyo taloo yinka kuu fududayn doona
nolol maalmeedkaaga, tusaale ahaan

ÿ sida aad shaqo ku heli **karto** iyo sida ay ku taageerto Wakaalada Shaqada

(bogga 16), **ÿ**

sida loo codsado kaalmada carruurta oo carruurtaada loogu diro xannaanada iyo
Iska diwaangeli dugsiga (bogga 82).

ÿ sida daryeelka caafimaadka loogu habeeyo Jarmalka (bogga 94).

Haddii aad hayso su'aalo gaar ah, waxaad mar walba la xiriiri kartaa xarunta latintaa socdaalka ee agagaarkaaga.

Buug-yarahaan waxaa laga heli karaa **www.bamf.de/willkommen-in-deutschland** waxaa lagu soo dejisan karaa ama lagu dalban karaa daabac ahaan Jarmal, Carabi, Bulgaariya, Ingiriisi, Farsi, Faransiis, Giriig, Talyaani, Boolish, Boortaqiis, Romanian, Ruush, Isbaanish iyo Turki.

Waxaad ka heli kartaa macluumaad gaar ah kuwa soo daahay halkan:
www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/DE/publikationen/themen/heimat-integration/wid-spaetaussiedler

Waxaan kuu rajaynaya imaantin badbaado leh iyo madadaalo badan oo aad ku baranayso gurigayaga (iyo laga yaabee dhawaan) gurigaaga cusub.

Horst Seehofer

Wasiirka Arrimaha Gudaha, Dhismaha iyo Bulshada Federaalka

I. Gelida Jarmalka

1. Shuruudaha gelitaanka

Muwaadiniinta dal xubin ka ah Midowga Yurub iyo sidoo kale muwaadiniinta Aagga Dhaqaalaha Yurub iyo Switzerland guud ahaan waxay xaq u leeyihii inay si xor ah ugu guuraan Midowga Yurub, inay galaan oo ay degaan dal kasta oo xubin ka ah dal ku gal la'aan. Muwaadiniinta waddanka saddexaad - ie. ajaanibka ka yimid dalalka kale ee asal ahaan - guud ahaan waxay u baahan yihiin fiisaha si ay u galaan Jamhuuriyadda Federaalka ee Jarmalka.

TALO

Muwaadiniinta dalalka saddexaad qaarkood waxay dalka ku geli karaan fiis la'aan. Wuxaa dhaqaaq kartaa in dalka aad u dhalatay uu ka mid yahay dalalkan marka la joogo ergada diblumaasiyadeed ee Jarmalka ee dibadda ama bogga internetka ee Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee www.diplo.de waayo-aragnimo.

Haddii kale, sharciga guud ayaa ah in ajaanibku ay u baahan yihiin fiisaha Schengen (fiisaha C) ee joogitaan gaaban oo ilaa 90 maalmood gudahooda ah 180 maalmood iyo fiisaha qaranka (D visa) joogitaan dheer, i.e. joogitaan waqtidheer ah. Fiisaha aad u baahan tahay inaad dalbato waxay ku xidhan tahay ujeedada safarkaaga iyo mudada la qorsheeyay ee aad joogtid. Wuxaa sidoo kale ka heli kartaa macluumaad dheeraad ah oo arrintan ku saabsan bogga internetka ee Xafiiska Arrimaha Dibadda ee Federaalka.

Habka codsiga

Weli waxaad u baahan tahay inaad Jarmalka ka hesho fiisaha waddankaaga hooyo Codso wakiilka diblumaasiyadeed ee degmada aad ku nooshahay ama aad degan tahay. Shuruuda lagu dalbanayo fiisaha ergada diblumaasiyadeed ee Jarmalka oo aan ahayn dal kale oo xubin ka ah Midowga Yurub waa in meeshaada kaliya ama meesha ugu muhiimsan ay tahay Jamhuuriyadda Federaalka ee Jarmalka. Way fiicantahay inaad horay u sii ogaato dukumeentiyada aad u baahan tahay iyo waxyaabaha gaarka ah ee aad u baahan tahay inaad ku xisaabtanto. Macluumaadka lagama maarmaanka ah

Waxaad si toos ah uga heli kartaa wax badan oo ku saabsan habka fiisaha bogga internetka safaarada ama qunsulyada ay khusayso. Waxaad ka heli kartaa dulmar guud oo ku saabsan ergada diblomaasiyadeed ee Jarmalka ee dibadda ah oo leh ciwaannada xiriirka iyo lambarrada taleefannada bogga internetka ee Xafiiska Arrimaha Dibadda ee Federaalka - Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee Jarmalka - www.diplo.de. Halkaas waxa kale oo aad ka heli doontaa maclumaad guud oo ku saabsan gelitaanka Jarmalka iyo shuruudaha fiisaha. Kharashka fiisaha inta badan waa 80 euro qofkiiba joogitaanka ilaa 90 maalmood (fiisaha Schengen) iyo 75 euro ee joogitaanka dheer (fiisaha qaranka).

Xafiisyada diblomaasiyadeed ee dibadda guud ahaan uma baahna in ka badan 15 maalmood oo shaqo si ay uga baaraandegaan codsiga fiisaha ee joogitaan gaaban

90 maalmood in la go'aamiyo. Macluumaad dheeraad ah ayaa laga heli karaa bogga hore ee howlgalka shisheeye ee khuseeya. Haddii aad rabto inaad codsato fiisaha joogitaan dheer, waa inaad filaysaa wakhti habayn ah oo dhawr bilood ah. Ballan waa in lagu qabtaa badi safaaradaha Jarmalka si loo codsado fiisaha. Tan waxaa sidoo kale lagu sameeyaa bogga hore ee howlgalka shisheeye ee mas'uulka ka ah. Waxaad ka caawin kartaa inaad soo gaabinayso wakhtiga habaynta codsiga fiisahaaga adoo soo gudbinaya dhammaan dukumeentiyada iyo macluumaadka loo baahan yahay markaad gudbinayso codsigaaga.

XUSUUS MUHIIM AH

Haddii aad rabto inaad ka shaqeyso Jarmalka, waa inaad guud ahaan dalbataa fiisaha. Muwaadiniinta Midowga Yurub, Iceland, Liechtenstein, Norway iyo Switzerland waa ka reeban yihiin tan. Muwaadiniinta Australia, Israel, Japan, Canada, Republic of Korea, New Zealand iyo United States of America waxay ka heli karaan ogolaanshaha joogitaanka ee loo baahan yahay hay'adda socdaalka mas'uul ka ah ee Germany xitaa ka dib markii ay soo galaan dalka. Waa in la ogaadaa in shaqada loogu talagalay la qaadan karo oo keliya ka dib marka la bixiyo ogolaanshaha joogitaanka.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Internetka:

- ÿ Xafiiska Arrimaha Dibadda: www.diplo.de,
Shayga liiska "Adeegga/Vísa iyo Deganaanshaha"
- ÿ Adeegga Isweydaarsiga Waxbarashada Jarmalka: www.daad.de
- ÿ Bogga dawladda dhewe ee shaqaalaha xirfadda leh ee dibadda ka yimid
www.make-it-in-germany.com

limayl:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Arrimaha Dibadda:
buergerservice@diplo.de

Taleefanka:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Arrimaha Dibadda:
+49 30 5000 2000 (Isniin ilaa Jimcaha, 9 subaxnimo ilaa 3 galabnimo)

2. Xogta ku saabsan isu keenida qoyska

Lamaanaha ajnabiga ah iyo carruurta aan qaan-gaarin ee aan guursan waxay guud ahaan fursad u leeyihii inay galaan Jarmalka ama ay raacaan habkaas. Xubnaha kale ee qoyska waxaa laga yaabaa in loo ogolaado inay u soo haajiraan xaalado gaar ah. Lammaanaha ajnabiga ah ee aan haysan dhalashada waddan ka mid ah Midowga Yurub ama aan guursaneyn muwaadin Midowga Yurub oo doonaya inay la joogaan xaasaskooda si joogto ah Jarmalka, mabda'a, , caddeeyaan ka hor intaysan dalka soo gelin inay haystaan ugu yaraan aasaaska aasaasiga ah. aqoonta Jarmalka. Waajibka ah in la bixiyo caddaynta xirfadaha luqadda marka la codsanayo fiisaha ayaa jira iyada oo aan loo eegin in lammaanaha ku nool Jarmalka ay haystaan dhalashada Jarmalka.

Aqoonta jarmalka waxaa loogu talagalay in loo fududeeyo lamaanayaasha is qaba si aad u awoodo in aad ka qayb qaadato nolosha bulshada ee Jarmalka isla bilawga.

Marka laga reebo shahaadada luqadda

Ka reebban ayaa khuseeya, iyo kuwa kale:

ÿ haddii lammaanuhu haystaan kaarka buluuga ah ee EU, kaarka ICT, kaarka ICT-ga mobilka ama ogolaanshaha joogitaanka ee cilmi-baarayaasha,

ÿ Haddii lammaanaha ku nool Jarmalka loo oggolaado inay soo galaan oo ay joogaan dhulka federaalka si ay u joogaan waqtii dheer fiisaha ama ay ku raaxaystaan xaq degenaansho rasmii ah oo ku salaysan xeerarka sharciga Yurub,

ÿ haddii ay jirto baahi cad oo hoose oo ah isdhixgal, ÿ

dadka u guura inay la noolaadaan qof qof u leh magangelyo ama qaxooti laga aqoonsan yahay Jarmalka, waase haddii guurku hore u jiray markii qofku u soo guuray xaruntiisa nololeed ee Jarmalka.

ÿ loogu talagalay dadka aan baran karin Jarmalka sababtoo ah jirro jireed, maskaxeed ama shucuureed ama naafo.

TALO

Waxaad si sax ah u ogaan kartaa waxa loola jeedo "aqoon fudud oo Jarmal ah" buug-yaraha "Caddaynta aqoonta aasaasiga ah ee Jarmalka marka lammaanuhu ka soo haajiraan dibadda", taas oo aad ka heli karto bogga internetka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga ee www.bamf.de/publikationen wuu dalban karaa ama soo dejisan karaa.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xafiiska socdaalka
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
www.bamf.de, Shaya liiska "Socdaalka & Deganaanshaha"

limayl:

- Khadka Taleefanka "Ka Shaqeynya iyo Ku noolaanshaha Jarmalka" ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga iyo Meelaynta Dhexe ee Dibadda iyo Khaaska ah ee Hay'adda Shaqada ee Federaalka Foomka xiriirka ee www.bamf.de/kontakt

Taleefanka:

- ÿ Adeegga muwaadinka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
+49 911 943-0
- ÿ Khadka Tooska ah "Shaqada iyo Ku noolaanshaha Jarmalka" (ALID)
+49 30 1815-1111 (Isniiñ ilaa Jimce)

Agabka macluumadaadka:

Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga (waxaa laga heli karaa
www.bamf.de/flyer-ehegattennachzug):
Caddaynta aqoonta aasaasiga ah ee Jarmalka marka aad ku biirto xaaskaaga dibadda (afaf badan)

II. Baro Jarmal

Waxaa jira siyaabo badan oo lagu barto Jarmalka: dugsiyada, jaamacadaha, xarumaha dhaqanka, naadiyada, xarumaha waxbarashada dadka waaweyn iyo dugsiyada gaarka ah. Hal dariiqo oo lagu barto Jarmalku waa ka qayb qaadashada koorsada isdhexgalka ama luqadda xirfadda taasoo qayb ka ah barnaamijka guud ee luqadda dawladda dhexe. Xaaladaha qaab-dhismeedka, nuxurka iyo hubinta tayada waxaa lagu hubiyaa heerka federaalka ee Jarmalka oo dhan. Ka qayb qaadashada koorsooyinka isdhexgalka iyo luuqada xirfada leh waxay keenaysaa faa'iidooyin nolol maalmeedka iyo gaar ahaan markaad shaqo raadinayso. Qof kasta oo si guul leh ugu dhammeeya koorsada la-qabsashada ee "Shahaadada Koorsada Isdhexgalka" wuxuu ka faa'iideysan karaa marka uu shaqo raadinayo iyo sidoo kale marka uu codsanayo ogolaanshaha dejinta iyo haddii ay dhacdo jinsiyadda.

TALO

Haddii aad rabto inaad ku noolaato Jarmalka, waa inaad Jarmalka u barataa sida ugu dhakhsaha badan. Tani waxay muhiim u tahay la kulanka dad cusub, awood u yeelashada wada xiriirka nolol maalmeedka iyo helitaanka shaqo. Markaad Jarmal ku barato koorsada, waxaad si sax ah u baraneysaa luqadda Jarmalka bilowga.

1. Koorsada isdhexgalka: luqadda iyo qaar kale

Koorsada la qabsiga, dawlada Jarmalku waxay kugu taageertaa barashada Jarmalka. Koorasyada laqabsashada waxay ka kooban yihiin koorsada luqadda iyo koorsada hanuuninta. Sida caadiga ah, koorsada la qabsiga waxay qaadataa 700 saacadood. Waxaa jira koorsooyin waqtibuuxa ah iyo kuwo dhiman.

Haddii aadan haysan amar ku filan oo ku saabsan luqadda Jarmalka, waxaad awoodi kartaa ama waa inaad ka qaybgashaa koorsada la qabsiga xaaladaha qaarkood. Soogalootiga iyo qaxootiga leh rajada joogitaan wanaagsan waxay uga baahan karaan maamulka socdaalka, bixiyayaasha arniga aasaasiiga ah ama mas'uuliyiinta mas'uulka ka ah faa'iidooyinka magangalyo-doonka inay ka qaybqaataan koorsada laqabsashada. Haddii taasi aysan ahayn, waxaad codsan kartaa gelitaanka Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga

Bixi koorsada isdhexgalka. Haddii laguu oggolaado ama lagugu khasbo inaad qaadato koorsada la-qabsiga, ka qaybqaadashadaada waxaa dhaqaale ahaan taageeri doona gobolka.

Waxaad ka akhrisan kartaa onlays haddii aad buuxisay shuruudaha lagaa rabo ama aad xaq u leedahay koorsada laqabsashada (www.bamf.de/integrationskurs). Waxa kale oo aad ka qayb qaadan kartaa koorsada la qabsiga adiga oo iskaa wax u bixiya. Xaaladdan oo kale, waxa fiican in aad wax badan ka ogaato bixiyaha koorsada isdhexgalka.

Koorso luqadeed

Koorsada luqaddu waxay caadi ahaan qaadataa 600 saacadood, ama 900 saacadood oo ah koorsooyinka isdhexgalka gaarka ah. Mawduucyada muhiimka ah ee nolol maalmeedka ayaa halkaas looga hadlayaa, tusaale ahaan:

- ÿ Wax iibsiiga iyo noolaanshaha
- ÿ Caafimaadka
- ÿ Shaqada iyo shaqada
- ÿ Tababarka iyo waxbarashada carruurta
- ÿ Madadaalada iyo xiriirka bulshada
- ÿ Warbaahinta iyo dhaqdhaqaqa

Waxa kale oo aad baran doontaa inaad ku qorto warqado iyo iimaylo af Jarmal ah,
buuxinta foomamka, wacitaanka telefoonada ama aad codsato shaqo
codsan

Kooras hanuunin

Qaybta ugu danbeysa ee koorsada laqabsashada waxaa loo yaqaan koorsada hanuuninta
waxayna badanaa qaadataa 100 saacadood. Koorsada hanuuninta waxaad ka hadli
doontaa:

- ÿ Nidaamka sharciga ee Jarmalka, taariikhda iyo dhaqanka
- ÿ Xuquuqda iyo waajibaadka gudaha Jarmalka
- ÿ gobolka aad ku nooshayah
- ÿ Qiimaha muhiimka ah ee Jarmalka, tusaale ahaan xorriyadda diinta,
Dulqaad iyo sinnaan

Koorasyada isdhexgalka ee gaarka ah

Barashada waxaa ugu wanaagsan in lagu sameeyo dadka ay isku dano iyo baahiyaha
yihiin. Tani waxay sidoo kale khuseysaa koorsada laqabsashada. Taasi waa sababta,
marka lagu daro koorsada isdhexgalka guud, waxaa jira dalabyo loogu talagalay kooxo
gaar ah:

- ÿ Koorsooyinka akhris-qoraalka ee dadka u baahan in laga taageero akhriska
oo u baahan qoraal
- ÿ Koorasyada isdhexgalka haweenka oo ay ka qayb qaataan haweenka oo kaliya,
kuwaas oo si gaar ah loogu talagalay baahida haweenka.
- ÿ Koorsooyinka la qabsiga ee kuwa baranaya far labaad kuwaas oo alifbeetada lagu
qoray habka qorista ee aan Latinika ahayn oo marka hore isticmaala Laatiinka
Waa inaad barataa jilayaasha
- ÿ Koorsooyinka isdhexgalka waalidka, oo si gaar ah uga hadlaya mowduucyada meelaha soo socda
Wax ka qabashada barbaarinha iyo waxbarashada
- ÿ Koorasyada isdhexgalka dhalinyarada ee u diyaariya dhalinyarada tababarka ama
U diyaargarow waxbarasho
- ÿ Koorasyada la qabsiga ee dadka naafada ah, kuwaas oo, waxyabo kale, farta-fiiqa,
luqadda dhigoolaha ama qalabyada farsamada loo isticmaalo barashada luqadda
- ÿ Koorasyada hagaajinta ee dadka ku noolaa Jarmalka muddo dheer oo qaba baahiyoo
taageero luqadeed oo gaar ah

Koorsada laqabsashada sidoo kale waxaa loo dhigan karaa sida koorsada degdega ah ee 430-saac ee ardayda degdega ah.

Koorsada isdhexgalka ee shahaadada

Dhammaadka koorsada luqadda iyo koorsada hanuuninta, waa inaad imtixaan gasho. Haddii aad ku gudubto labada imtixaan, waxaad heli doontaa "Shahaadada Koorsada Isdhexgalka". Shahaadadan waxay caddaynaysaa inaad heshay aqoon kugu filan oo Jarmal ah iyo aqoonta aasaasiga ah ee muhiimka ah ee ku saabsan bulshada Jarmalka. Iyada oo leh

"Koorsada Is-dhexgalka Shahaadada" waxay kuu ogolaaneysaa in horay laguu qaato dhalashada haddii loo baahdo. "Shahaadada Koorsada Isdhexgalka" waxay sidoo kale noqon kartaa mid aad waxtar u leh markaad shaqo raadineyo.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)
- ÿ Xafiiska isdhexgalka ama xafiiska dhaqanka ee degmada
- ÿ Xarumaha dhaqanka
- ÿ Dugsiyada luqadaha
- ÿ Wakaalada shaqada iyo xarunta shaqada

Internetka:

- ÿ Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
www.bamf.de/integrationskurs
www.bamf.de/bamf-navi

Limayl:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga: Foomka xiriirka ee www.bamf.de/kontakt

Taleefanka:

- ÿ Adeegga muwaadinka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
+49 911 943-0

Agabka macluumaaadka:

Ý Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga (waxaa laga heli karaa iyada oo loo marayo

www.bamf.de/publikationen:

- **Jarmal ma barataa!**

(Warqadaha koorsada isdhexgalka oo ku qoran luqado badan)

- **Baro Jarmal - horumarinta fursadaha**

(Buug yar oo ku saabsan koorsada is-dhexgalka dhalinyarada ee Jarmalka)

Baro Jarmal - mustaqbalka qoyskaaga

(Warqado ku saabsan koorsada isdhexgalka waalidka oo ku qoran Jarmal, Carabi,

Ingiriis, Ruush iyo Turki)

2. Jarmal shaqo

Si aad shaqo u hesho oo aad ugu guulaysato shaqadaada, aqoonta wanaagsan ee Jarmalku waa muhiim. Sidaa darteed waxaa jira koorasyo gaar ah oo aad ku baran karto Jarmalka shaqada la xiriirta. Koorasyada noocaan ah waxaad ku baran doontaa erayada, naxwaha iyo weedhaha aad u baahan tahay si aad ula xiriirto asxaabta, macaamiisha iyo madaxda sare. Wuxaan sidoo kale baran doontaa inaad fahamto tilmaamaha shaqada adag iyo qoraalada, tusaale ahaan, waxaad ogaataa waxaad u baahan tahay inaad tixgeliso markaad qorayso iimaylo ganaci iyo waraaqo.

Xafiiska Federaalka ee socdaalka iyo qaxootiga wuxuu bixiyaa koorsooyin luqadeed xirfadeed bilaash ah dadka asalkoodu yahay socdaalka. Koorasyada waxaa lagu dari karaa shahaadooyin xirfadeed iyo fursad aad ku baran karto xirfad si ka sii wanaagsan iyada oo loo marayo internship.

Marka laga soo tago koorasyada uu bixiyo Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga, waxaa sidoo kale jira koorsooyin kale oo Jarmal ah oo shaqo ah. Inta badan waa inaad kuwaas ka bixisa kharashka ka qaybgalka. Way habboon tahay in si dhow loo eego oo la is barbar dhigo, sababtoo ah nuxurka koorsooyinka inta badan aad ayay u kala duwan yihiin. Had iyo jeer dooro koorsada ku habboon danahaaga iyo baahiyahaaga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)
- ÿ Dugsiyada luqadaha iyo jaamacadaha
- ÿ Wakaalada shaqada, xarunta shaqada ama midda ku haboon Dhisidda bulshada
- ÿ Loo shaqeeyaha

Internetka:

Xafiiska **Federaalka** ee Socdaalka iyo Qaxootiga:

www.bamf.de/berufssprachkurs

limayl:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga: Foomka xiriirka ee www.bamf.de/kontakt

Taleefanka:

- ÿ Adeegga muwaadinka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
+49 911 943-0

Agabka macluumaadka:

Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga (waxaa laga heli karaa iyada oo loo marayo

www.bamf.de/publikationen):

- Xaashiyaha **dallacaadda Jarmal ee la xidhiidha shaqada ee**

Koorsooyinka luqadda xirfadda (sida ku cad Qaybta 45a sharciga degenaanshaha) oo ku qoran 12 luqadood

3. Jarmal ee carruurta iyo dhalinyarada

Xannaanada iyo dugsiyada waxay siyyaan carruurta iyo dhalinyarada fursado kala duwan si ay u bartaan Jarmalka. Waxaad wax badan oo arrintan ku saabsan ka heli kartaa cutubka VIII "Dugsiga, tababarka iyo daraasadaha" ee buug-yarahan iyo si toos ah xannaanada ama dugsiga ilmahaaga.

III. Warbixin iyo talo

Usbuucyada iyo bilaha ugu horeeya gudaha Jarmalka waad awoodaa waxyaboo badan ayaa u muuqda qariib. Kaas oo lagu bixiyo dalkaagii asalka ahaa oo ahaa mid fudud, laga yaabaa in ay ku shaqeeyaa si waafaqsan xeerar kala duwan halkan. Soo hel maclumaadka ugu badan ee suurtogalka ah kana faa'iidayso adeegyada la-talinta. Jarmalka waxaa ka jira urruo badan oo ku farxi doona inay ku caawiyaan haddii aadan garanayn waxaad samayn lahayd. Halkan waxaad ka heli doontaa meesha ugu horeysa ee aad aado Laynu wuu leexan karaa:

1. Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta (MBE)

Shaqaalah la talinta socdaalka ayaa kaa caawin doona inaad xalliso mashaakilaadkaaga – si degdeg ah oo aan xafiisyo ahayn. Waxay ku taageeri doonaan laga bilaabo maalintaada ugu horreysa ee Jarmalka waxayna ku siin doonaan talo haddii aad wax su'aalo ah qabtid - tusaale ahaan mawduucyada soo socda:

ÿ Jarmal baro

(Tusaale ahaan: Halkeen ka baran karaa Jarmalka? Ma inaan iska bixiyo kharashka koorsada? Sideen isku diwaangeliya koorsada la qabsiga?)

ÿ Tababarka iyo shaqada

(Tusaale ahaan: Shahaadada ka-tagidda dugsiga ama tababarka ma la aqoonsan doonaa? Sidee iyo halkee ayaan shaqo ka heli karaa?)

ÿ Guriyeynta

(Tusaale ahaan: Sideen ku helaa guri dabaq ah? Waa immisa qiimaha gurigu?)

ÿ Caafimaadka

(Tusaale ahaan: Miyaan u baahanahay caymis caafimaad? Dhakhtarkee ayaan aadi karaa?)

ÿ Guurka, qoyska iyo waxbarashada

(Tusaale ahaan: Yaa i caawin doona xilliga uurka? Yaa igala talin kara dhibaatooyinka guurka? Sideen ku helaa xanaano caruur? Carruurtaydu isla markaaba ma aadi karaan dugsiga barbaarinta ama dugsiga?)

Si wadajir ah u xalliya dhibaatooyinka

La-taliyayaashu waxay sidoo kale fahmaan luqadda waddankaaga asalka ah waxayna yaqaanaan dhibaatooyinka iyo caqabadaha ka iman kara markaad degaysyo Jarmalka. Wadahadal shahksiyeed ka dib, waxay kula shaqayn doonaa si ay u horumariyaan qorshe kaa caawin doona inaad si dhakhso ah u hesho jidkaaga nolol maalmeedka ee Jarmalka. Ujeeddada wada tashigu waa xirfadahaaga iyo aqontaada. Waxaad ogaan doontaa waxa taageero ee la heli karo iyo halka aad ka baran karto Jarmalka. La-taliyayaasha sidoo kale waxay hubiyaan inaad ka qaybqaadan karto koorooyinka isdhexgalka ee ay bixiso gobolka ama waxyabaha kale ee isdhexgalka ee goobta.

XUSUUS MUHIIM AH

Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta (MBE) waa lacag la'aan wakhti kasta.

Yaa bixiya talada socdaalka?

Magaalooyin badan oo Jarmal ah waxaa ku yaal xarumo talobixin socdaal.

Hay'adaha soo socdaa waxay bixiyaan talo socdaal oo bilaash ah:

ÿ Daryeelka shaqaalaha

ÿ Jarmal Caritas Association

ÿ Diakonie Germany - Shaqada Evangelical ee Diakonia iyo Horumarinta eV ÿ

Ururka Samafalka

Wadaagga ee Jarmalka

ÿ Jarmal Laanqayrta Cas

ÿ Xafiiska daryeelka dhexe ee Yuhuuda ee Jarmalka

ÿ Ururka eryada

La talinta khadka tooska ah "mbeon"

Qayb weyn oo ka mid ah la-taliyayaasha ayaa sidoo kale lagu heli karaa la-tashiga
khadka tooska ah ee "mbeon". App-ka sheekeysiga ee "mbeon" waxaad si toos ah ula
xiriiri kartaa la-taliyayaasha saacad kasta iyo adiga

Weydii su'aalo. Macluumaad dheeraad ah ayaa laga heli karaa **www.mbeon.de**.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Xafiiska socdaalka
- ÿ Deganaan ku meel gaar ah
- ÿ Maamulka degmada, magaalada ama degmada
- ÿ Saaxiibada, qoyska, deriska
- ÿ Loo shaqeeyaha
- ÿ Naadiyada

Internetka:

Xafiiska **Federaalka** ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
www.bamf.de/migrationsberatungsstellen
www.bamf.de/bamf-navi

limayl:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
Foomka xiriirka ee www.bamf.de/kontakt

Taleefanka:

- ÿ Adeegga muwaadinka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
+49 911 943-0

Agabka macluumaadka:

- ÿ Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga (waxaa laga heli karaa iyada oo loo marayo
www.bamf.de/publikationen:
- **Talo hel!** (Warqado ku saabsan talada socdaalka oo ku qoran luqado badan)

2. Adeegyada socdaalka dhalinyarada - talada dhalinyarada asalkoodu yahay socdaalka (JMD)

Gaar ahaan dhalinyarada, marka ugu horeysa ee waddan shisheeye ah waa mid xiiso leh oo isku mid ah isku mar. Waxay rabaan inay helaan saaxiibo cusub oo ay isku muujijyaan dugsiga ama shaqada. Adeegyada socdaalka dhalinyaradu waxa ay dhalinyarada ka caawiyaan sidii ay u fahmi lahaayeen caqababada ka jira degitaanka Jarmalka. Waxay kula taliyaan oo ay raacaan dhallinyarada waddanka u soo guurey iyo dhallinyarada da'doodu u dhaxayso 12 iyo 27 jir ee dugsigooda, habka is-dhexgalka xirfaddeed iyo bulsho.

XUSUUS MUHIIM AH

Talada ka socota Adeegga Socdaalka Dhallinyarada (JMD) waa lacag la'aan adiga iyo carruurtaada wakhti kasta.

Soo jeedin gaar ah iyo talo shakhsi

Bixinta adeegyada socdaalka dhalinyaradu waxay u dhaxaysaa taageero shaqsi oo leh qorshaha taageerada laqabsashada ilaa latalinta kiis shaqsiyeed iyo shaqo waalid ilaa waxqabadyo iyo koorsooyin kooxeed. Tusaale ahaan, waxaad halkaas ka heli kartaa caawimo iyo macluumaad haddii aad su'aalo ka qabto mawduucyadan soo socda:

- ÿ Dugsiga iyo nidaamka tababarka
- ÿ Qorshaynta shaqada
- ÿ Farsamooyinka codsiga
- ÿ La tacaalida warbaahinta cusub, gaar ahaan barnaamijyada barashada Jarmalka
- ÿ Ka-qaybgalka dhammaan dhinacyada nolosha bulshada, dhaqanka iyo siyasadda

Adeegyada socdaalka dhalinyarada ayaa laga heli karaa in ka badan 470 goobood oo dalka oo dhan ah. Bixiyeyaasha shaqada bulshada ee dhalinyarada waxaa lagu aaminay talada:

- ÿ Kooxda Shaqeynta Federaalka ee Shaqada Bulshada ee Dhallinyarada Evangelical
- ÿ Kooxda Shaqeynta Federaalka ee Shaqada Bulshada ee Dhallinyarada Katooliga
- ÿ Daryeelka shaqaalaha
- ÿ Xiriirka Caalamiga ah, Ururka Daryeelka Wadajirka ah iyo Jarmal

Laanqayrta Cas

La tashiga khadka tooska ah "jmd4you"

Dhalinyarada tahrribayaasha ah ilaa da'da 27, talo online ah ayaa lagu heli karaa luqado kala duwan.

Su'aalaha waxaa lagu weydiin karaa meel fagaare ah iyadoo la adeegsanayo hawl sheekeysi ama si gaar ah.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhalinyarada (JMD)
- ÿ Xafiiska socdaalka
- ÿ Xafiiska daryeelka dhalinyarada
- ÿ Deganaan ku meel gaar ah
- ÿ Maamulka degmada, magaalada ama degmada
- ÿ Saaxiibada, qoyska, deriska
- ÿ Loo shaqeeyaha
- ÿ Naadiyada

Internetka:

- ÿ Waaad ka heli kartaa adeega socdaalka dhalinyarada ee kuugu dhow
www.jugendmigrationsdienste.de
- ÿ La-talinta khadka internetka ee
www.jmd4you.de (Jarmal)
www.your-way-in-germany.org (Ingiriis)
www.putjwgermaniju.org (Ruush)
www.almanyayolu.org (Turki)
www.bousaletuk-fi-almanya.org (Carabi)
www.udherrefyesi-gjermani.org (Albaaniyaan)

Agabka macluumaaadka:

- ÿ Warqadaha adeegga socdaalka dhalinyarada oo laga heli karo www.bmfsfj.de/bmfsfj/service/publikationen

3. Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga

Haddii aad qabtid su'aalo kale, waxaad la xiriiri kartaa adeegga muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga. Wuxuu si gaar ah uga caawiyaa su'aalaha la xiriira socdaalka iyo la-qabsashada - tusaale ahaan koorsada la-qabsashada, xuquuqda degenaanshaha ama dhalashada.

Waxaad kala xidhiidhi kartaa Adeegga Muwaadiniinta **+49 911 943-0** ama qoraal ahaan adigoo isticmaalaya foomka xidhiidhka www.bamf.de/kontakt.

4. Internetka oo ah isha macluumaadka

Internetku wuxuu noqon karaa caawinaad weyn marka la raadinayo macluumaadka. Maamulo badan, maamul magaalo iyo xafiisyo ayaa leh shabakado aad ka heli karto macluumaad waxtar leh. Xogta ku xeeran Nolol maalmeedka ee Jarmalka, ciwaanno iyo taloooin dheeraad ah ayaa laga heli karaa bogga internetka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga hoostiisa shayga "Integration": www.bamf.de/integration.

XUSUUS MUHIIM AH

Si aad isaga ilaalso inaad noqoto dhibane kхиyaano, waa inaad ka taxadartaa intarneedka. Gaar ahaan marka ay timaado faahfaahinta bangigaaga ama macluumaadkaaga shaksiyed. Waa inaad sidoo kale si taxadar leh u baartaa ka hor intaadan wax ka iibsan internetka.

Buug-yaraha "**Consumer Protection Compact - Talo Wanaagsan oo ku Saabsan Su'aalaha Maalinlaha ah**" ee ka socda Xafiiska Warbaahinta iyo Warfaafinta ee Dowladda Federaalka, oo laga heli karo www.bundesregierung.de, **wuxuu bixiyaa dulmar wanaagsan oo ku saabsan khatarta internetka**. Shayga liiska "Adeegga/Daabacaada". Xarumaha la talinta macaamiisha iyo shaqaalaha la talinta socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta (MBE) iyo adeegga socdaalka dhalinyarada (JMD) ayaa sidoo kale ku ca

Waa inaad xasuusnaataa: Dhammaan wax-soo-saarka internetka maaha kuwo la aamini karo oo sax ah. Wuxuu kale oo jira macluumaad khaldan oo ku yaal boggaga qaar. Wuxaa ka heli kartaa ciddu mas'uulka ka ah goobta hoosteeda shayga "Imprint" ee bogga internetka. Way fiicantahay in aan la aamini karin shabakadaha aan lahayn wax daabacaad ah. Boggaga internetka ee wasaaradaha, xafiisyada iyo maamulada ayaa si gaar ah loogu kalsoon yahay.

Hal dariiqo oo aad ku heli kartu ciwaanno iyo lambaro taleefan oo muhiim ah waa Yellow Pages®, buug taleefoon oo loo kala soocay mowduuc ama mawduuc. Buuga taleefoonka ayaa diyaar u ah magaalo kasta ama gobol kasta. Hay'adaha dawliga ah, sida maamulka guryeynta, ayaa inta badan laga heli karaa bogga Yellow Pages® ee hoos yimaada ereyga muhiimka ah "maamulka". Yellow Pages® waxa kale oo laga heli karaa internetka: **www.gelbeseiten.de**. Wuxuu kale oo aad ka heli kartaa ciwaanno iyo lambaro telefoon adoo ka baadhaya in oo ka socda maamulka, xarumaha iyo xarumaha kale.

IV.

Deganaansho iyo dhalasho

1. Goobaha lagala xiriiro xuquuqda deganaanshaha

Haddii aad rabto in aad u soo guurto xaruntaada nolosha Jarmalka ama aad mar hore u soo guurtay Jarmalka, xeerarka sharciga deganaanshaha ayaa si gaar ah muhiim kuugu ah. Shuruudaha guud ee joogitaankaaga Jarmalka waxay ku xidhan yihiin haddii aad u soo haajirtay sidii dib-u-dejin daahay ama muwaadin ka tirsan waddan xubin ka ah Midowga Yurub, Aagga Dhaqaalaha Yurub (EEA - oo ka kooban waddamada xubnaha ka ah EU iyo sidoo kale Iceland, Liechtenstein iyo Norway) iyo Switzerland ama ka yimi wadan ka baxsan Midowga Yurub.

Meelaha lagala xiriiro muwaadiniinta Midowga Yurub, Aagga Dhaqaalaha Yurub iyo Switzerland

Haddii adiga, muwaadin EU ama EEA, aad rabto inaad si joogto ah ugu noolaato Jarmalka, waxaad isticmaali kartaa xuquuqdaada dhaqdhaqaqa; Tani waxay sidoo kale khusaysaa xubnaha qoyskaaga haddii ay laftoodu haystaan dhalasho kale. Kadib markaad dalka soo gasho, sida muwaadiniinta Jarmalka, waa inaad iska diiwaan gelisaa xafiiska diiwaangelinta ee sharciga deganaanshaha. Haddii xubnaha qoyskaaga

Haddii aad haysato dhalasho ka duwan kuwa aan kor ku soo sheegnay, waxa aad ka heli doontaa waxa loogu yeero kaarka deganaanshaha ee maamulka socdaalka.

Muwaadin Switzerland, waxaad sidoo kale ku raaxaysanaysaa xorriyadda dhaqdhaqaqa gudaha Jarmalka sababtoo ah heshiiska dhaqdhaqaqa xorta ah ee dadka ee u dhixeyya Midowga Yurub iyo Switzerland; Hay'adda laanta socdaalka ayaa ku siin doonta ogolaanshaha joogitaanka si ay u caddeyo xaqaa aad u leedahay joogitaanka.

XUSUUS MUHIIM AH

Dhammaan muwaadiniinta Midowga Yurub ee ka diiwaangashan Jarmalka ee ku noolaa Jarmalka ugu yaraan saddex bilood oo gaadhey da'da 18 waa loo oggol yahay inay ka qaybqaataan doorashooyinka deegaanka.

Meelaha lagala xiriyo dadka ka yimid wadamada ka baxsan Midowga Yurub,
Aagga Dhaqaalaha Yurub iyo Switzerland

Muwaadiniinta ka soo jeeda wadamada aan ka tirsanay EU, EEA iyo Switzerland waa inay
la xiriiraan maamulka socdaalka ee magaaladooda ama degmada haddii ay wax su'aalo
ah ka qabaan xaquuqda degenaanshiyaha. Maamulkaan

wuxuu mas'uul ka yahay dhammaan arrimaha la xiriira sharciga deggenaanshaha -
oo ay ku jiraan shaqada - waxayna soo saartaa ogolaanshaha joogitaanka ama dejinta,
Kaarka buluuga ah ee EU, kaarka ICT-ga, kaarka ICT-ga mobilada iyo sharciga
deganaanshaha joogtada ah ee EU. The

Magaalada, degmada ama maamulka degmada ee degmadaada ama magaaladaada
ayaa ku caawin doona haddii aadan aqoonin hey'adda socdaalka ee mas'uulka
ka ah. Hay'adda socdaalka ee mas'uulka ka ah sidoo kale waxaa laga heli karaa
iyadoo la adeegsanayo raadinta BAMF: www.bamf.de/auslaenderbehoerden.

TALO

Sharciga Socdaalka Xirfadda, oo dhaqan galay Maars 1, 2020, ayaa si weyn u balaadhinaya fursadaha
shaqaalaha xirfadda leh ay uga soo haajiraan dalalka saddexaad si ay joogitaanka shaqo faa'iido leh
uga dhigaan mid soo jiidasho leh kooxdan dadka ah. Shaqaalaha xirfadda leh waa dadka haysta
shahaado jaamacadeed oo Jarmal ah, shahaado jaamacadeed oo ajnabi ah oo la aqoonsan yahay ama
shahaado jaamacadeed oo ajnabi ah oo u dhiganta shahaadada jaamacadeed ee Jarmalka, ama dadka
haysta waxbarasho xirfadeed oo gudaha ah ama tabobar xirfadeed oo ajnabi ah oo u dhiganta tababar
xirfadeed oo gudaha ah.

Sharciga socdaalka ee xirfada leh waxa uu fududeeyaa helida shaqaalaha xirfada leh ee shaqooyinka
tababarka waxana uu wanaajiyaa rajada shaqaalaha xirfada leh ee ka yimid wadan ka baxsan Midowga
Yurub. Haddii habka aqponsiga uu aqoonsaday cilladaha shahaadada ajnabiga ah ee aad heshay
marka loo eego tababarkaaga Jarmalka, waxaad sidoo kale geli kartaa Jarmalka shahaadooyin dheeri
ah. Khabir IT ahaan, waxaad geli kartaa dalka iyadoo loo eegin haddii aad leedahay shahaado rasmi
ah haddii aad leedahay khibrad shaqo oo la taaban karo oo xooggan.

Si loo suurtageliyo kooxdan la beegsanayo inay si degdeg ah u soo galaan Jarmalka, habraaca
shaqaalaha xirfadda leh ee la dedejiyey ayaa sidoo kale la soo bandhigay. Loo-shaqeeyayaashu waxay
tan ka dalban karaan lacag hay'adda socdaalka ee masuulka ka ah.

Macluumaadka ku saabsan tillaaboooyinka gaarka ah waxaa laga heli karaa www.make-it-in-germany.com
qaybta loo shaqeeyayaasha.

Meelaha lagala xiriiru dadka soo daahay

Dib u noqosho soo daahday ama xubin qoyska ka tirsan, waxaad la xiriiri kartaa magaalada, degmada ama maamulka degmada ee meesha aad degan tahay haddii aad wax su'aalo ah ka qabto jinsiyadda. Shaqaaluhu waxay kaloo caawiyaa su'aalahaa kale ee rasmiga ah. Macluumaad dheeraad ah ayaa laga heli karaa buug-yaraha "Ku Soo Dhawoow Jarmalka - Macluumaad Dheeraad ah oo loogu talagalay dib u noqoshada".

2. Macluumaad ku saabsan xuquuqda deganaanshaha

Haddii aadan ahayn muwaadin waddan xubin ka ah EU, EEA ama Switzerland oo aad jeelaan lahayd inaad si joogto ah u joogto Jarmalka, waxaad u baahan tahay ogolaansho si aad sidaas u samayo: waxa loogu yeero ogolaanshaha joogitaanka. Marka laga soo tago fiisaha gelitaanka iyo joogitaanka dambe, waxa jira lix nooc oo ogolaanshiyaha joogitaanka muddada dheer ee Jarmalka:

- ÿ Ogolaanshaha joogitaanka
- ÿ Kaarka buluuga ah ee EU
- ÿ Kaarka ICT-ga
- ÿ Mobile ICT card
- Ogolaanshaha dejinta**
- ÿ Ogolaanshaha deganaanshaha joogtada ah ee Midowga Yurub

Ogolaanshiyaha joogitaanka waxaa Jarmalka laga soo saaray sidii dukumeenti madax-bannaan oo leh kaydka elektarooniga ah iyo dhedhexaadinta, oo ay ku jiraan, waxyaabo kale, sifooyinka biometric.

Ogolaanshaha joogitaanka

Ogolaanshiyaha joogitaanka waqtii xaddidan ayuu la yimid a Ujeedada gaarka ah ee joogista. Tusaale ahaan, waxaa la siiyaa dadka:

- ÿ ku samee tababar xirfaadeed gudaha Jarmalka, koorsada tababarka ama aad raadinayo meel aad wax ku barato ama aad rabto inaad dhamayso koorsada waxbarasho,
- ÿ Shaqeeyo, cilmi baaris ama shaqo u raadiyo sidii shaqaale xirfad leh gudaha Jarmalka raba,

- ÿ sharciga caalamiga ah, sababo bini'aadantinimo ama siyaasadeed joogi karaa Germany,
- ÿ U soo haajireen Jarmalka sababo qoys dartood,
- ÿ waa ajaanib iyo Jarmal hore oo raba inay ku noqdaan Jarmalka,

- ÿ heshiis joogto ah oo laga galo waddan kale oo xubin ka ah Midowga Yurub waxay xaq u leeyihin inay degaan.

Deeqdu waxay ku xiran tahay shuruudo gaar ah. Mabda 'ahaan, oggolaanshaha joogitaanka waxaa la kordhin karaa oo keliya haddii shuruudaha arrintiisa weli la buuxiyo.

XUSUUS MUHIIM AH

Qofka ajnabiga ah ee ka yimid waddan saddexaad (wadamo ka baxsan Midowga Yurub, EEA iyo Switzerland) ee haysta sharci degenaansho oo sax ah guud ahaan waa loo oggol yahay inuu ka shaqeeyo Jarmalka ilaa ay jirto mamnuucid sharci ah. Ogolaanshaha joogitaanka wuxuu muujinaya in shaqadu ay bannaan tahay iyo in kale. Waxaad macluumaad faahfaahsan ka heli kartaa maamulka socdaalka ee ka masuulka ah meesha aad ku nooshahay.

Si aad ugu shaqeeyo Jarmalka oo leh shahaado shisheeye, sida caadiga ah waa lagama maarmaan in la sameeyo u dhigma shahaadooyinka xirfadeed ama in la helo shahaado jaamacadeed oo la aqoonsan yahay ama mid u dhiganta shahaadada jaamacadeed ee Jarmalka.

Macluumaad dheeraad ah oo arrintan ku saabsan waxaa laga heli karaa cutubka V "Shaqo iyo Xirfad".

ÿ Khadka Taleefanka "Shaqada iyo Ku noolaanshaha Jarmalka": +49 30-1815-1111

Kaarka buluuga ah ee EU

Kaarka buluuga ah ee EU waa ogolaansho degenaansho ku meel gaadh ah oo ujeedadu tahay shaqaaleyn heer sare ah. Wuxaad heli kartaa kaarka buluuga ah ee EU haddii aad buuxiso shuruudaha soo socda:

ÿ Wuxaad keeni kartaa caddaynta shahaado jaamacadeed oo dhammaystiran.

Haddii shahaadadaada jaamacadeed aan lagu helin Jarmalka, waa inaad Shahaadada waxaa laga aqoonsan yahay Jarmalka ama a la bardhigi karo shahaadada Jarmalka.

ÿ Wuxaad haysataa qandaraas shaqo ama shaqo ku xidhan oo leh mushaharka guud ee ugu yar ee sanadlaha ah. Xadka guud ee mushaharka ayaa la hagaajiyaa sanadkiiba waana 55,200 euro sanadka 2020. Xirfadaha loogu yeero yaraanta, oo ay ku jiraan xirfadaha la xiriira cilmiga dabiiciga ah, xisaabta, injineernimada, tignoolajiyada maclumaaadka iyo isgaarsiinta iyo caafimaadka aadanaha (marka laga reebo dhakhtarka ilkaha), mushaharka guud ee ugu yar ee loo baahan yahay ayaa hooseeya. Tan sidoo kale waa la hagaajiyaa sanadkiiba waana 43,056 euro sanadka 2020.

Kaarka buluuga ah ee EU ayaa marka hore la bixiyaa afar sano haddii heshiiska shaqadu uu qeexayo wakhti u dhigma ama ka dheer.

Kordhintu guud ahaan waa suurtagal.

Kaarka ICT-ga iyo kaarka gacanta ee ICT-ga

Kaarka ICT-ga waa ogolaansho degenaansho ku meel gaar ah oo loogu talagalay: ee wareejinta shirkadda. Tani waxay u ogolaanaysaa madaxda

Shaqale, khabiiro ama tababarayaal u shaqeeyaa shirkad fadhligeedu yahay meel ka baxsan Midowga Yurub ayaa si ku meel gaar ah loogu daabulayaa laanta shirkad isku mid ah ama shirkad isku koox ah oo shirkado ah oo ku taal Jarmalka.

Si aad u codsato kaarka ICT-ga, waa in aad shirkadda la joogtay ugu yaraan lix bilood ka hor inta aan la bilaabin wareejinta iyo inta lagu jiro wareejinta. Kaarka ICT-ga waxa la bixiyaa wakhti xaddidan inta lagu jiro wareejinta, laakiin ugu badnaan saddex sano ayaa la siinayaa maamulayaasha iyo khabiirada ama hal sano oo tababarayaasha ah.

Kaarka moobilka ICT-ga waxa loo isticmaalaa dhaq-dhaqaaqa sida qayb ka mid ah shirkadda Wareejinta gudaha ee in ka badan 90 maalmood waa laguu oggolaaday haddii aad hore u haysatay kaarka ICT ee waddan kale oo Midowga Yurub ah.

Ogolaanshaha dejinta

Ogolaanshaha dejinta waa mid aan xadidnayn. Wuxuu kala shaqayn kartaa iyada gudaha Jarmalka. Si aad u hesho oggolaasho degenaansho, waa inaad guud ahaan haysatay sharciga deganaanshaha shan sano oo aad buuxisay shuruudo kale. Qof kasta oo doonaya inuu codsado ogolaanshaha dejinta waa inuu, tusaale ahaan, awood u yeesho inuu si madax-banaan u masruufo naftiisa iyo xubnaha qoyskiisa oo uu aqoon ku filan u leeyahay Jarmalka. Dembiyadii hore ayaa sidoo kale ka hortagi kara bixinta ogolaanshaha dejinta. Sugitaan gaaban oo afar sano ah ayaa khuseysa shaqaale xirfad leh oo haysta tababar xirfadeed ama waxbarasho.

Haddii ay tahay mid gudaha ah oo dhammaat tabobar xirfadeed ama shahaado gudaha ah, muddada bixinta ogolaanshaha dejinta waxaa lagu soo koobay laba sano; leh milkiilayaasha iyo

Kuwa haysta kaadhka buluuga ah ee EU, tani waxay suurtogal noqon kartaa 33 bilood ka dib. suurtogal ah 21 bilood ka dib ama haddii aad aqoon kugu filan u leedahay luqadda Jarmalka.

Ogolaanshaha degenaanshaha rasmiga ah ee Midowga Yurub

Tani sidoo kale waa kiiska sharciga deganaanshaha joogtada ah ee Midowga Yurub sharciga degenaanshada joogtada ah oo aad xaq u leedahay inaad shaqeyso. Deeqdu waxay u baahan tahay in qofka ajnabiga ah uu ku noolaa dhulka federaalka isagoo haysta ogolaanshaha joogitaanka shan sano; Haddii kale, shuruudaha waxay la mid yihiin kuwa qayba 9 ee sharciga degenaanshaha ee bixinta ogolaanshaha dejinta Jarmalka. Ogolaanshaha joogitaanka joogtada ah ee Midowga Yurub wuxuu kaloo xaq kuu siinaya inaad ku dhex socoto Midowga Yurub isagoo ku siinaya xaqaa in sharci ku meel gaar ah lagaa siyo dalalka kale ee xubnaha ka ah.

XUSUUS MUHIIM AH

Waxaad muujin kartaa aqoonta kugu filan ee Jarmalka ee looga baahan yahay ogolaanshaha dejinta iyo ogolaanshaha joogitaanka joogtada ah ee Midowga Yurub, iyo waxyaabo kale, adigoo si guul leh u xaadira koorsada la qabsiga. Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan koorsada la qabsiga waxaad ka heli kartaa cutubka II ee "Barashada Jarmalka" ee buug-yaraahaan.

TALO

Haka labalabeyn haddii aad su'aalo ka qabto sharcigaaga joogitaanka: xarun kasta oo la talinta socdaalka waxaad ka heli doontaa dad ku caawin kara.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Gooba:

- ÿ Magaalada, degmada iyo maamulka degmada: xafiiska socdaalka, xafiiska baasaboorka
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:
www.bmi.bund.de, hoosta "Mowduucyada", shayga liiska "Migration" ama "Home & Integration"
- Xafiiska **Federaalka** ee Socdaalka iyo Qaxootiga: **www.bamf.de**, Shayga liiska "Socdaalka & Deganaanshaha"
- ÿ Jarmalka ku samee: **www.make-it-in-germany.com**

limayl:

- ÿ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:
Foomka xiriirka ee **www.bmi.bund.de**, Shayga liiska "Adeeg" Xiriirka/Adeegga Muwaadinka"

Taleefanka:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Guriga: **+49 30 18681-0** ama **+49 228 99681-0**
- ÿ Khadka Taleefanka "Shaqada iyo Ku noolaanshaha Jarmalka": **+49 30 1815-1111**

XUSUUS MUHIIM AH

Kuwa haysta kaarka buluuga ah ee EU, degane EU muddada dheer, kaarka ICT ama ogolaanshaha joogitaanka daraasad ama ujeeddooyin cilmi baaris waxay ku dhaqmi karaan xuquuqda dhaqdhaqaqa qudaha EU xaalado gaar ah.

Gelitaanka iyo degenaanshiyaha qaab dhismeedka dhaqdhaqaqa EU waa suurtogal labadaba Jarmalka oo leh ogolaanshaha joogitaanka waddan kale oo EU ah iyo mid kale oo EU ah oo leh ogolaanshaha joogitaanka Jarmalka. Ardayda, cilmi-baaraayaasha iyo kuwa ku wareejinaya gudaha shirkadda uma baahna ogolaanshaha joogitaanka Jarmalka waqtii gaaban. Machadyada qaabiliaadda ee Jarmalka ama shirkadda ku jirta waddanka ugu horreeya ee Midowga Yurub waa inay kaliya u soo diraan ogeysiin Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga.

Fiiro gaar ah: Xeerarkani waxay khuseeyaan dhammaan wadamada EU-da marka laga reebo Danmark iyo Ireland.

Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan shuruudaha waxaa laga heli karaa www.bamf.de, Shayga liiska "Socdaalka & Deganaanshaha/Muhaajiriinta ka yimid wadamada saddexaad/Dhaqdhaqaqa Midowga Yurub".

3. Dhalashada

Haddii aad si joogto ah ugu nooshahay Jarmalka, waxaad ku noqon kartaa jinsiyadda shuruudo gaar ah. Codsi ayaa loo baahan yahay tan. Carruurta iyo dhalinyarada da'doodu ka yar tahay 16 jir, wakiiladooda sharciga ah, badanaa waalidkood, waa inay soo gudbiyaan codsiga.

Dawlada federaalku waxay mas'uul ka yihiiin codsiyada jinsiyadda. Foomamka codsiga waxaad ka heli kartaa mas'uuliyiinta ka mas'uulka ah jinsiyadda. Wuxaan ka ogaan kartaa hay'adda ka mas'uulka ah dhalashada dhalashadaada maamulka magaalada ama degmada, xafiiska socdaalka ama talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ama adeegyada socdaalka dhalinyarada.

TALO

Kahor intaadan gudbin codsiga, waxaa waxtar leh inaad la tashi la yeelato maamulka. Su'aalo badan ayaa si toos ah looga jawaabi karaa.

Qiimaha

Dhalashada caadi ahaan waa 255 euro qofkiiba. Carruurta aan qaan-gaarin ee lala qaatawaa waalidkood, waa in 51 euro la bixiyaa. Haddii aad leedahay dakhli yar ama haddii dhowr carruur ah lagu qaato dhalashada, kharashka waa la dhimi karaa ama bixinta qayb-qayb ayaa lagu heshiin karaa.

shuruudaha

Liiska hubinta

Marka loo eego qaypta 10 ee sharciga jinsiyadda (StAG), waxaad xaq u leedahay

Dhalashada haddii shuruudaha soo socda la buuxiyo:

- ÿ aqoonsiga iyo dhalashada la caddeeyey
- ÿ Deganaanshaha sharciga ah iyo deganaanshaha caadiga ah ee Jarmalka ugu yaraan siddeed sano Jarmalka
- ÿ joogitaan asal ahaan ku wajahan degenaanshaha rasmiga ah
xaqa deganaanshaha wakhtiga jinsiyadda
- ÿ Ballanqaadka nidaamka aasaasiga ah ee dimoqraadiyadda xorta ah ee Sharciga Aasaasiga ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Jarmalka iyo soo gudbinta caddaynta daacadnimada
- ÿ Nabagdelyada hab-nololeedka ee madaxbannaan (sidoo kale kuwa ku tiirsan Xubnaha qoyska) oo aan haysan kaalmo bulsho iyo dheefta shaqo la'aanta II ("Hartz IV")
- ÿ badiyya luminta ama ka noqoshada jinsiyaddii hore
ity
- ÿ aan lagu xukumin dembi
- ÿ Aqoon ku filan Jarmalka
- ÿ Aqonta sharciga iyo nidaamka bulshada iyo sidoo kale xaaladaha nololeed ee Jarmalka,
taas oo aad ku muujin karto imtixaanka jinsiyadda
- ÿ La qabsiga xaaladaha nololeed ee Jarmalka waa in la dammaanad qaadaa

Haddii mid ka mid ah shuruudahan aan la buuxin, guud ahaan xaq uma lihid jinsiyadda. Si kastaba ha ahaatee, maamulka jinsiyadda ayaa oggolaan kara jinsiyadda haddii ay jirto dano guud oo ku saabsan jinsiyadda dhalashadaada iyo ugu yaraan qaar ka mid ah shuruudaha ugu yar ee kor lagu soo sheegay. Wawa kale oo suurtgal ah in la soo gaabiyo muddada joogitaanka Jarmalka, tusaale ahaan haddii adeegyo gaar ah oo la qabsiga la heli karo.

Xeerarka carruurta

Carruurta ku dhalatay Jarmalka waxay si toos ah u haystaan dhalashada Jarmalka haddii aabbaha ama hooyada ama labada waalid ay Jarmal yihiin. Carruurta ajaanibka ah ayaa hela

Haddii aad ku dhalatay Jarmalka, waxaad haysataa dhalasho Jarmal ah haddii ugu yaraan hal waalid uu siddeed sano ku haysto degenaanshiyaha caadiga ah ee Jarmalka oo uu leeyahay xuquuq joogto ah. Marka ay gaaraan da'da 21, kaliya waa inay go'an ka gaaraan dhalashada Jarmalka iyo dhalashada waalidkood haddii dhalashada kale aysan ahayn waddan kale oo xubin ka ah Midowga Yurub ama Switzerland oo aysan ku korin Jarmalka.

Imtixaanka dhalashada

Haddii aad rabto inaad codsato dhalashada Jarmalka, waa inaad ku caddaysaa aqoontaada Jarmalka imtixaan. Imtixaanka jinsiyadda wuxuu ka kooban yahay 33 su'aalood. Haddii aad si sax ah uga jawaabto ugu yaraan 17 su'aalood, waad ku gudubtay imtixaankii. 30 su'aalood ayaa daboolaya mawduucyada "Nolosha Dimuqraadiyadda", "Taariikhda iyo Mas'uuliyadda" iyo "Dadka iyo Bulshada". Saddex su'aalood ayaa lagu weydiin doonaa gobolka aad ku nooshahay.

Bogga internetka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga www.bamf.de/einbuergerung Wuxaan ka heli doontaa muunad imtixaan iyo dhammaan su'aalaha imtixaanka jinsiyadda.

XUSUUS MUHIIM AH

Uma baahnid inaad imtixaan gasho haddii aad haysato shahaadada dugsiga sare ee Jarmalka ama adan awoodin inaad buuxiso shuruudaha jirro jireed, maskaxeed ama shucuureed, naafo ama sababo la xiriira da'da awgeed.

TALO

Imtixaanka khadka tooska ah ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga waa bilaash. Si kastaba ha ahaatee, shabakado badan oo gaar loo leeyahay ayaa sidoo kale bixiya u diyaargarowga imtixaanka jinsiyadda. Macluumaadka ku saabsan kharashyada waxaa badanaa lagu qariyaa daabacaadda yar ee cidhifka ama hoose ee bogga. Sidaa darteed, had iyo jeer si taxadar leh u akhri shuruudaha guud ee bixiyaha (GTC)!

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Magaalada, degmada iyo maamulka degmada: xafiiska socdaalka, xafiiska baasaboorka
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Wakiilka Dowladda Federaalka ee Socdaalka, Qaxootiga iyo Isdhexgalka: **www.einbuergerung.de**
- Xafiiska **Federaalka** ee Socdaalka iyo Qaxootiga: **www.bamf.de/einbuergerung**

Limayl:

- ÿ Adeegga Muwaadiniinta ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga: Foomka xiriirka ee **www.bamf.de/kontakt**

Taleefanka:

- ÿ Adeegga muwaadinka ee Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga:
+49 911 943-0

Agabka macluumaadka:

- ÿ Buug yar oo ka soo baxay Wakiilka Dowladda Federaalka ee Socdaalka, Qaxootiga iyo Isdhexgalka (waxaa laga heli karaa **www.integrationsbearbeitte.de** , Shayga liiska "Adeegga/Daabacaada"): "**Dhibaatada Jarmalka. Wax kasta oo ay tahay inaad ka ogaato**

V. Shaqada iyo shaqada

Cutubkan waxa aad ka heli doontaa macluumaad ku saabsan aqoonsiga shahaadooyinka ajaanibka, talooyin ku saabsan shaqo raadiska, tababar dheeraad ah oo xagga farsamada ah, iskaa u shaqeysiga, sharciga shaqada iyo sidoo kale dakhliga iyo canshuuraha.

XUSUUS MUHIIM AH

Fursadaha aad u leedahay inaad ka shaqeyso Jarmalka waxay sidoo kale ku xiran tahay waddankaaga asalka ah. Muwaadiniinta ka socda wadamada Midowga Yurub iyo sidoo kale Switzerland, Norway, Iceland iyo Liechtenstein uma baahna ogolaansho si ay shaqo uga bilaabaan Jarmalka. Haddii aad ka timid Croatia ama waddan ka baxsan Midowga Yurub, fadlan ka ogow shuruudaha shaqada ee Jarmalka bogga internetka ee Xarunta Dhexe iyo Meelaynta Khaaska ah (ZAV) ee Wakaaladda Shaqada ee Federaalka (www.zav.de) .

1. Aqoonsiga shahaadooyinka iyo dukumentiyada shisheeye

Xeerka Qiimaynta Aqonta Xirfadaha (BQFG) ayaa nidaamiya habka aqoonsiga ee mihnadaha hoos yimaada awoodda federaalka.

Waxay hubisaan in hay'adda mas'uulka ka ah ay hubiso u dhiganta shahaadooyinkaaga xirfadeed ee aad ka heshay dibadda ee shaqada tixraaca ee Jarmalka. Tani waxay ka dhigan tahay inaad xaq sharci u leedahay in shahaadadaada xirfadeed ee ajnabiga ah lagu hubiyo inay u dhiganto shahaado xirfadeed oo Jarmal ah - iyadoon loo eegin dhalashadaada. Wuxuu kalia ee muhiimka ahi waa shahaadooyinkaaga xirfadeed.

Waxaad ku shaqeysan kartaa xirfado badan - kuwa loogu yeero xirfadaha aan sharciga ahayn - adiga oo aan si rasmi ah loo aqoonsan shahaadooyinkaaga xirfadeed. Si kastaba ha ahaatee, wali waa faal'iido inaad hubiso shahaadooyinkaaga si loo-shaqeeyayaasha iyo shirkaduhu ay si wanaagsan u qiimeeyaan xirfadahaaga iyo aqontaada. Si kastaba ha ahaatee, aqoonsigu waa shardi u ah codsashada ogolaanshaha joogitaanka shaqaale xirfad leh si waafaqsan cutubiyada 18 ff. ee sharciga degenaanshaha (nooca cusub). Si kastaba ha ahaatee, waxa loogu yeero xirfadaha sharcieysan, si kastaba ha ahaatee, aqoonsiga tababarakaaga iyo shahaadooyinka dibadda waa qasab. Kuwani waa xirfadaha ugu horreeya ee qaybta caafimaadka (tusaale, dhakhtar, kalkaaliye caafimaad iyo kalkaaliye caafimaad ama kalkaaliye caafimaad) iyo sidoo kale qaybta bulshada ama waxbarashada.

Waxaad ka ogaan kartaa inaad u baahan tahay aqoonsi haddii aad rabto inaad ka shaqeysa xirfadda aad baratay bogga internetka ee **www.anwissen-in-deutschland.de**. Halkaas waxa kale oo aad ka heli doontaa macluumaad ku saabsan xafiisyada ka masuulka ah xirfaddaada ama meesha aad ka heli karto talo dhereaad ah. Haddii aad wax su'aalo ah qabtid, khadka tooska ah ee "Shaqada iyo Ku noolaanshaha Jarmalka" ayaa lagu heli karaa Jarmal iyo Ingiris (lambarka taleefanka: **+ 49 30 1815-1111**).

Habka ictiraafku wuxuu ka dhaccaa dawlaadha federaalka ah ee aad rabto inaad ka shaqeysa; Si kastaba ha ahaatee, waxaad sidoo kale soo gudbin kartaa codsi dibadda ah. Habka, waxaa laga yaabaa inaad u baahato nuquollo shahaado ah oo shahaadooyinkaaga ah iyo tarjumaan ay ku dhaarteen ama si guud loogu magacaabay gudaha ama dibadda.

(Waxaad ka heli kartaa xogta tarjumaannada la dhaariiyay ama si guud loogu magacaabay Jarmalka mareegaha **www.justiz-dolmetscher.de**) shahaado dukumentiyadaada

Inta badan waxaad ka heli kartaa xafiisyada diiwaangelinta dadka deggan, machadyada kaniisadaha iyo nootaayo ku yaal Jarmalka. Xaaladaha qaarkood, shahaadooyinka dibadda waxaa fulin kara ergooyinka diblomaasiyadeed ee Jarmalka ee dibadda ah.

XUSUUS MUHIIM AH

Weydii maamulka mas'uulka ka ah dukumeentiyada aad u baahan tahay iyo foomka aad u baahan tahay inaad ku soo gudbiso (tusaale ahaan turjumaadda asalka ah, dhaarta ama nuql shahaadeysan).

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la-talinta ee barnaamijka maalgelinta IQ
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ www.ancognition-in-deutschland.de
- ÿ www.bmbf.de
- ÿ www.bamf.de
- ÿ www.anabin.de
- ÿ www.netzwerk-iq.de
- ÿ Shahaadooyinka jaamacadeed ee aan sharchiyeysnayn:
www.kmk.org, Shayga liiska "ZAB (Xafiiska Dhexe ee Waxbarashada Dibadda)"

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka: www.arbeitsagentur.de
- ÿ Turjumaanka/turjumaanka xogta: www.justiz-dolmetscher.de

limayl:

- ÿ Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga: Foomka xiriirka ee
www.bamf.de/auslaendische-berufsabschluesse

Taleefanka:

- ÿ Khadka Taleefanka "Shaqada iyo Ku noolaanshaha Jarmalka": **+49 30 1815-1111**
(Isnii ilaa Jimce)

Agabka macluumaadka:

ÿ Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga (waxaa laga heli karaa iyada oo loo marayo

www.bamf.de/publikationen:**Aqoonsiga shahaadooyinka xirfaadeed ee ajnabiga ah**

(warqado ku qoran luqado badan)

Aqoonsiga aqontaada xirfaadeed - Hal talaabo oo dhankaaga ah**Habka shaqo ee Germany**

(warqado ku qoran luqado badan)

• Aqoonsiga xirfaadeed ee dib-u-celinta goor dambe

Dib-u-celinta goor dambe (warbixin ku qoran Jarmal iyo Ruush)

2. Talo shaqo, tababar iyo meelayn shaqo

Helitaanka tababar ama shaqo ku habboon had iyo jeer ma fududa. Hoos waxaad ka heli doontaa macluumaad faa'iido leh oo ku saabsan la-talinta shaqada iyo helitaanka tababar ama boos shaqo.

Si aad u hesho shaqo ku habboon Jarmalka, waa inaad adigu tilaaboo qaaddaa.

Xarumaha macluumaadka shaqada (BIZ) ee wakaaladaha shaqada waxay ku siinayaan macluumaad badan oo ku saabsan xirfadaha kala duwan

Jarmalka, hawlaho iyo shahaadooyinka lagama maarmaanka ah. Intaa waxaa dheer, shaqaalaha wakaaladdha shaqada ayaa kugula talin doona oo kaa caawin doona inaad hesho boos tababar ama shaqo ku habboon. Jarmalka oo dhan waxaa ka jira wakaalado shaqo. Soo ogow xafiiska gobolka ee adiga mas'uul ka ah. Bogga internetka ee Wakaaladdha Shaqada ee Federaalka **www.arbeitsagentur.de ayaa kaa caawin doona raadintaada**. Qaypta "Shakhsiyadka gaarka ah", "Xafiiska raadi" shayga menu.

Gaar ahaan hooyoyinka soogalootiga ah, barnaamijka federaalka ESF ee "Shaqada Xoog Leh - Hooyoyinka asal ahaan soogalootiga ah ayaa ka qayb qaata" waxay bixisaa fursad ay ku helaan talo iyo tababar mid ka mid ah mashaariicda 90 ee dalka oo dhan oo ku saabsan mawduucyada tababarka iyo shaqo raadinta, codsiyada. iyo shahaadooyinka ogol.

XUSUUS MUHIIM AH

Jarmalka, xirfado badan (gaar ahaan farsamada gacanta iyo ganacsiga) ayaa lagu tababaraa nidaamka laba-geesoodka ah: Taas macnaheedu waa in tababarku ka dhaco shirkadda (ku celcelinta) iyo dugsiga farsamada (aragti).

Ka raadi shaqada internetka iyo wargeyska maalinlaha ah

Waxaa jira goobo shaqo oo kala duwan oo ku yaal internetka kuwaas oo kaa caawin doona inaad shaqo u hesho shahaadooyinkaaga iyo/ama gobol gaar ah (tusaale ahaan xafiiska shaqada ee dawlada dhexe). Mareegaha qaar ayaa email kugu ogeysiin kara marka ay jirto xayaysiis shaqo oo cusub oo xirfadda aad raadinayso.

Waxaad sidoo kale booqan kartaa mareegaha shirkadda

Ka warbixi shaqooyinka loo soo bandhigay. Halkaa waxa aad inta badan ka heli doontaa xayaysiisyo shaqo oo hoos yimaada ereyada "shaqo" ama "shaqo".

Shaqooyinka qaar ayaa sidoo kale lagu xayaysiyyaa wargeesyada maalinlaha ah. Xayeyisiyada shaqadu waxay badanaa ku jiraan daabacadaha Arbacada iyo Sabtida.

Liiska hubinta

Tusaale ahaan, wargeesyada soo socda waxaad ka heli doontaa mid qaran oo weyn Suuqa shaqada:

- ÿ Süddeutsche Zeitung
- ÿ Frankfurter Allgemeine Zeitung
- ÿ Frankfurter Rundschau
- ÿ Waqtiga

Siyabo kale oo aad shaqo ku raadsan karto waa inaad xayaysiiskaaga geliso wargeys hoostiisa "Job Wanted" ama inaad abuunto muuqaal bogga shaqada ee internetka. Halkas waxaad ku soo bandhigi kartaa xirfadahaaga iyo shahaadooyinkaaga oo aad ku qexi kartaa shaqada aad raadineyso.

Si toos ah ula xiriir loo-shaqeeyayaasha iman kara oo raadso xidhiidh shakhsiyeed.

XUSUUS MUHIIM AH

Digniin: Mararka qaarkood waxaa jira xayaysiisyo shaki leh oo ku saabsan internetka iyo wargeesyada maalinlaha ah (tusaale ku saabsan mawduuca shaqada guriga). Sidaa darteed, ogow sida saxda ah nooca shaqada ay tahay ka hor intaadan saxixin heshiiska shaqada.

Codso

Codsiga aad ku qeexday shahaadooyinkaaga iyo waayo-aragnimadaada ayaa muhiim u ah raadinta guul leh ee shaqo.

Loo-shaqeeyayaashu waxay badanaa filayaan codsi qoraal ah oo wata warqad dabool ah, CV (badanaa sawir iyo saxeex leh), shahaadooyin iyo caddayn shaqo si loo qiimeeyo shahaadooyinkaaga.

Waa inaad ku soo gudbisaa shahaadooyin iyo dukumentiyo kale oo muhiim ah oo Jarmal ah. Codsiyada khadka tooska ah ayaa sii kordhaya suurtagalmada. Had iyo jeer si sax ah u ogow foomka loo shaqeeyaha uu jeelaan lahaa in codsiga uu qaato.

Liiska hubinta

Codsiga waxaa ka mid ah:

- ÿ Xarafka dabboolka (warqad)
- ÿ CV oo leh sawir iyo saxeex (qaab miis ah ama qoraal ahaan)
- ÿ Shahaadooyin, tixraacyo, caddaynta shaqada (oo lagu turjumay Jarmal)

TALO

Hay'adda shaqadu waxay bixisaa tababar codsi ah. Halkaas waxaad ku baran doontaa sida codsiga loo qoro iyo waxa ay tahay inuu ka koobnaado.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Wakaalada shaqada
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka:
www.arbeitsagentur.de iyo www.planet-beruf.de
- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: www.bmas.de
- ÿ Maclumaaadka ku saabsan tababarka: www.bildung.net
- ÿ Maclumaaadka ku saabsan ka shaqeysta Jarmalka:
www.ba-auslandsvmietung.de
- ÿ Bogga shaqada ee wakaaladda shaqada:
www.jobboerse.arbeitsagentur.de
- ÿ Goobaha
shaqada: www.stepstone.de, www.jobrapido.de, www.monster.de
- ÿ Maclumaaadka ku saabsan codsiga:
www.bewerbungdsschungel.com
- ÿ Maclumaaadka hooyoyinka asal ahaan ka soo jeeda socdaalka:
www.starkimberuf.de

Taleefanka:

- ÿ Xarunta Adeegga Wakaalada Shaqada: **0800 4 5555 00***
(Isnii ilaa Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

Agabka maclumaaadka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka (waxaa laga heli karaa www.arbeitsagentur.de):
- JOBBORSE ee www.arbeitsagentur.de
- Arrimaha mawduuca "bilaw"
- planet-beruf.de, Bilowgayda tababarka
(buug-shaqueedka ardayga)
- planet-beruf.de, lasoco doorashada xirfada ama
Meslek seçiminde destek (majaladda adeegga ee waalidiinta iyo
mas'uuliyiinta)

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

3. Horumarinta xirfadeed

Tababarka xirfadaha iyo waxbarashada sare ayaa aad muhiim ugu ah Jarmalka. Xirfado badan ayaa lagama maarmaan u ah in la helo shahaadooyin dheeraad ah tababarka ka dib. Tan waxaa jira shahaado kala duwan iyo tallaabooyin tababar oo dheeraad ah:

- ÿ Koorsooyin iyo siminaaro
- ÿ Barnaamijyada tababarka
- ÿ Daraasado (barashada fogaanta, daraasadaha farsamada)
- ÿ E-barashada

Wakaaladda Shaqada ee Federaalka waa meel muhiim ah oo lagala soo xiriyo marka ay timaaddo horumarkaaga xirfadeed ee dheeraadka ah. Macluumaad iyo talo ku saabsan isdhixgalka xirfadeed iyo tababar dheeraad ah ayaa sidoo kale laga heli karaa barnaamijka maalgelinta "Is-dhexgalinka iyada oo loo marayo Shahaadada" (IQ). Loo-shaqeeyayaashu waxay sidoo kale bixiyaan tababar dheeraad ah laftooda. Haddii aad rabto inaad ka qayb qaadato, waa inaad la hadashaa loo-shaqeeyahaaga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Wakaalada shaqada
- ÿ Machadyo tababar oo dheeraad ah
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka:
kursnet-finder.arbeitsagentur.de
- ÿ www.bildungserver.de
- ÿ Barnaamijka maalgelinta IQ: www.netzwerk-iq.de (Alaabooinka liiska "Aqoonsiga", "Jarmalka la xidhiidha shaqada", "Maaraynta Kala duwanaanta", "Bilaabida ganacsiga", "Qaybta")
- ÿ Xarunta waxbarashada DGB (shahaadada iyo tababar dheeraad ah):
www.dgb-bildungswerk.de

4. Bilaabida ganacsi oo aad noqoto qof iskii u shaqeysta

Ganacsatada iskood u shaqeysta waxay door muhiim ah ka ciyaraan Jarmalka. Jarmalku waxa uu u baahan yahay dad leh fikrado hal abuur leh oo soo saara badeecoojin, habraacyo iyo adeegyo cusub. Si kastaba ha ahaatee, hal dhibaato marka la bilaabayo ganacsi waa khatarta maaliyadeed. Sidaa darteed, diyaargarow wanaagsan iyo badbaado maaliyadeed oo ku filan ayaa lagama maarmaan ah. Haddii aad rabto inaad bilowdo ganacsi, waxaad codsan kartaa maalgelinta dawladda.

XUSUUS MUHIIM AH

Qofka ajnabiga ah ee loo oggol yahay inuu iskii u shaqeysto waxaa nidaamiya sharciga degenaanshaha iyo sharciga xorriyadda dhaqdhaqaqa/EU. Gaar ahaan haddii aad ka timid waddan ka baxsan Midowga Yurub, waa inaad si sax ah u ogaataa sharciyada adiga ku khuseeya.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

ÿ Rugta Ganacsiga iyo Warshadaha, Rugta Farsamada ÿ Hindisaha

bilawga gobolka iyo shabakadaha

ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah

Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

ÿ Bogga bilowga ganacsiga ee Wasaaradda Dhaqaalaha ee Federaalka

usheeda dhewe iyo Tamarta (BMW) (ay ku jirto macluumaadka kuwa bilaabaya

socdaalka

): asalka

www.existenzgruender.de

ÿ Samee Jarmalka - Xariirka dowladda federaalka ee shaqaalaha xirfadda

leh ee dibadda: www.make-it-in-germany.com

ÿ Platform-ka aasaasaha - BMW iyo KfW hagaha isdhexgalka

ee iskiis u shaqeysiga: www.gruenderplattform.de

ÿ Barnamijka maalgelinta IQ: www.netzwerk-iq.de

ÿ Goobaha lagala xiriiryo maamulka canshuuraha dhewe ee maalgashadyaasha

ajnabiga ah ee ku jira Xafiiska Canshuuraha Dhewe ee Federaalka:

www.germantaxes.info

Taleefanka:

ÿ Telefoonka macluumaadka ee Wasaaradda Dhaqaalaha iyo Tamarta ee Federaalka:

Meheradaha/bilabayaasha dhedhexaadka ah: **+49 30 340 60 65 60**

(Isnii ilaa Khamisi, 8 subaxnimo ilaa 8 galabnimo, Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 12 galabnimo)

Agabka macluumaadka:

ÿ Daabacaada ka soo baxa Wasaaradda Arrimaha Dhaqaalaha iyo Tamarta ee

Federaalka (waxaa laga heli karaa www.existenzgruender.de, Shayga liiska

"Maktabadda Warbaahinta/Daabacaadaha").

Caawinta bilawga – darioqa guusha leh ee loo maro iskaa u shaqeysiga

JIRTA – deeqda bilowga ah

• Infoletter GründerZeiten

• Hagaha bilowga Jarmalka

5. Sharciga shaqada: saacadaha shaqada, fasaxa iyo jirrada

Shaqo waqtii-buuxa ah gudaha Jarmalka waxay socotaa ku dhawaad 40 saacadood wiigii.

Waxa kale oo suurtogal ah in la shaqeeyo wakhti dhiman. Waqtiga ugu badan ee shaqada maalintii waxay sharci ahaan ku xaddidan tahay celceliska siddeed saacadood (toban saacadood oo magdhow ah ilaa 48 saacadood lix biilod gudahood). Wakhti nasasho oo ah ugu yaraan kow iyo tobantaa saacadood waa in la ilaaliyaa shaqada ka dib. Shaqada waxaaa ogol sharciga dhammaan maalmaha shaqada ee toddobaadka (Isniin ilaa Sabtida) iyo sidoo kale shaqada habeenkii iyo shaqada. Meelo badan, tusaale ahaan daryeelka caafimaadka, warshadaha cuntada iyo shirkadaha gaadiidka, waxaa sidoo kale la oggol yahay shaqada Axadaha iyo maalmaha ciidaha. Jarmalka dadku waxay badan shaqeeyaan Isniinta ilaa Jimcaha.

Qof kasta oo shaqeeya shan maalmood todobaadkii waxa uu sharci ahaan xaq u leeyahay ugu yaraan 20 maalmood oo fasax ah sannadkii. Dhallinyaradu waxay haystaan fasax dheer oo fasax ah oo leh toddobaad shan maalmood ah: ugu yaraan 25 maalmood kuwa ka yar 16 sano, ugu yaraan 22.5 maalmood kuwa ka yar 17 sano iyo ugu yaraan 20.8 maalmood kuwa ka yar 18 sano .

Jiro

Haddii aad jirran tahay, loo-shaqeeyahaagu wuxuu bixin doonaa mushaharkaaga oo dhan lix toddobaad. Haddii aad xanuunsan tahay in ka badan lix toddobaad oo aad leedahay caymis caafimaad oo sharci ah, shirkaddaada caymiska caafimaadka ayaa bixin doonta boqolkiiba 70 mushaharkaaga. Sharciyo kala duwan ayaa khuseeya caymiska caafimaadka gaarka ah. Si toos ah u weydii shirkaddaada caymiska caafimaadka.

Waa muhiim inaad isla markiiba u sheegto loo-shaqeeyahaaga haddii aad jiran tahay. Haddii aad xanuunsan tahay in ka badan saddex maalmood, waa inaad u soo gudbisaa qoraal dhakhtar (shahaadad) loo-shaqeeyahaaga ugu dambayn maalinta afraad. Si kastaba ha ahaatee, loo-shaqeeyayaashu waxay xaq u leeyihiin inay codsadaan soo bandhigida shahaadada caafimaadka mar hore.

XUSUUS MUHIIM AH

Uma baahnid inaad u sheegto loo-shaqeeyahaaga xanuunka aad qabto. Macluumaadkani waxa uu ku xidhan yahay sirta caafimaadka oo sidaas darteed kuma jiraan caddaynta aad ka hesho dhakhtarkaaga.

Ka-hortagga xil ka qaadista

Shirkadaha leh in ka badan tobant shaaqale ah, Sharciga Ilaalinaya Shaqada ayaa ka shaqeeya Jarmalka, kaas oo ka ilaalinaya cayrinta oo aan ahayn mid bulsho. Waxay khusaysaa haddii xidhiidhka shaqudu uu socday in ka badan lix bilood (waxa loo yaqaan muddada sugitaanka). Tusaale ahaan, xubnaha golaha shaqada, haweenka uurka leh iyo hooyooinka shaqeeyila ilaa afar bilood ka dib dhalmada, shaqaalaha ku jira fasaxa waalidka iyo dadka aadka u naafada ah waxay helayaan ilaalin gaar ah oo ka dhan ah cayrinta.

Inta aad u shaqeysyo shirkad, waa sii dheeraana mudada ogeysiiska sharcigaagu waa haddii loo-shaqeeyahaagu joojiyo xiriirka shaqada.

Si kastaba ha ahaatee, xiliyada ogeysiiska waxay sidoo kale ka dhalan karaan heshiiska wadajirka ah ee lagu dabaqi karo.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: www.bmas.de
- ÿ Bogga macluumaadka ee nolosha shaqada iyo naafada:
www.talentplus.de

Agabka macluumaadka:

- ÿ Daabacaada Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka (waxaa laga heli karaa www.bmas.de, Shayga liiska "Adeegga/Daabacaada"):
  - **Seerka Saacadaha Shaqada**
  - **Ka-hortagga cayrinta**
  - **Sharciga Shaqada**
  - **Waqtidhiman - wax kasta oo sax ah**

6. Dakhliga iyo Cashuuraha

Waa inaad ku cashuurtaa dakhligaaga gudaha Jarmalka. Sida aad tan u sameysid waxay ku xiran tahay haddii aad shaqeysyo ama aad iskaa u shaqeysid.

Shaqale ahaan, loo-shaqeeyahaagu wuxuu ku wareejin doonaa qaddarka saafiga ah ee dakhligaaga akoonaaga. Loo-shaqeeyahaagu wuxuu mar hore mushaharkaaga ka jaray caymiska hawlgabka, caymiska caafimaadka, caymiska shaqo la'aanta iyo caymiska daryeelka kalkaalinta oo uu si toos ah u bixiy. Intaa waxaa dheer, canshuurta mushaharka, suurtogalka ah kharashka wadajirka ah iyo canshuurta kaniisadda ee suurtogalka ah ayaa horeyba u aaday xafiiska canshuuraha. Qof iskii u shaqeysta ama iskii u shaqeysta, waa in aad canshuur ka bixisa dakhligaaga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Ururka canshuuraha dakhliga gudaha
- ÿ Xafiiska canshuuraha
- ÿ Xafiiska Canshuuraha Dhexe ee Federaalka

Internetka:

ÿ Xisaabiyyaha canshuurta mushaharka iyo dakhliga ee Wasaaradda Federaalka

Maaliyadda: www.bmf-steuerrechner.de

ÿ Macluumaadka shuruudaha sharciga canshuurta Jarmalka:

www.bundesfinanzministerium.de, Shayga liiska "Adeeg/

Daabacaada/Buugga rasmiga ah (iibka, mushaharka, dakhliga, cashuurta shirkadaha iyo ganacsiga)/warbixino" (ay ku jiraan cashuuraha A ee Z)

ÿ Macluumaadka canshuurta farsamada, tusaale ahaan lambarka aqoonsiga canshuurta:

www.bzst.de

ÿ Raadinta xafiiska canshuuraha: www.finanzamt.de

Taleefanka:

ÿ Telefoonka muwaadiniinta ee Wasaaradda Maaliyadda Federaalka:

+49 30 18682-3300

ÿ Xarunta Macluumaadka Canshuuraha (SIC) ee Xafiiska Canshuuraha Dhexe ee Federaalka: +49

228 406-1240

VI. Deggenaansho

1. Helitaanka guri dabaq ah

Haddii aad raadinayso guri ama guri, internetka ayaa ah isha ugu horeysa ee macluumaadka. Waxaa jira bixiyeyaasha ku takhasusay dalaalinta guryaha iyo guryaha. Wargeysyo badan ayaa sidoo kale ku daabaca xayaysiisyada guryaha mareegaha internetka.

Xayeysiisyada wargeysyada

Waxa kale oo habboon in aad eegto wargeyska maxaliga ah. Horay wax uga weydii deriska, dadka taqaan ama si toos ah wargeyska maalinta toddobaadka ee xayaysiisyadu ay muuqdaan - waxay badanaa ku jiraan daabacaadda usbuuca.

Haddii aad ka heshay wax ku habboon wargeyska, waa inaad la xiriirtaa mulkiilaha ama iibiyaha. Soo jeedintu waxay ka kooban tahay lambar taleefan ama cinwaan iimayl midkood.

Mararka qaarkood nambarada koodka ama xarfaha koodhka ayaa la taxay - waxa loogu yeero ciphers. Waa in aad kaga jawaabto xayaysiis kood qoraal ah oo aad warqad u dirtaa wargeyska. Tan waxa si toos ah loogu diraa mulkiilaha iyo mulkiilaha ama iibiyaha oo loo sii gudbiyo iibiyaha. Ha illobin inaad ku xusto lambarka summada u dhigma ee baqshadda iyo warqaddaada.

Caawinta xafiiska guryeynta

Xafiiska guryeynta ee magaaladaada ama degmadaada ayaa sidoo kale kaa caawin kara inaad hesho hoy. Guryaha ayaa inta badan si toos ah halkaas loogu dalaaliyaa. Haddi aanay taasi ahayn, shaqaalaha xafiiska guryaynta ayaa ugu yaraan kaa caawin kara ciwaanno iyo macluumaad waxtar leh.

Kireyso wakiilka guryaha

Waxa kale oo aad codsan kartaa caawimada wakiilada guryaha.

isticmaal dilaaliinta. Guryahaan dilaalka ah iyo guryaha lacag. Cinwaanada lagala soo xidhiidho waxaad ka heli kartaa buugaagta taleefoonada ee deegaanka.

XUSUUS MUHIIM AH

Haddii aad codsato caawimada wakiilka guryaha, waxaa laga yaabaa inaad gasho kharash ugu badnaan laba bilood kiradood iyo VAT. Si kastaba ha ahaatee, mulkiiluhu waa inuu bixiyaa kharashka dullaalnimada haddii isaga ama iyadu ay u xilsaartay dullaal. Marka la iibsanayo, komishanka dullaalku waa inta badan boqolkiba saddex ilaa lix qiiimaha iibka iyo VAT. Marka la iibsanayo guri dabaq ah ama guri hal qoys ah oo uu dilaal ka yahay, iibsaduhu waa inuu bixiyaa ugu badnaan kala badh komishanka haddii dilaalka u xilsaaray iibiyuhu ama labada dhinacba. Intaa waxa dheer, iibsadaha waxa kaliya oo lagu qasbi karaa in uu bixiyo haddii iibiyuhu caddeeyo in uu bixiyay qaybtiiisi ama qaybleeda komishanka dilaalka.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Magaalada, degmada, maamulka degmada: xafiiska guryeynta
- ÿ Wargeyska maalinlaha ah
- ÿ Waraaqaha xayaysiinta
- ÿ Dilaal (laga yaabee in lacag lagu bixiyo haddii la dilaal)

Internetka:

- ÿ Mareegaha wargeysyada maalinlaha ah
- ÿ Goobaha guryaha ee internetka

2. Maxaa dhacaya guuritaanka ka dib?

Beddel meesha aad degan tahay

Isla marka aad yeelato guri cusub iyo ciwaan cusub, waa inaad ku wargelisaa maamulka ka masuulka ah diiwaangelinta beeshadaa 14 maalmood gudahood. Waa inaad sidoo kale u soo gudbisaa xaqijinta bixiyaha guryeynta maamulka diiwaangelinta.

Dhig dalabka gudbinta

Haddii aad guurtay, waa inaad siisaa xafiiska boostada amarka gudbinta. Warqadahaaga iyo xirmooyinkaaga ayaa markaa loo soo diri doonaa taariikh la isku raacay si toos ah ayaa loogu gudbiyaa ciwaanka cusub Adeeggan si kastaba ha ahaatee, waxaa jira lacag. Waa inaad sidoo kale isticmaashaa wakhtiga uu amarka gudbintu socdo si aad u ogeysiiso bangiyada, shirkadaha caymiska, xafiisyada iyo kuwa kaleba guuritaankaada.

Dib-u-diiwaangeli taleefanka

Haddii aad leedahay teleefan guri, waa inaad xasuusataa inaad diwaangeliso ama aad ka diwaangeliso wakhti fiican ka hor intaanad guurin.

XUSUUS MUHIIM AH

Haddii aad is-diiwaangeliso goor dambe, waxaa laga yaabaa inaad bixiso ganaax. Intaa waxaa dheer, dib-u-diiwaangelinta soo daahday waxay saameyn xun ku yeelan kartaa xaaladdaada deganaanshaha.

3. Taageerada dawladda

Guryo bulsho

Inta badan magaalooinka iyo magaalooinku waxay leeyihiiin guryo bulsheed oo ay kabto gobolka si ay kirada uga dhigto mid la awoodi karo.

Guryahaan sidaas darteed waxaa laga yaabaa in kaliya laga kireeyo kooxaha dadweynaha ee baahan. Si aad u kiraysan karto guri dabaq ah, waxaad u baahan tahay ogolaanshaha joogitaanka. Haddii dakhligaagu ka hooseeyo xad, waxaad ka dalban kartaa shahaado xaq u yeelashada guriyeenta magaaladaada ama maamulka degmada.

Xafiiska guryeynta ayaa inta badan ka mas'uul ah.

XUSUUS MUHIIM AH

Ogolaanshiyaha joogitaanka wuxuu shaqeyn karaa oo keliya waqtii xaddidan. Markaa iska hubi inaad waqtii dheer ku hesho!

Dheefta guriyeenta

Kirayste ahaan, waxa laga yaabaa inaad xaq u yeelato kaalmada kirada guriga. Haddi iyo inta aad qaadanayo kaalmada kirada waxay ku xidhan tahay tirada xubnaha qoyska ee lagu xisaabtamayo, cadadka dakhligaaga guud iyo cadadka kirada.

TALO

Waxaad isticmaali kartaa xisaabiyyaha dheefaha guryeynta si aad u hubiso haddii iyo inta ay le'eg tahay gargaarka guriyeenta aad xaqa u leedahay. Waxaad ka heli kartaa xisaabiyyaha dheefaha guryeynta ee internetka, tusaale ahaan bogga internetka ee Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada (BMI) ee www.bmi.bund.de ama shabakada gobolka North Rhine-Westphalia oo ah www.wohngeldrechner.nrw.de.

Milkiiliyaasha guryaha ama guryaha ay ku nool yihiin waxay sidoo kale heli karaan kabida dawladda, waxa loogu yeero kabka culayska. Gunnada culaysku waxay ku xidhan tahay tirada xubnaha qoyska ee lagu xisaabtamayo, cadadka wadarta dakhliga bishii iyo culayska la tixgelinayo. Macluumaad dheeraad ah iyo foomamka lagama maarmaanka ah waxaad ka heli kartaa maamulka kaalmada kirada ee magaaladaada ama maamulka degmada.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

⌚ Magaalada, degmada, maamulka degmada: xafiiska guryeynta

Internetka:

⌚ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:

www.bmi.bund.de

limayl:

⌚ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:

poststelle@bmi.bund.de ama isticmaal foomka xiriirka

Adeegga Muwaadinka ee bogga BMI

Taleefanka:

⌚ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:

[+49 30 18681-0](tel:+4930186810)

4. Sharciga kirada iyo kirada

Heshiiska kiradu waa dukumeenti muhim ah wuxuuna nidaamiyya tafaasiisha badan ee heshiiska kiraynta. Waa adiga iyo marwada guriga labadaba ku xidhida mulkiilaha ilaa waxa ku jira ka hor imanayo xeerarka sharciga ah ee ilaalinta kiraystaha. Markaa waa inaad si taxadar leh u akhriidaa heshiiska kirada ka hor inta aanad saxeexin.

Inkasta oo heshiiska kirada sidoo kale lagu heshiin karo af ahaan, sababo hubaal shari ah awgeed waxaa habboon in heshiiska lagu soo gabagabeeyo qoraal. Ficil ahaan, mulkiilayaashu waxay isticmaalaan iyo

Mulkiilayaashu waxay inta badan leeyihiin qandaraasyo hore loo daabacay oo ay bixiyeen ururada mulkiilayaasha. Qandaraasyadani waa inay sidoo kale u hoggaansamaan xeerarka ilaalinta kiraystaha ee sharciga ah.

Marka laga reebo heshiiska kirada, inta badan waa inaad saxiixdaa waxa loogu yeero borotokoolka wareejinta marka aad u soo guurto guri cusub.

Saxiixaaga waxaad ku xaqiijinaysaa xaalada gurigu ku jiray markii aad la wareegtay. Sidaa darteed, si taxadar leh u akhri nidaamka xil-wareejinta. Wixii khasaare ah oo aan lagu xusin

Mulkiilahaagu wuxuu kugu qaadi karaa mas'uuliyadda dambe.

Milkiiluhu waxa uu codsan karaa deebaaji sida dammaanadda guriga. Kadib dhamaadka heshiiska kiraynta, mulkiilahaagu waxa uu xaq u leeyahay in uu kaa hayo deebaajiga kirada gabii ahaan ama qayb ahaan hadii aad dayn ku leedahay (qayb ka mid ah) bixinta kirada, aadan gudan waajibaadkii heshiiska lagugu heshiiyey ee ah fulinta dayactirkha qurxinta /ama burbur ku yimi goobta nool ee ay tahay in mulkiilahaagu hagaajijo. Qadarka dhigaalku kama badnaan karo kiro saddex bilood ah (kiro aan kharash dheeraad ah lahayn).

Liiska hubinta

Kahor intaadan xirin heshiiska kirada, waa inaad heshaa dhammaan faahfaahinta, tusaale:

- ÿ cadadka kirada,
- ÿ qaddarka kharashyada dheeraadka ah (gaar ahaan kharashyada kuleylka);
Waxaaad heli kartaa shahaadada tamarta laguu soo bandhigo)
- ÿ qaddarka deebaajiga,
- ÿ Komishan dilaal oo suurtagal ah,
- ÿ Kirada qalinjabinta suurtagalka ah (kiro si toos ah loo kordhiyo si joogto ah),
- ÿ Muddada heshiiska kiraynta (xadidan ama aan xadidnayn),
- ÿ waajibaadka qandaraaska ah ee lagu sameeyo dayactirkha qurxinta.

TALO

Ku adkeyso in dhammaan heshiisyada si qoraal ah loogu diwaan geliyo heshiiska kiraynta, maadaama heshiisyada afka ahi ay had iyo jeer keenaan khilaaf dambe.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Maamulka magaalada, degmada iyo degmada: Xafiiska guriyeynta
- ÿ Ururada kiraystaha (xubinnimada waa lacag)

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Cadaaladda Federaalka iyo Ilaalinta Macmiilka:
www.mieterschutz.bund.de
- ÿ Ururka Kireystayaalka Jarmalka: **www.mieterbund.de**

Kharashka hawlgalka iyo qashin-qubka

Marka lagu daro kirada guriga (sidoo kale loo yaqaan kirada saafiga ah), sida caadiga ah waa inaad bixisaa waxa loogu yeero kharashyada hawlgalka (badanaa sidoo kale loo yaqaan kharashyo dheeri ah), kuwaas oo la soo dallaco sanadkii hal mar.

Kuwaas waxaa ka mid ah, dhammaan ka sarreeya, kharashyada kulaylinta iyo biyaha iyo sidoo kale qashinka iyo kharashka qashinka. Sida caadiga ah, waxaad bil kasta ku bixinaysaa qaddar go'an kharashyada hawlgelinta si qimo jaban ah ama lacag-bixin ahaan. Xaaladda lacag bixinta hormariska ah, waxaad heli doontaa qaansheegta kharashaadka dhabta ah ee la galay iyo saamiga adiga lagugu leeyahay wax aan ka dambayn hal sano kadib dhamaadka xilliga biilasha (badanaa sanadka kalandarka). Waa inaad si taxadar leh u hubiso bayaankan kharashaadka hawlgelinta.

Jarmalka, qashinka ayaa la ururiyaa oo si gaar ah loo daadiyaa. Badanaa waxaa jira weelal gaar ah oo loogu talagalay waraaqaha iyo kartoonada, qashinka dabiiiciga ah (sida miraha iyo khudaarta haray) iyo qashinka kale. Waxa kale oo jira meelo lagu ururiyo ama weel loogu talagalay noocyada kale ee qashinka, tusaale ahaan qashinka dhalooyinka iyo khatarta ah (sida rinjiga iyo faashka) ama qashinka waaweyn.

Waa kan inaad noqoto deris wanaagsan!

Aamusnaanta guud ee habeenkii waxay caadi ahaan khusaysaa 10ka galabnimo ilaa 6 subaxnimo. Intaa waxaa dheer, qayb ka mid ah heshiiska kiraynta waxay noqon kartaa xeerar guri, kaas oo laga yaabo inay qeexaan waqtioo nasasho oo dheeraad ah. Xeerarka gurigu waxay dejyaan xeerarka wada-noolaanshaha dhammaan dadka deggan guryaha waxayna ka kooban yihiin xuquuq iyo waajibaad khuseeya dhammaan dadka deggan guriga. Xeerarka guriga waxaad ka heli doontaa maamulka guriga ama mulkiilahaaga. Kireyste guri ama guri dabaq ah, waxaad leedahay waajibaadyo gaar ah, tusaale ahaan waa inaad bixisaa kirada lagu heshiiyay waqtigii loogu talagalay. Laakiin sidoo kale waxaad leedahay xuquuq, tusaale ahaan marka ay timaado dayactirka weyn. Haddii aad qabto wax su'aalo ah oo ku saabsan sharciga kireysiga, ururka kireystayaasha iyo ururada kireystayaasha maxalliga ah waxay noqon karaan meelo lagala xiriiro. Magaaloooyin badan ayaa leh xafiisyo laga dhisay oo aad la xiriiri karto. Si kastaba ha ahaatee, qaar ka mid ah wax-soo-saarkooda aaya ku kacaya lacag.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Magaalada, **degmada**, maamulka degmada
- ÿ Maareynta hantida ÿ
- Milkiilaha/milkiilaha ÿ Ururada
- kireystayaasha (xubinnimada waa lacag)

Len oo dhan Germany

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Cadaaladda Federaalka iyo Ilaalinta Macmiilkha:
www.mieterschutz.bund.de
- ÿ Ururka Kireystayaalka Jarmalka: **www.mieterbund.de** ÿ
- Ururka Ilaalinta Kiraystaha eV: **www.mieterschutzbund.de** ÿ
- Karumaha la talinta macaamiisha: **www.verbraucherzentralen.de**

VII. Carruurta iyo qoyska

Dad badan oo Jarmalka jooga, qoysku aad bay muhiim ugu yihiin. Waxay qaabaysaa nolosheena siyaabo badan. Inta badan dadka Jarmalka waxay u arkaan korinta carruurta inay tahay masuuliyyad la wadaago oo saaran hooyada iyo aabbaha. Hooyooyin badan aaya shaqeeya, aabbayaal badan ayaana go'aansada inay guriga joogaan muddo ka dib dhalashada ilmahooda si ay u daryeelaan ilmahooda.

1. Uurka iyo fasaxa umusha

Talada uurka

Waxaa jira adeegyo la-talin oo si gaar ah loogu talagalay hooyooyinka uurka leh, aabbayaasha iyo lammaanaha waalidka. Haddii aad ilmo leedahay, la-talinta uurka waxay kaa caawin doontaa dhammaan su'aalaha la xiriira uurka iyo dhalashada waxayna ku taageeri doontaa ka hor iyo inta aad uurka leedahay macluumaad caafimaad, bulsho iyo sharci. Haddii la rabo, talada waxaa lagu bixin karaa si qarsoodi ah iyo luqado badan.

La talinta uurka waxaad heli doontaa macluumaadka kuwan iyo mawduucyada kale:

- ÿ Su'aalaha la xiriira uurka iyo dhalashada
- ÿ Adeegyada taageerada dhagaale iyo bulsho inta lagu jiro iyo ka dib uurka
- ÿ Sharciga shaqada (tusaale ilaalinta hooyada iyo fasaxa waalidka)
- ÿ Ilmo soo rididda
- ÿ bixinta dhalashada qarsoodiga ah ÿ caawinta qoysaska iyo carruurta
- ÿ Doorashooyinka daryeelka carruurta

Haweenka uurka leh ee isku arka xaalad isku dhac ah oo ku fikiraya inay joojiyaan uurkooda waxaa taageera la-talinta khilaafka uurka. Waa mid ka mid ah shuruudaha ilmo iska soo rididda muddada laba iyo tobanka toddobaad gudahood ah. Haddii la rabo, taladu waa qarsoodi, had iyo jeer waa bilaash waana mid furan. Waaad ka heli kartaa xarunta la-talinta iskahorimaadka uurka ee gobolku aqoonsan yahay ee kuugu dhow www.familienplanung.de/beratung/.

Aasaaska Federaalka "Hooyada iyo Ilmaha - Ilaalinta Nolosha aan dhalan" waxay caawisaa haweenka uurka leh ee xaalandaha degdegga ah si degdeg ah iyo si aan rasmi ahayn iyada oo loo marayo taageero maaliyadeed oo dheeraad ah oo la socota talada shakhsii ahaaneed. Haweenka uurka leh ee u baahan waxay heli karaan lacagaha aasaaska ah haddii aysan haysan lacag ku filan oo ay ku daboolaan kharashyada la xiriira uurka iyo dhalmada iyo sidoo kale daryeelka iyo barbaarinta ilmaha yar. Si taas loo go'aamiyo, xarunta la-talinta uurka waxay hubisaa xaaladda dakhliga. Adeegyada taageerada waxaa heli kara oo kaliya kuwa ku nool Jarmalka, oo keena shahaadada uurka iyo haddii faa'iidooyinka kale aysan ku filneyn inay daboolaan kharashyada ama aan la heli karin waqtii ku habboon. Codsiga kaalmada dhaqaale ee Hay'adda Hooyada iyo Dhallaanka ee Federaalka waa in loo gudbiyaa xarunta la-talinta uurka xilliga uurka. Dhalmada ka dib, mar dambe suurtagal ma aha in la cogsado.

TALO

Ururada samafalka iyo qoyska, kaniisadaha, xafiisada daryeelka bulshada, maamulka caafimaadka iyo takhaatiirta ayaa bixiya talo uur iyo talo iskahorimaad uurka. Inta badan adeegyada la-talinta waa bilaash waxaana sidoo kale fulin karaa si qarsoodi ah. Talo-siinta shakhsii ahaaneed ka sokow, waxaa badanaa jira dalabyo laga helo internetka ama telefoonka.

Caawinta hore

Caawimada hore waa dalab loogu talagalay qoysaska leh carruurta da'doodu tahay eber ilaa saddex sano laga bilaabo uurka. Caawinta hore ayaa ku taageerta haddii aad dareento ammaan darro xilliga uurka iyo ka dib dhalashada. Way ku raacayaan haddii aad u baahan tahay taageero xagga daryeelka ilmahaaga. Caawimada hore ee loo soo bandhigo waa tabaruc, sir iyo lacag la'aan qoysaska. Caawimada hore waxay ku taageertaa xaaladahan, tusaale ahaan:

- ÿ Inta badan waxaad dareemaysaa daal nolol maalmeedka ilmahaaga. ÿ Waaqabtaa su'aalo ku saabsan daryeelka iyo barbaarinta ubadkaaga. ÿ Waxaa jira muran adiga iyo lammaanahaaga.
- ÿ Inta badan waxaad dareemeysa kelinimo waxaadna raadsataa la macaamilka dadka kale hooyoyinka iyo aabbayaasha.
- ÿ Ma garanaysid qofka Aad kula xiriiri karto Jarmalka dhibaatadaada ama yaa ka masuula waxa.
- ÿ Waaqabtaa tahay waalid keligiis ah oo waxaad jeelaan lahayd taageero.
- ÿ Ilmahaagu aad ayuu u ooyaa mana garanaysid waxaad samayn lahayd.

Caawimada hore waxa ku jira dalabyo kala duwan. Tani waxay noqon kartaa wehelka iyo taageerada:

- ÿ Umulisooyinka qoyska
- ÿ Kalkaaliyeysaasha caafimaadka carruurta ee qoyska
- ÿ Ku soo dhawoow adeegyada boeqashada dhalashada ilmahaaga kadib
- ÿ Iskaa wax u qabso (kafiiilada qoyska)
- ÿ Talada waalidnimada
- ÿ shirarka waalidka ee furan
- ÿ Saacadaha la-talinta ilmaha furan

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Dhakhtarka haweenka
- ÿ La-talinta uurka/la-talinta khilaafka uurka
- ÿ Waaxda Caafimaadka
- ÿ Loo shaqeeyaha

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka, Haweenka iyo Dhallinyarada:
  - www.bmfsfj.de
  - www.familienportal.de
- ÿ Aasaaska Federaalka "Hooyada iyo Ilmaha - Ilaalinta Nolosha aan dhalan":
www.bundesstiftung-mutter-und-kind.de
- ÿ Caawinta haweenka uurka leh ee xaaladaha degdega ah iyo
colaadaha: www.schwanger-und-viele-fragen.de
- ÿ Raadi dhakhaatiirta haweenka:
www.frauenaerzte.de
- ÿ Xarunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka:
www.familienplanning.de
- ÿ Hagaha waalidka ee Xafiiska daryeekla dhalinyarada ee Gobolka
Bavarian: www.elternimnetz.de
- ÿ www.elternsein.info
- ÿ www.bke-elternberatung.de
- ÿ www.fruehehilfen.de (Bogga Xarunta Qaranka ee Caawinta Hore
(NZFH))
- ÿ Talooyinka uu bixiyo "Lambarka Ka-hortagga Murugada":
www.nummergegenkummer.de

Taleefanka:

- ÿ Telefoonka adeegga ee Wasaaradda Federaalka ee Arrimaha Qoyska, Dadka Waayeelka ah,
Haweenka iyo dhalinyarada: **+49 30 201 791 30** (Isniin ilaa Khamiis, 9 subaxnimo
ilaa 6 galabnimo)
- ÿ Wicitaan degdeg ah oo loogu talagalay haweenka uurka leh ee raba in aan magacooda la sheegin
Xafiiska Federaalka ee Qoyska iyo Hawlaha Bulshada Rayidka: **0800 40 40 020***
- ÿ Telefoonka waalidka "Lambarka ka dhanka ah murugada": **0800 111 0 550***

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

Agabka macluumaadka:

ÿ Daabacaadaha Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka, Haweenka

yo Dhallinyarada (waxaa laga heli karaa www.bmfsfj.de): •

Hagaha fasaxa umusha

- Talada uurka § 218

- Dhalasho qarsoodi ah - macluumaadka sharciga

Kordhinta taageerada haweenka uurka leh iyo nidaaminta
dhalashada qarsoodiga ah

Caawinta iyo taageerada xilliga uurka -

Aasaaska Hooyada iyo Dhallaanka ee Federaalka

Flyer ku saabsan adeegyada **Hay'adda Federaalka "Hooyada iyo Ilmaha"**

(luqado badan ku qoran)

2. Fasaxa waalidka iyo kaalmada waalidka

Fasaxa waalidka

Jarmalka, waxaad ku qaadan kartaa fasaxa waalidka si aad uga nasato

Qaado xirfad aad ku daryeesho oo aad naftaada koriso carruurtaada.

Shaqaale ahaan, waxaad codsan kartaa loo-shaqeeyahaagu inuu kaa sii daayo shaqada ilaa saddex sano markaad qaadato fasaxa waalidka. Hooyooyinka iyo aabayaasha waxay qaadan karaan fasax waalid kaligood ama wadajir. Awooweyaasha sidoo kale waxay xaq u yeelan karaan fasaxa waalidka shuruudo gaar ah.

Waalid kastaa wuxuu fasaxiisa waalidnimo u qaybin karaa saddex xillii. Ilmaha hooyadiis, fasaxa waalidku waxa uu bilaabmaa ugu horaysa ka dib fasaxa umusha. Muddada fasaxa umusha waxaa go'aamiya

Fasaxa waalidka waa laga jaray. Qayb ilaa 24 billood ah oo fasax waalid ah ayaa sidoo kale la sheegan karaa inta u dhaxaysa sannad-guurada saddexaad ee ilmaha iyo sannadka siddeedaad ee nolosha. Kuwa soo socdaa waxay khuseeyaan loo shaqeeyaha:

ÿ Diiwaangelinta fasaxa waalidka ee saddexda sano ee ugu horreeya nolosha
dib u ee ilmaha muddo diiwaangelinta ah oo toddoba toddobaad ah,

ÿ fasaxa waalidka ee muddada u dhaxaysa dhalashadii saddexaad

Ilmuhuna waxa uu gaadhaday 8 jir, wakhtiga diiwaangelinta oo ah 13 toddobaad.

Haddii aad ku jirto fasaxa waalidka, uma baahnid inaad shaqeyso. Haddii aad weli rabto inaad sii shaqeyso xilliga fasaxa waalidka, waad sameyn kartaa. Si kastaba ha ahaatee, in aan ka badnayn 30 saacadood toddobaadkii. Haddii aanad shaqayn, lacag laguma siinayo. Si loo magdhabo, waxaad codsan kartaa kaalmada waalidka.

Waxaad leedahay ilaalin gaar ah oo ka dhan ah cayrinta inta lagu jiro fasaxa waalidka.

Loo-shaqeeyahaagu wuxuu kaliya joojin karaa shaqadaada xaalado gaar ah. Ka dib fasaxaaga waalidnimo, waxaad ku laaban kartaa shaqadii hore.

Liiska hubinta

Waa muhiim inaad:

- ÿ Guriga kula nool ilmaha,
- ÿ Horta u ilaali oo kori ilmaha laftaada,
- ÿ Ha shaqaynin in ka badan 30 saacadood wiigii inta lagu jiro fasaxa waalidka.

Kaalmada waalidka

Kaalmada waalidku waa taageerada dawladda ee waalidka ilmahooda daryeela ka dib dhalashada sidaas awgednaa aan si buuxda u taageerin ama aan si buuxda u taageerin.

waa la shaqeeyaa. Waalidiinta aan shaqaynin dhalmada ka hor waxay sidoo kale helaan kaalmada waalidka.

Maclumaadka ugu muhiimsan ee ku saabsan kaalmada waalidka:

ÿ Kaalmada waalidka waxaa lagu heli karaa saddex nooc: gunnada waalidka ee aasaasiga ah, gunnada waalidka iyo gunnada shuraakada. Badanaa waa boqolkiiha 65 dakhliga saafiga ah ee waalidiintu heli jireen dhalmada ka hor oo baaba'aysa dhalmada ka dib. Inta ay le'eg tahay kaalmada waalidnimo waxay ku xiran tahay inta aad shaqeysay sanadka ka horreeya dhallaankaaga. Iyada oo ku xidhan dakhligaaga, gunnada waalidnimo ee aasaasiga ahi waa inta u dhaxaysa 300 euro iyo 1 800 euro bishii iyo kaalmada waalidnimada oo lagu daray inta u dhaxaysa 150 euro iyo 900 euro bishii.

⌚ Kaalmada aasaasiga ah ee waalidka waxaa la bixiyaa 14-ka bilood ee ugu horreeya dhalmada kadib. Waxaa jira laba iyo toban qaddar oo ah lacagta aasaasiga ah ee waalidka ee waalidka.

⌚ Haddii hooyada iyo aabaha ay wadaagaan kaalmada waalidka iyo adiga Haddii dakhligoodu lumo, waxay heli doonaan ugu badnaan 14 qaddar bishii oo ah gunnada aasaasiga ah ee waalidka. Hal waalid waxa uu heli karaa kaalmada waalidka ugu yaraan laba iyo ugu badnaan laba iyo tobant bilood. Kaalmada aasaasiga ah ee waalidka waxa lagu bixin karaa oo keliya 14ka bilood ee ugu horreeya nolosha ilmaha; Intaa ka dib, waalidiintu waxay heli karaan oo kaliya gunnada waalidka ama gunnada shuraakada.

⌚ Waalidiintu waxay heli karaan Gunnada Waalidka oo lagu daray laba jeer inta uu jiro Gunnada Waalidka ee Aasaasiga ah: Hal bil oo Gunnada Waalidka ee aasaasiga ah waxay u dhigantaa laba bilood oo Gunnada Waalidka oo lagu daray.

⌚ Waalidiinta mid walba wuxuu helayaa afar dheeraad ah oo gunno iskaashi ah Gunnada Waalidka oo lagu daray bilaha haddii labadiina aad shaqeysaan 25 ilaa 30 saacadood wiiggii isku waqtii afar bilood oo isku xigta.

⌚ Waalidiinta keligood ah waxay xaq u leeyihii 14ka bilood ee buuxda ee gunnada waalidka ee aasaasiga ah, haddii ay helaan magdhow ahaan dakhliga lumay. Kaalmada waalidka sidoo kale waxa ay heli karaan waalidiinta gooni u nool.

⌚ Haddii aadan shaqayn ka hor dhalmada, waad awoodaa Hesho qaddarka ugu yar ee gunnada waalidka ee aasaasiga ah oo ah 300 euro ama 150 euros Gunnada Waalidka oo lagu daray.

Liiska hubinta

Si aad u hesho kaalmada waalidka, waa inaad buuxisaa shuruudaha soo socda:

⌚ Adiga ayaa xanaaneeyaa oo kor u qaada ilmahaaga ka dib dhalashada.

⌚ Waaad kula nooshahay cunugaada isku guri.

⌚ Adiga ama gabii ahaanba ma shaqeyneysid ama ma shaqeyneysid in ka badan 30 saacadood maalintii usbuuca shaqada.

⌚ Waaad ku nooshahay Jarmalka.

Muwaadiniinta dalalka xubnaha ka ah EU, Iceland, Liechtenstein, Norway iyo Switzerland, iyo sidoo kale Jarmalku, waxay xaq u leeyihii kaalmada waalidka haddii ay ka shaqeeyaan Jarmalka ama ku nool yihiin Jarmalka. Kuwa soo soodaa waxay khuseeyaan ajaanibka kale: Dadka haysta ogolaanshaha dejinta waxay heli karaan kaalmada waalidka. Ogolaanshiyaha joogitaanka joogtada ah ee Midowga Yurub waxaad sidoo kale ku heli kartaa kaalmada waalidka. Qof kasta oo haysta sharciga degenaanshada ayaa haysta mid keliya

Xaq u lahaanshaha gunnada waalidnimada haddii isaga ama iyadu ay sidoo kale xaq u leeyihin inay ka shaqeyeen Jarmalka ama ay hore uga soo shaqeyeen si sharci ah halkan. Hel talo ku saabsan xeerarka saxda ah.

Waxaad ka dalban kartaa kaalmada waalidka xafiiska kaalmada waalidka ee deegaankaaga. Gobolada federaalka qaarkood waxa kale oo aad ka heli kartaa gunnada waalidka adiga oo taageero ka helaya Waalidka Money Digital oo ah www.elterngeld-digital.de codso.

TALO

Waxaad isticmaali kartaa xisaabiyaha kaalmada waalidka si aad u xisaabiso qaddarka la filayo ee kaalmada waalidka ee aad heli doonto. Waxaad ka heli kartaa bogga Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka, Haweenka iyo Dhallinyarada www.bmfsfj.de, Shayga liiska "Qoyska".

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Maamulka magaalada, degmada iyo degmada
- ÿ Xarumaha la-talinta qoyska
- ÿ Xafisiyada kaalmada waalidka

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka, Haweenka iyo Dhallinyarada www.bmfsfj.de, Shayga liiska "Qoyska".
- ÿ Bogga adeegga ee Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Dadka Waayeelka ah, Haweenka iyo Dhallinyarada: www.familienportal.de

Taleefanka:

- ÿ Telefoonka adeegga ee Wasaaradda Federaalka ee Arrimaha Qoyska, Dadka Waayeelka ah, Haweenka iyo dhalinyarada: **+49 30 201 791 30** (Isniil ilaa Khamiis, 9 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

Agabka macluumaadka:

ÿ Daabacaadda Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka iyo Haweenka

iyo dhalinyarada (waxaa laga heli karaa www.bmfsfj.de):

- **Kaalmada waalidka, kaalmada waalidka iyo fasaxa waalidka**

3. Lacagta carruurta iyo kaalmada carruurta

Lacagta carruurta

Waalidku waxay xaq u leeyihii Gunnada carruurta ilaa uu ilmuu ka gaadhayo 18 jir, haddii ilmuu ku nool yahay Jarmalka, waddan xubin ka ah Midowga Yurub ama gobolka uu khuseeyo Heshiiska Aaggaa Dhaqaalaha Yurub. Haddi ilmahaagu sameeyo tababar shaqo ama waxbarasho, xaq u yeelashada waxa la kordhinayaa ugu badnaan 25 jirkiisa. Wuxaad heli doontaa 219 euro bishiiba labada caruur ah ee ugu horreeya, 225 euro ilmaha saddexaad iyo 250 euro ilmo kasta oo dheeraad ah. Lacagta carruurta waxaa la bixiyaa marka la codsado khasnadda qoyska ee wakaaladda shaqada. Intaa waxaa dheer, qoysaska waxaa la siiyaa waxa loogu yeero Gunnada carruurta ee mushaharka iyo canshuurta dakhliga. Foomka codsiga gargaarka ilmaha waxaad ka heli kartaa khasnadda qoyska, sidoo kale onlineka ah www.familienkasse.de.

XUSUUS MUHIIM AH

Muwaadiniinta dalalka EU-da, Iceland, Liechtenstein, Norway iyo Switzerland, sida Jarmalka, waxay xaq u leeyihii Gunnada carruurta haddii ay ka shaqeeyaan ama ku nool yihiin Jarmalka. Kuwa soo socdaa waxay khuseeyaan ajaanibka kale: Dadka haysta ogolaanshaha dejinta waxay heli karaan Gunnada carruurta. Qofkasta oo haysta ogolaanshaha joogitaanka wuxuu xaq u leeyahay oo kallya lacagta ilmaha haddii uu sidoo kale xaq u leeyahay inuu ka shaqeeyo Jarmalka ama uu horay uga soo shaqeeyay halkan si sharci ah. Hel talo ku saabsan xeerarka saxda ah.

Kaalmada carruurta

Qoysaska dakhligoodu yar yahay sidoo kale waxaa taageera ilmaha kabitaanka (KiZ) oo ay taageerto gobolka. Kaalmada carruurta waxaa la siiyaa waalidiinta dakhligoodu ku filan yahay, laakiin dakhligoodu kuma filna oo keliya qoyska oo dhan.

Waxa laga yaabaa inaad xaq u yeelato kaalmada ilmaha haddii kuwan soo socdaa ay khuseeyaan:

- ÿ Carruurtaadu da'doodu ka yar tahay 25 jir, waxay ku nool yihii isku guri oo aan guursan, lamana qabin.
- ÿ Wuxuu aad helaysaa gunnada carruurta carruurtaada ama lacag la mid ah, tusaale ahaan dibadda.
- ÿ Lamaane ahaan, waxaad haysataa ugu yaraan dakhliga guud ee bishii 900 euro ama waalid keligiis ah 600 euro (xadka dakhliga ugu yar).
- ÿ Wuxaad haysataa dakhli kugu filan oo adiga iyo kaalmada carruurta waxaad dabooli kartaan baahida qoyskaaga.

TALO

Haddii aad macaash ku qaadato Xeerka Dheefta Magangalyo-doonka, aad wax ku baranayso ama aad ku jirto tababar u qalma maalgelinta sida uu dhigayo Xeerka Caawinta Tababarka ee Federaalka (BAföG), waxa kaliya oo aad gunnada carruurta ku heli kartaa shuruudo gaar ah.

XUSUUS MUHIIM AH

Haddii aad qaadato macaashka ku salaysan SGB II ama kaalmada bulshada sida uu qabo SGB XII oo aanad dakhli kale lahayn, xaq uma lihid kaalmada carruurta.

Kaalmada carruurtu waa ilaa 205 euro bishii ilmo kasta. Dakhligaaga iyo hantidaada iyo ta ubadkaagu waxay qayb ahaan ka soo horjeedaan kaalmada ilmaha waxayna yareeyaan lacagta kaalmada ilmaha.

Kaalmada ilmaha waa in lagu codsadaa qoraal ahaan khasnadda qoyska ee Wakaaladda Shaqada ee Federaalka. Codsiga kaalmada carruurta waxaad ka heli kartaa khasnadda qoyska www.kizdigital.de. Codsiga gunnada carruurta sidoo kale waxaa lagu soo gudbin karaa onlayn.

Haddii aad qaadato gunnada carruurta, waxaad xaq u leedahay inaad ilmahaaga u hesho dheefaha waxbarashada iyo ka qaybgalka, sida qadada wadaagga ah ee bilaashka ah ee xannaanada iyo dugsiga iyo sidoo kale xirmada agabka dugsiga oo qiimihisu yahay 150 euro sannad dugsiyeedka. Waxa kale oo lagaa dhaafi karaa khidmadaha xanaanada.

Fadlan ka codso faa'iidooyinka waxbarashada iyo ka qaybgalka dawladda hoose ee ka mas'uulka ah adiga. Waxaad ka heli kartaa xafiiska mas'uulka ka ah codsigaaga bogga internetka ee Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka (www.bmas.de, Shayga liiska "Mowduucyada/Suuqa Shaqada/ Nabadgelyada aasaasiga ah/faa'iidooyinka lagu xaqiijinayo nolol-maalmeedka."

Waxa kale oo aad xaq u yeelan kartaa kaalmada kirada.

Waxaad macluumaadka arrintan ku saabsan ka heli kartaa xafiiska gargaarka guryeynta ee xaafaddaada.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la-talinta qoyska
- ÿ Lacagaha qoyska ee laga helo Wakaalada Shaqada ee Federaalka
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Khasnadda qoyska: www.familienkasse.de ama www.kinderzuschlag.de
- ÿ Bogga adeegga ee Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka iyo Haweenka iyo dhalinyarada: www.familienportal.de

Taleefanka:

- ÿ Khasnadda qoyska (Isniin ilaa Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo):

Su'aalah ku saabsan gunnada ilmaha iyo kaalmada ilmaha: **0800 4 5555-30***

- Ogeysiisyyada ku saabsan taariikhda bixinta lacagta ilmaha iyo

Kabka ilmaha: **0800 4 5555-33***

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

Agabka macluumaaadka:

ÿ Daabacaada Sanduuqa Qoyska

(waxaaa laga heli karaa www.familienkasse.de):

- Warqadda gargaarka ilmaha
- Warqadda kaalmada ilmaha

4. Doorashooyinka daryeelka carruurta

Aad bay muhiim u tahay in carruurtu sida ugu dhaqsaha badan u xaadiraan xarunta xannaanada carruurta si koriintooda iyo xirfadahooda luqadda loogu taageero sida ugu macquulsan.

Xarumaha, waalidiinta ayaa sidoo kale lagula talinayaas sidii ay u taageeri lahaayeen carruurtooda iyo taageerida qoysaskooda. Carruurta da'doodu ka yar tahay hal sano waxay xaq sharcii ah u leeyihiiin meel lagu xannaaneeyo. Waxaaa jira fursado badan oo daryeelka ilmaha ee Jarmalka, gaar ahaan:

ÿ da'doodu tahay ilaa saddex sano:

Oh kooxaha gurguurta

Oh ilmo-xannaaneeyayaasha/carruur-xannaanayaasha

Oh ciyaar wareegyada

Oh curyaan

Dugsiga barbaarinta **da'da** isku dhafan

ÿ laga bilaabo saddex sano ilaa bilowga dugsiga:

Oh xannaanada

lyc agabka diyaarinta dugsiga kale

Oh ilmo-xannaaneeyayaasha/carruur-xannaanayaasha

ÿ laga bilaabo da'da dugsiga:

Iskuullada maalinta oo dhan ah

Horte —

O taageerada shaqada-guriga

TALO

Si aad uga qaybqaadato wax-soo-saarkan xanaano-carruureedka, waa inaad hore u sii diiwaan gelisaa carruurtaada. Mararka qaarkood boosasku waa xaddidan yihiin iyadoo ay ugu wacan tahay tirada badan ee waalidka xiisaynaya. Way fiicantahay in la waydiyo meelaha la heli karo sida ugu dhaqsaha badan.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Maamulka magaalada, degmada iyo degmada
- ÿ Xafiisiyada la talinta qoyska iyo daryeelka dhalinyarada
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Goobaha xanaanada

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeelka, Haweenka iyo Dhallinyarada:
www.bmfsfj.de, Shayga liiska "Carruurta iyo Dhallinyarada"
- ÿ Maclumaaadka ku saabsan daryeelka carruurta: www.fruehe-Chancen.de
- Xidhiidho **kale** oo badan: www.familienportal.de

5. Muran, qalalaase iyo gacan ka hadal qoyska dhexdiisa ah

Qalalaase iyo muran ayaa ka dhici kara qoys kasta. Si kastaba ha noqotee, haddii dooda ay ka baxdo gacanta oo laga yaabo inay xitaa noqoto rabshad, waa inaad hubaal ka raadsato caawimo xirfad leh xarun la-talin. Dhammaan xarumaha talobixintu waa bilaash, shaqaalaha halkaas joogaa waxay ku caawin doonaan si degdeg ah oo aan xafisyo ahayn - xitaa mid la'aan in aad sheegto magacaaga. Dhammaan carruurta Jarmalka waxay leeyihiin hal Xaq u lahaanshaha korin aan rabshadlahayn. Dhammaan carruurta, gaar ahaan dhallaanka iyo socod baradka, waxay ku xidhan yihiin dareenkeenna. Haddii aad ka baqayso in ilmo la dayacay ama lagu xadgudbay, fadlan la xidiidh booliska, xafiiska daryeelka dhalinyarada ama xarunta la talinta waxbarashada.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la-talinta waxbarashada, qoyska iyo guurka
- ÿ Xafisiyada daryeelka dhalinyarada
- ÿ Xarumaha talo-bixinta takhasuska leh ee loogu talagalay kuwa ay saameeyeen ka ganacsiga dadka iyo xadgudubka galmaada ee ka dhanka ah carruurta

Internetka:

- ÿ Ururka Ilaalinta Carruurta ee Jarmalka: www.dksb.de
- ÿ Xarumaha la-talinta ee carruurta, dhalinyarada iyo waalidiinta ee agagaarkaaga iyo talada afkaaga hooyo waxaad ka heli kartaa halkan: www.bke.de
- ÿ Xarunta Bavaria Qoyska iyo Arimaha Bulshada/Dhaliinyarada Gobolka Bavaria Xafiiska: www.elternimnetz.de
- ÿ Number Against Kummer eV waxa kale oo uu leeyahay la-talin online ah oo iiimayl ah ama la sheekeysi carruurta iyo dhalinyarada: www.nummergegenkummer.de
- ÿ www.hilfeportal-verkehrs.de/startseite.html
- ÿ www.kinderschutz-zentren.org/zentren-vor-ort
- ÿ www.infectionprotection.de/beratung
- ÿ www.schwanger-und-viele-fragen.de
- ÿ www.hilfetelefon.de
- ÿ www.nina-info.de (Ka caawi xadgudubka galmaada)

Taleefanka:

- ÿ Khadka caawinta "Rabshadaha ka dhanka ah Haweenka", dalka oo dhan, saacad walba, qarsoodi: **08000 116 016*** ama www.hilfetelefon.de
- ÿ Talo-bixin telefoon "Caafimaadka Maskaxda" **0800 2322783***
- ÿ Khadka caawinta "haweenka uruka leh ee u baahan" **0800 40 40 020***
- ÿ Khadka caawinta "Xadgudubka Galmada" **0800 22 55 530***
(Isniin, Arbaco iyo Jimco: 9 subaxnimo ilaa 2 galabnimo, Talaado iyo Khamista: 3 galabnimo ilaa 8 galabnimo)
- ÿ Adeegga la-talinta taleefanka ee dalka oo dhan (saacad walba): **0800 1110111*** iyo **0800 1110222***
- ÿ Tirada ka soo horjeeda murugada:
Khadka tooska ah ee carruurta iyo dhalinyarada: **116 111***
Telefoonka waalidka: **0800 111 0 550***

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

Agabka macluumaaadka:

↳ Daabacaadaha ka soo baxa Wasaaradda Arrimaha Qoyska ee Federaalka, Dadka Waayeelka ah,

Haweenka iyo Dhallinyarada (waxaa laga heli karaa www.bmfsfj.de):**• Adeegyada Carruurta iyo Dhallinyarada****• Rabshadaha qoyska – carruurtu sidoo kale waa ay dhibaataysan yihiin (Jarmal, Carabi, Ruush iyo Turki)**

↳ www.ecpat.de: Flyer "Waxaan u baahanahay caawimaad" oo ku qoran 13 luqadood

VIII. Dugsi, tababar iyo waxbarasho

1. Nidaamka dugsiyada iyo noocyada dugsiyada ee Jarmalka

Waxbarasho qasab ah

Dhammaan carruurta ku nool Jarmalka waa inay aadaan dugsi. Waxbarashada qasabka ah waxay caadi ahaan bilaabataa dayrta sanadka uu ilmuhi lix jirsado. Caadiyan waxa ay socotaa ilaa dhamaadka sanad dugsiyeedka ay dhalinyyaradu buuxiyaan 18 jir. Xeerarka gaarka ah ee ku saabsan waxbarashada khasabka ah way ku kala duwan yihiin dawlad-goboleedyada federaalka ah ee gaarka ah. Waa kale oo jira fursado aad isku qori karto dugsiga inta lagu jiro sannad dugsiyeedka.

Imaanshaha dugsiyada dawladu waa bilaash. Jarmalka waxaa ku yaal iskuulo gaar loo leeyahay. Kuwaani badanaa waxay uga baahan yihiin kharashka dugsiga waalidka.

Noocyada dugsiyada

Jarmalka, gobolladu waxay mas'uul ka yihiin waxbarashada dugsiga. Gobol kasta oo federaal ah wuxuu leeyahay astaamo u gaar ah, gaar ahaan magacyada noocyada dugsiyada sare way kala duwanaan karaan. Si kastaba ha ahaatee, dariiqa waxbarasho ee carruurta iyo da'yarta ayaa la mid ah dhammaan gobollada federaalka:

Waxaad ka heli kartaa dulmar bilow ah oo ku saabsan nidaamka dugsiga, noocyada dugsiyada iyo shahaadooyinka oo ku qoran luqado kala duwan bogga internetka ee www.wir-sind-bund.de, "Waalidiinta" shayga menu.

Dugsiga hoose (heerka hoose)

Marka hore, dhammaan carruurtu waxay dhigtaan dugsiga hoose afar sano (lix sano oo ku yaal gobollada Berlin iyo Brandenburg). Mabda'a goobta degenaanshaha halkan ayaa lagu dabaqaa: Tani waxay ka dhigan tahay in carruurtu inta badan dhigtaan dugsiga hoose ee u dhow meesha ay deggan yihiin. Gobolada federaalka qaarkood, waalidiintu waxay u dooran karaan ilmahooda dugsiga hoose.

Fasalka ugu dambeeyaa ee dugsiga hoose, waxaa lagu go'aamiyya dugsiga sare (heerka sare ee I) ee carruurtu markaas gelayaan. Si taas loo gaaro, macallimiinta dugsiga hoose waxay soo jeedinayaan talo ("talo-bixin ku-meel-gaar ah"), kaas oo lagu daro talada waalidka. Inta badan gobolada federaalka, waalidiintu waxay go'aansan karaan dugsiga sare ee ilmahoodu dhigto dugsiga hoose ka dib. Qodobbada ugu muhiimsan ee talobixintu waa darajooyinka dugsiga hoose iyo qiimeynta macalinka ee shuruudaha gaarka ah ee carruurta.

Dugsiyada sare (heerka sare I iyo II)

Gobollada federaalka qaarkood, ilmuu wuxuu qaadan karaa cashar tijaabo ah oo ku saabsan dhigta dugsiga sare. Dulmar mid walba

Xeerarka waxaa laga heli karaa website-ka Shirka Wasiirada Waxbarashada iyo Dhaqanka (www.kmk.org).

Nidaamka dugsiga ee heerka I iyo II waa mid aad u kala duwan gudaha Jarmalka. Waalidiintu waa inay la shaqeeyaan ilmahooda iyo waxbarashadooda

Kalkaalisada ama macalinka ayaa si taxadar leh kula talin doona dugsiga ay u dooranayaan ilmaha. Maamulka dugsiga ayaa arrintan ka bixinaya maclumaadka.

Waxaa jira noocyada soo socda ee dugsiyada sare:

- ÿ Dugsiyada sare (ilaa fasalka 9aad ama 10aad)
- ÿ Dugsiyada sare (ilaa fasalka 10aad)
- ÿ Dugsiyo leh dhowr koorsooyin waxbarasho (ugu weyn ama Shahaadooyinka dugsiga sare waa la heli karaa)
- ÿ Goobaha jimicsiga (ilaa fasalka 12aad ama 13aad)
- ÿ Dugsiyada aasaasiga ah (aan lahayn ama aan lahayn dugsi sare, dhammaan shahaadooyinka halkan ayaa laga heli karaa)

Wadamo dhowr ah waxaa ka jira noocydugsiyo sare ah oo ay ku jiraan Koorsoooyinka dugsiga sare iyo dugsiga sare waa la isku daray - labadaba shahaadooyinka dugsiga sare iyo sare waxaa lagu heli karaa dugsiyadan:

- ÿ Dugsiga dhexe (Bavaria)
- ÿ Dugsiga sare ama dugsiga sare ee isku dhafan (Saxony-Anhalt, North Rhine-Westphalia, Berlin)
- ÿ Dugsiga caadiga ah (Thuringia)
- ÿ Dugsiga sare (Brandenburg, Lower Saxony, Bremen, Saxony)
- ÿ Dugsiga sare oo lagu daray (Rhineland-Palatinate)
- ÿ Dugsiga degmada (Hamburg)
- ÿ Dugsiga gobolka (Mecklenburg-Western Pomerania)
- ÿ Werkrealschule/Werkhauptschule (Baden-Württemberg)
- ÿ Dugsiga beesha (Saarland, Schleswig-Holstein)

Dhigashada dugsiga khasabka ah waxay sidoo kale khusaysaa carruurta iyo dhallinyarada naafada ah ama baahiyaha waxbarasho ee gaarka ah. Maamulka dugsiga ayaa go'aan ka gaaraya baahida waxbarasho ee gaarka ah iyadoo la raacayo nidaamka ku habboon. Tan waa in ay codsadaan waalidiinta ama dugsigu. Iyadoo ku xiran natijada, cunugga wuxuu sii wadan karaa inuu dhigto dugsiga guud ama loo wareejyo dugsi gaar ah. Waxaa jira noocydugsiyo kala duwan oo dugsiyo gaar ah (gobollada federaalka qaarkood waxaa sidoo kale loogu yeeraa dugsiyada gaarka ah, xarumaha taageerada ama dugsiyada naafada). Waxa kale oo jira dugsiyo leh duruus loo dhan yahay oo carruurta naafada ah iyo kuwa aan naafada ahayn wax la isla dhigo. Dawladaha federaalku waxay si kale u wajahaan arrinta ka mid noqoshada.

Ka dib marka ay dhameeyaan dugsiga sare ama dugsiga sare, dhallinyaradu waxay sii wadan karaan inay dhigtaan dugsiga sare ee II ilaa heerka gelitaanka waxbarashada guud (Abitur) ama shahaadada gelitaanka tacliinta sare ee maadada gaarka ah (Fachabi-tur), taas oo xaq u siinaysa. si aad wax uga barato jaamacadaha iyo kulliyadaha, ama dhammays tirashada tababar xirfaadeedka bilaabista dugsiga farsamada gacanta. Marka la haysto shahaado dugsi sare, goobo shaqo oo badan ayaa la heli karaa marka loo eego shahaadada dugsiga sare. Waxbarashada dugsiga sare ama dugsiga sare waxay ku dhamaanaysaa fasalka 12-aad ama 13-aad kadib shahaado jaarnacadeed (Abitur) waxayna xaq kuu siinaysaa inaad wax ka barato jaamacado iyo machadyo. Shahaadada dugsiga sare ee farsamada waxay xaq kuu siinaysaa inaad wax ka barato jaamacadaha (farsamada). Wadamada qaarkood, ka dib marka aad dhammaysoo dugsiga sare, waxaad sidoo kale dhigan kartaa dugsiyada farsamada gacanta Shahaadada gelitaanka jaamacadda guud waa la heli karaa.

Inta lagu jiro wakhtiga dugsiga, guud ahaan waa suurtogal in laga beddelo nooc dugsi oo kale haddii la gaaro guulihii loo baahnaa.

TALO

Soo hel dugsiyada sare ee ka jira gobolkaaga federaalka, shahaadooyinka dugsiga laga heli karo halkaas iyo dariiqa waxbarasho ee dheeraadka ah ee shahaadooyinku kugu siinayaan! Dhaqan kasta ama wasaarad dugsi kastaa waxay leedahay mareegaha internetka oo lagu sharraxay dhammaan waddooyinka waxbarasho Maamulka dugsiga iyo dugsiyada laftooda ayaa iyaguna talo bixiya. Dugsiyada intooda badani waxay qabtaan "maalin furan" (badanaa bilowga sanadka) halkaas oo waalidiinta iyo carruurtu ay ka ogaan karaan waxa la soo bandhigay.

Liiska hubinta

Deeqaha dugsi kastaa wuu kala duwan yahay. Ka hel wax ku saabsan dugsiyada degmada dugsiga degmada, online ama waalidiinta kale. Su'aalahoo soo socdaa waxay kaa caawin karaan inaad u doorato dugsi ilmahaaga:

- ÿ Waa maxay shahaadooyinka uu dugsigu bixiyo?
- ÿ Waa maxay waxbarida dheeraadka ah ee uu dugsigu leeyahay (tusaale ajnabi luqadaha)?
- ÿ Ma wax-soo-saar dheeraad ah oo loo sameeyay carruuta (tusaale ahaan shaqada bulshooyinka, koorsooyinka isboortiga, bandhig faneedka iyo dhaqanka, riwaayadaha masraxa ama kuwa kale)?
- ÿ Ma jiraan deeqo taageero oo dheeri ah (tusaale, taageerada luqadda, shaqada guriga? I caawi)?
- ÿ Sidee carruuta loogu taageeraa dhibaatooyinka waxbarashada?
- ÿ Sidee loo qaabeeyey qolalka dugsiga?
- ÿ Dugsigu ma bixiyya xanaano maalinta oo dhan ama galabtii?
- ÿ Ma ka jirtaa qado kulul dugsiga?
- ÿ Ma jiraan maalmo wada tashi ah oo waalidka iyo macalinka ah ama dalabyo kale oo loogu talagalay waalidiinta?

XUSUUS MUHIIM AH

Safarrada dugsiga, tamashlaha, xafladaha dugsiga, bandhigiyada dugsiga iyo casharrada dabaasha waa qayb ka mid ah casharrada iyo nolol-maalmeedka dugsiga ee Jarmalka. Ilmahaagu waa inuu ka soo qayb galo dhacdadannaaqshadaha Ka qayb qaado sababtoo ah waxaad halkan ku baran kartaa waxyaboo badan oo cusub iyo sababtoo ah waad wada samayn kartaan rag Waxqabadyadu waxay si gaar ah u xoojiyaan dhiirigelinta iyo xiisaha carruuta ee dugsiga, laakiin sidoo kale xirfadahooda luqadda.

Bixinta maalgelinta gaarka ah

Carruurta iyo dhallinyarada ku koray af-hooyo oo aan ahayn Jarmal, waxa jira taageero luqadeed oo gaar ah oo laga bixiyo xannaanada iyo dugsiga Jarmal, mararka qaarkood sidoo kale afkooda hooyo.

Dawladaha federaalku waxay mas'uul ka yihiin inay duubaan baahiyaha taageerada luqadda ee carruurta dugsiga barbaarinaya iyagoo isticmaalaya qalab kala duwan. Wadamada qaarkood waxay diiwaan geliyeen heerka luqadda dhammaan carruurta waqtii go'an ka hor intaysan bilaabin dugsiga, qaar kalena waxay tijaabiyaan kooxo gaar ah ama

diiwaan geli heerka luqadda shaqada waxbarasho ee socota. Tan waxaa soo raaca deeqo maalgelineed oo kala duwan iyadoo ku xiran gobolka federaalka.

Iyada oo leh barnaamijka federaalka "Kitas Luuqadaha: Sababtoo ah luqaddu waa furaha adduunka", Wasaaradda Federaalka ee Qoysaska, Waayeelka, Haweenka iyo Dhallinyarada waxay kor u qaaddaa waxbarashada luqadda ee lagu dhex daray nolol maalmeedka oo ah qayb muhiim ah oo ka mid ah xannaanada carruurta, sidaas darteed waxay bixisaa muhiimad muhiim ah. dardargelinta dalka oo dhan.

Ilmahaaga si uu ugu guuleysto waxbarashadiisa, waxaa muhiim ah in isaga ama iyada ay si fiican ugu hadlaan Jarmalka. Sidaa darteed, ka faa'iidayso wax-soo-saarka taageerada luqadda! Qaar ka mid ah dawladaha federaalka, ka qaybgalka barnaamijaya taageerada luqadda Jarmalku waa qasab carruurta la aqoonsaday inay u baahan yihiin taageero. Dawlado badan oo federaal ah, iyadoo ku xidhan nooca dugsiga, waxa kale oo suurtogal ah in lagu barto luqadaha dhaxalka shakhxi ahaaneed (tusaale Turki, Talyaani, Ruush, Isbaanish) luqad qalaad ahaan dugsiga. Wuxuu qaybgalka barnaamijaya taageerada luqadda Jarmalku waa qasab carruurta la aqoonsaday Jarmalka oo aad luqadda hooyo si toos ah uga barato dugsiga ilmahaaga xannaanadiisa ama dugsiga, iyo sidoo kale la-talinta socdaalka iyo adeegyada socdaalka dhalinyarada.

Carruurta iyo dhallin-yarada yimaadda Jarmalka sannadaha dugsigooda waxay u baahan yihiin taageero gaar ah. Wuxuu qaybgalka barnaamijaya taageerada luqadda Jarmalku waa qasab carruurta la aqoonsaday Jarmalka oo aad luqadda hooyo si toos ah uga barato dugsiga ilmahaaga xannaanadiisa ama dugsiga.

Haddii aad rabto inaad taageerto ilmahaaga, waa muhiim inaad si fiican u ogaato nidaamka waxbarashada ee Jarmalka iyo waxa laga heli karo gudaha. Waa inaad wax ka ogaataa nolosha maalinlahaa ah ee dugsiga iyo sidoo kale horumarka ilmahaaga. Dugsiyadu waxay bixiyaan fiidkii waalidka iyo wadahadalka waalidka iyo macalinka ujeedadan.

Halkan waxaad kala hadli kartaa macalimiinta ilmahaaga iyo sidoo kale wax ka qabashada dhibaatooyinka. Waxaa jira wakiil oo jooga dhammaan dugsiyada Jarmalka. La xidhiidh wakiilkii waalidka ee dugsigaaga si aad fikrado ula wadaagto waalidiinta kale! Intaa waxaa dheer, waddan kastaa wuxuu leeyahay wakiil waalid oo dawladeed halkaas oo aad sidoo kale ka heli karto talo.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Maamulka dugsiga/maamulka dugsiga
- ÿ Dugsiyada/maamulka dugsiga
- ÿ Matalaadda waalidka, shabakadaha waalidka
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)
- ÿ Ururada soogalootiga

Internetka:

- ÿ Shirweynaha joogtada ah ee wasiirada waxbarashada dowlad goboleedyada federaalka
Jamhuuriyadda Jarmalka: www.kmk.org
- ÿ Adeegga waxbarashada Jarmalka: www.bildungserver.de
- ÿ Wasaaradda Waxbarashada iyo Cilmi-baarista Federaalka: www.bmbf.de
- ÿ Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayelka, Haweenka iyo Dhallinyarada:
www.bmfsfj.de
- Golaha** Waalidiinta Federaalka: www.bundeselternrat.de
- ÿ Maamulka federaalka: www.wir-sind-bund.de
- ÿ www.handbookgermany.de, Shayga menu "Learning".

2. Tababar xirfadeed

Tababarka wanaagsan ayaa ah sharuudaha ugu muhiimsan ee si guul leh u bilowda noloshaada xirfadeed. Si aad shaqo uga hesho Jarmalka, waxaa muhiim ah in aad soo dhameysatay tababar xirfadeed ama shahaado.

Tababarka xirfadeed wuxuu caadi ahaan qaataa laba ilaa saddex sano wuxuuna inta badan ka dhacaa waxa loogu yeero nidaamka dual system. Tani waxay ka dhigan tahay in tababarka wax ku oolkah ah ee shirkadda lagu daro wejiyada waxbarashada aragtida ee dugsiga. Tababarada qaar, tusaale ahaan qaybta kalkaalinta, waxa lagu bixiyaa kaliya dugsiyada. Shuruuda lagu heli karo tababar xirfadeed badanaa waa ugu yaraan shahaadada dugsiga sare.

Doorashada xirfadda

Jarmalka waxaa ka jira ku dhawaad 400 oo shaqo oo tababar ah. Hay'adda shaqaalaynta adeegeeda la talinta shaqada waxay kula talisaa dhalinyarada doorashadooda shaqo. Waad awoodaa

Fadlan la xidhiidh shaqaalaha maclumaadka shaqada
La xidhiidh xarumaha wakaalada shaqada.

Maamulka federaalku wuxuu raadinayaas codsadayaasha jinsiyadaha oo dhan in ka badan 130 xirfado tababar oo kala duwan. Waaad ka ogaan kartaa xirfadaha la heli karo iyo sida ilmahaagu u codsan karo bogga internetka ee www.wir-sind-bund.de. Maclumaadka waalidiinta ayaa ku jira
oo lagu bixiyo dhawr luqadood.

Kahor intaadan bilaabin tababarka farsamada gacanta, tababaruuhu wuxuu soo gabagabeynayaas heshiis qoraal ah oo tababar ah oo uu la leeyahay shirkadda tababarka. Waxay nidaamisa qaybahay iyo yoolalka tababarka. Dhallinyarada u baahan taageero dhaqaale inta ay ku guda jiraan waxbarashadooda waxay ka dalban karaan waxa loogu yeero gunnada tababarka xirfadaha ee wakaaladda shaqada.

Xirfadaha luqadda ajnabiga ah ayaa muhiim u ah xirfado badan. Weydii cunugaada si wadajir ah wax ku saabsan xirfado xirfaadeed oo afkaaga hooyo uu faa'iido u leeyahay.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Talo shaq oo ka timid wakaalada shaqada
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka:
  - www.arbeitsagentur.de, Qayba "Shakhsiyadka gaarka ah", shayga liiska "School, training and studies"
  - www.planet-beruf.de
  - www.berufenet.arbeitsagentur.de
- ÿ Machadka Federaalka ee Tababarka Xirfadaha: www.bibb.de, Shayga liiska "xirfadaha"
- ÿ Maamulka federaalka: www.wir-sind-bund.de

Taleefanka:

ÿ Xarunta adeegga ee wakaaladda shaqada:

0800 4 5555-00* (Isniiin ilaa Jimce, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

Agabka macluumaadka:

ÿ Daabacaada wakaalada shaqada (waxaa laga heli karaa

www.arbeitsagentur.de, Shayga liiska "Xarunta soo dejinta"): **Xirfadda hadda - encyclopedia ee xirfadaha tababarka**

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

3. Waxbarasho gudaha Jarmalka

Jarmalka waxaa ka jira noocyoo kala duwan oo jaamacado ah:

ÿ Jaamacadaha

ÿ Jaamacadaha farsamada

ÿ Kulliyadaha muusiga iyo farshaxanka

ÿ Jaamacadaha waxbarashada

macalimiinta ÿ Jaamacadaha xirfadaha sare ama jaamacadaha xirfadaha sare
cilmiga

ÿ Kulliyadaha maamulka

Shuruudaha Waxbarasho

Iyada oo ku xidhan nooco jaamacadda, shuruudaha wax-barashadu waa shahaadada gelitaanka jaamacadda ama shahaadada gelitaanka kulliyadda farsamada. Go'aanso shahaadooyinka ajnabiga ah xafiis yada ogolaanshaha ee jaamacaduhu waxay go'aamiyan in shuruudaha waxbarashada la buuxiyey iyo in kale. Jaamacadaha laftoodu waxay go'aan ka gaadhaan ilaa heerka koorsada hore loogu soo dhameeyay wadan kale loo aqoonsan karo koorsada waxbarasho ee Jarmalka, waxa kale oo aad la xidhiidhi kartaa xarunta adeega "uni-assist" si aad u hesho imtixaan horudhac ah oo jaamacadeed iyo lacag ku salaysan. .

Barnaamijka maalgelinta "Guarantee Fund University Area" wuxuu bixiyaa taageero gaar ah kuwa xiiseynaya barashada luqadda Jarmalka. Qaxootiga da'da yar ee la aqoonsan yahay, dib-u-celinta daahday iyo qaraabadooda ku nool Jarmalka, waxay halkan ka helayaan shahaado jaamacadeed waxayna u diyaar garoobaan waxbarasho jaamacadeed.

Qof kasta oo raba inuu fuulo wuxuu heli doonaa talo dhammaystiran iyo - haddii ay ka tirsan yihiin kooxda u qalanta - sidoo kale taageero maaliyadeed. Macluumaadka iyo ciwaannada waxa laga heli karaa www.bildungsberatung-gfh.de iyo www.obs-ev.de.

kharashka waxbarashada

Si aad u hesho shahaadada koowaad ee jaamacadda ee jaamacadaha dawladda Jarmalka Mabda 'ahaan, wax lacag ah oo guud ah lagama qaado. Arday kastaa waa inuu bixiyaa waxa loogu yeero tabaruca simistarka. Intaa waxaa dheer, qaar ka mid ah dawladdaha federaalku waxay ka qaadaan kharashka waxbarashada ardayda muddada-dheer, barnaamijyada shahaadada labaad ama ardayda caalamiga ah ee Jarmalka ka soo gala meel ka baxsan Midowga Yurub ujeeddo waxbarasho. Waayo-

Barnaamijyada Master-ka ee saxda ah waxa laga yaabaa inay ku kacdo kharashka waxbarashada. Jaamacadaha sida gaarka ah loo leeyahay waxay inta badan qaadaan khidmad aad u sareysa. Si (qayb ahaan) loo maalgeeliyo koorsada waxbarasho, deeqaha waxbarasho waxaa lagu bixiyaa Jarmalka oo ay bixiso hay'adda maalgelinta hibada leh ee dawladda dhewe iyo dhowr aasaas.

Marka laga soo tago barnaamijyada shahaadada caadiga ah ee si gaar ah uga dhaca jaamacadaha iyo kulliyadaha farsamada, barnaamijyada laba shahaado ayaa sidoo kale soo kordhayay sannadiihii u dambeeyay. Kuwani waxay leeyihiin muhiimad sare oo la taaban karo. Waxaa jira xiriir qandaraas oo u dhexeeyaa ardayga iyo shirkadda, kaas oo inta badan ku jira bixinta lacag kala duwan.

Shuruudaha qaarkood, ardaydu waxay xaq u leeyihiin maalgelinta tababarka dawladda (BAföG). Qayb ka mid ah tan waa in dib loo bixiyaa marka la dhammeeyo tababarka.

XUSUUS MUHIIM AH

Maamulka federaalku wuxuu kaloo bixiyaa barnaamijyo waxbarasho oo laba ah. Sharaxaada koorsooyinka waxaa laga heli karaa mareegaha www.wir-sind-bund.de.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Jaamacadaha/Xafiiska Ururka Ardayda ee Taageerada Tababarka
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka: www.arbeitsagentur.de, Aagga "Shakhsiyadka gaarka ah", shayga liiska "School, training and studies"
- ÿ Barta internetka "abi" ee Wakaaladda Shaqada ee Federaalka:
www.abi.de
- ÿ Adeegga Isweydaarsiga Waxbarashada Jarmalka: www.daad.de
- ÿ Adeegyada socdaalka dhalinyarada: www.jmd-portal.de
- ÿ Otto Benecke Foundation eV: www.obs-ev.de
- ÿ Sanduuqa dammaanad qaadka la-talinta waxbarashada jaamacadda: www.bildungsberatung-gfh.de
- ÿ uni-assist eV: www.uni-assist.de
- ÿ Nidaamka macluumaaadka ee aqoonsiga shahaadooyinka waxbarasho ee ajnabiga ah: www.anabin.de
- ÿ Wasaaradda Waxbarashada iyo Cilmi-baariista Federaalka: www.bafög.de
- ÿ Dulmarka deeqaha waxbarasho: www.stipendienlotse.de
- ÿ Ururada taageerada hibada leh: www.bmbf.de, Shayga liiska "Waxbarashada/Horumarinta Ardayda Hibada leh/Ururada Taageerada Hibada Leh"
- ÿ Maamulka federaalka: www.wir-sind-bund.de

Taleefanka:

- ÿ Xarunta adeegga ee wakaaladda shaqada:
0800 4 5555-00* (Isniiin ilaa Jimce, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)
- ÿ Khadka tooska ah ee BAföG ee Wasaaradda Waxbarashada iyo Cilmi-baariista Federaalka:
0800 223 63 41* (Isniiin ilaa Jimce, 8 subaxnimo ilaa 8 galabnimo)
- ÿ Otto Benecke Foundation eV: **+49 228 8163-0**

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

4. Waxbarashada dadka waaweyn

Jarmalka waxaa jira fursado badan oo aad ku sii wadan karto waxbarashadaada ka dib dugsiga ama jaamacadda. Sida qayb ka mid ah waxbarashada dadka waaweyn, waxaad heli kartaa shahaadooyin guud ama shahaadooyin dugsi. Waxaa jira koorsooyin maalmeed ama fiidkii, laakiin sidoo kale duruus guriga laga bixiyo (tusaale telecollege ama jaamicad barasho fog).

Wakaaladda Shaqada ee Federaalka waa meel muhiim ah oo lagala soo xiriyo marka ay timaaddo horumarkaaga xirfadeed ee dheeraadka ah. Wxa kale oo aad ka heli kartaa machadyada tababarka iyo waxbarashada dheeraadka ah ee buuga telefoonada iyo Yellow Pages®. Xarumaha waxbarashada dadka waaweyn waxay bixiyaan koorsooyinkooda ku dhawaad meel kasta oo Germany.

Kuwa soo socda ayaa suurtagal ah, tusaale ahaan:

Tallaaboojin tabobar oo dheeraad ah

ÿ **Koorsooyin** luqadeed

ÿ **Habaynta** layliyo

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

ÿ Wakaalada shaqada

ÿ Xarunta waxbarashada dadka waaweyn

ÿ Machadyada tababarka, machadyada waxbarashada dheeraadka ah

ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah

Muhaarajiinta (MBE)

Internetka:

ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka: www.arbeitsagentur.de, Qaybta

"Shakhsiyadka gaarka ah", shayga liiska "Mihnad iyo tababar dheeraad

ah" ÿ KURSNET – marinka tababarka xirfadaha iyo waxbarashada sare:

www.kursnet.arbeitsagentur.de

ÿ Hagaha xarumaha waxbarashada dadka waaweyn: www.volks hochschule.de

ÿ Adeegga waxbarashada Jarmalka: www.bildungserver.de

IX. Caafimaadka iyo ka hortagga

1. Caawinta cudurrada iyo shilalka

Haddii aad jirran tahay, waa inaad u tagtaa dhakhtarka guud ee agagaarkaaga. Way ku caawin doonaan oo, haddii loo baahdo, waxay kuu gudbin doonaan takhasusle.

XUSUUS MUHIIM AH

Jarmalka waxaa ka jira shuruudo caymis caafimaad oo guud ah. Kharashyada daawaynta waxaa inta badan bixiya shirkadaha caymiska caafimaadka ama waxa soo celiya shirkadaha caymiska caafimaadka ee gaarka loo leeyahay. Wax ku biirinta maaliyadeed ayaa laga yaabaa inay dalbato adeegyada qaarkood. Waxaa jira farqi u dhexeeyaa faa'iidooyinka shirkadaha caymiska caafimaadka ee sharciga ah iyo kuwa shirkadaha caymiska caafimaadka gaarka ah

Dadka Jarmalka intooda badan waxay ku jiraan caymis mid ka mid ah shirkadaha caymiska caafimaadka ee sharciga ah. Shaqaalaha shaqeeya in ka badan wakhti-dhiman waa caymis khasab ah. Haddii mushaharkaagu uu dhaafo xadka ugu badan, waxaad dooran kartaa inaad rabto in lagugu caymiyo si ikhtiyaari ah caymiska caafimaadka sharciga ah ama caymiska caafimaadka gaarka ah (fiiri cutubka X "Bangiyada iyo shirkadaha caymiska" si faahfaahsan).

Daawooyinka laguu qoray waxaad ka heli kartaa farmashiyaha. Halkaa waa inaad adigu iska bixisaa qayb yar oo ka mid ah kharashaadka (ugu badnaan toban euro), inta soo hartay waxaa dabooli doona shirkaddaada caymiska caafimaadka. Daawooyinka caruurga iyo dhaliyaraada ilaa da'da 18 waa bilaash haddii uu dhakhtar u qoray. Haddii aad leedahay caymis caafimaad oo gaar ah, waa in aad marka hore bixisid kharashka boqashooyinka dhakhtarka iyo daawada laftaadu. Markaa waad awoodaa

Waxaad biilk u dirtaa shirkaddaada caymiska caafimaadka, taasoo soo celin doonta kharashaadka.

XUSUUS MUHIIM AH

Shilalka ka dib, xaaladaha degdega ah ama haddii aad xanuunsato wakhti ka baxsan saacadaha shaqada, waxaad wici kartaa adeegga caafimaadka degdega ah ama, gaar ahaan xaaladaha degdega ah, si toos ah ula xiriir adeegga degdega ah.

Nambarada telefoonada ugu muhiimsan ee ka jira Jarmalka oo dhan:

- **Adeegga ambalaasta: 112**
- **Lamarka degdegga ah ee sunta: +49 30 19240**
- **Adeegga wacitaanka caafimaadka: 116 117**

Farmashiyeyaaasha sidoo kale waxay leeyihii habeen ama adeegyo degdeg ah. Waxaad ka heli kartaa macliumaadka hadda ee arrintan ku saabsan wargeyska deegaankaaga.

Ku caawi luqadaada

Ma waxaad ku hadashaa in yar oo Jarmal ah oo ma jeceshahay inaad booqato dhakhtar ku hadla luqadaada? Ururka Dhakhaatiirta Caymiska Caafimaadka ee gobolka aad ku nooshahay ayaa tan kaa caawin kara. Ciwaanada iyo lambarada telefoonada ee dhakhaatiirta caymiska caafimaadka ee sharciga ah

Waxaad ka heli kartaa ururada bogga internetka: www.kbv.de, Shayga liiska "Adeeg / Dhakhtar raadin".

Qarsoodida caafimaadka

Mabda 'ahaan, takhaatiirta looma ogola inay u gudbiyaan macluumaadka adiga kugu saabsan dadka kale ogolaanshahaaga la'aanteed - midna hay'adaha rasmiga ah ama loo-shaqeeyahaaga ama xubnaha qoyska. Xaaladaha qaarkood tani waxay sidoo kale khuseysaa macluumaadka ku saabsan caafimaadka carruutaada. Wixii ah Tusaale ahaan, dhakhtarka dumarka ee gabadhaada 16 jir ah looma ogola inuu kuu sheego natijada baaritaanka iyada oo aan ogolaansho laga helin gabadhaada.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Dhakhtarka qoyska ama dhakhtarka guud
- ÿ Dhakhtarka carruurta/dhakhtarka carruurta
- ÿ Caymiska caafimaadka

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka:
www.bundesgesundheitsministerium.de
- ÿ Talada bukaanka madaxa banaan ee Jarmalka:
www.unabhaengige-patientenberatung.de
- ÿ Xarunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka: **www.bzga.de**
- ÿ Ururka Caafimaadka Jarmalka: **www.bundesaerztekammer.de**, Shayga liiska "Baadi goob dhakhtar" (dhakaatiirta ayaa baaraya gobolka federaalka)
- ÿ **www.gkv-spitzenverband.de**, Shayga liiska "Shirkadaha caymiska caafimaadka ee sharciga ah" (dulmarka shirkadaha caymiska caafimaadka ee sharciga ah)
- ÿ Ururka Caymiska Caafimaadka Gaarka ah: **www.pkv.de**

limayl:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka Federaalka: **poststelle@bmg.bund.de**,
info.gehoerlos@bmg.de

Taleefanka:

Yellow Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka (Isniin ilaa Khamiis,

8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo, Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 12 galabnimo):

Su'aalaha ku saabsan caymiska caafimaadka: **+49 30 340 60 66-01**

- Su'aalaha ku saabsan ka hortagga caafimaadka: **+49 30 340 60 66-03**

Adeegga la-talinta ee loogu talagalay dadka dhegoolayaasha iyo maqalka

naafada ah: telefoonka saxeexa (telefoonka

fiidiyaha ah) www.gebaerdentelefon.de/bmg/, Fakis: **+49 30 340 60 66-07**

2. Baaritaannada iyo tallaallada

Cudurro badan ayaa si fudud loo daweyn karaa haddii goor hore la ogaado. Ogaanshaha hore iyo baaritaanka ka hortagga ee carruurta iyo dadka waaweyn ayaa caawiya. Tusaale ahaan, dumarka iyo ragga da'doodu u dhaxayso 18 ilaa 34 waxay ka qayb qaadan karaan baaritaanka caafimaadka ("Check-up") hal mar oo dumarka iyo ragga da'doodu tahay 35 iyo wixii ka weyn waxay ka qayb qaadan karaan baaritaanka caafimaadka ("Check-up") saddexdii mar. sanado. Intaa waxaa dheer, dumarka iyo ragga waxay xaq u leeyihin baaritaanno joogto ah oo lagu ogaanayo kansarka qaarkood.

Shirkadaha caymiska caafimaadku waxay bixiyaan kharashyo badan oo ka hortag ah. Dhakhtarkaaga ayaa ku farxi doona inuu kugula taliyo.

Tallaaladu waxay ka mid yihiin tallaabooyinka ilaalinta ugu muhiimsan uguna waxtarka leh. Tallaalada casriga ah ayaa si wanaagsan loogu dulqaadanayaa waxayna ka difaacaan cudurrada halista ah. Jarmalka, dhammaan tallaallada waa ikhtiyaari, marka laga reebo shuruudaha si loo bixiyo caddayn ku filan ilaalinta jadeecada qof kasta oo ku dhashay 1970 ka dib bulshada iyo xarumaha caafimaadka. Si kastaba ha ahaatee, waxaa jira tallaallo lagu taliyay. Kharashyada tan waxaa daboolaya shirkadaha caymiska caafimaadka.

Daryeelka caafimaadka iyo ilaalinta tallaalka carruurta

Maadaama cudurrada faafa ay si gaar ah khatar ugu yihiin dhallaanka iyo carruurta, waa inaad carruurtaada tallaalata markii ugu horreysay markay da'doodu tahay lix toddobaad. Carruurtaada waa in si buuxda looga tallaalaan ugu muhiimsan dhammaadka sannadka labaad ee noloshooda ugu dambayn.

TALO

Jarmalka, tallaalada qaarkood ayaa lagula talinaya dhallaanka, carruurta, dhalinyarada iyo dadka waaweyn. Kuwaas waxaa lagu soo koobay jadwalka tallaalka.

Jadwalka tallaalku wuxuu ku yaalaa bogga internetka ee Xarunta Dhexe ee Waxbarashada Caafimaadka www.bzga.de laga heli karo hoosta shayga menu "Agabka Maclumaadka".

Baaritaanada hore ee ogaanshaha ee carruurta

Jarmalka waxaa ka jira baaritaanno caafimaad oo isku mid ah oo loogu talagalay carruurta laga bilaabo dhalashada ilaa da'da dugsiga, waxa loogu yeero imtixaannada U1 ilaa U9. Baadhitaannadani waxay caawiyaan in lagu ogaado cilladaha korriinka iyo cudurrada carruurta iyo in lagu daweyyo marxaladda hore. Isla markaana, waalidiinta waxaa lagu wargeliyya siyaabaha ay kor ugu qaadi karaan horumarka ilmahooda ugana ilaalin karaan khataraha caafimaadka. Imtixaanadu waa inay ka dhacaan meelo gaar ah oo korriinka ilmahaaga ah. Inta lagu jiro xiliyadan la cayimay, kharashyada imtixaannada U-da waxa daboolaya shirkadaha caymiska caafimaadka. Ka qayb qaadashada iyaga waa

si iskka ah. Si kor loogu qaado korriinka ilmahaaga, waxaa muhiim ah inaad si joogto ah uga qayb qaadato imtixaannada. Ballan sax ah la samee dhakhtarkaaga carruurta.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Dhakhtarka carruurta/dhakhtarka carruurta
- ÿ Dhakhtarka qoyska ama dhakhtarka guud
- ÿ Caymiska caafimaadka

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka:
www.bundesgesundheitsministerium.de
- ÿ Ururka Federaalka ee Kahortagga iyo Horumarinta Caafimaadka:
www.bvpraevention.de

ÿ Macluumaadka caafimaadka ilmaha:

- www.kindergesundheit-info.de
- www.bundesgesundheitsministerium.de,

Shayga liiska "Mowduucyada/kahortagga/Caafimaadka Ilmaha"

limayl:

ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka: poststelle@bmg.bund.de

Taleefanka:

ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka:

Khadka tooska ah ee muwaadiniinta ee mawduu "ka hortagga caafimaadka":

+49 30 340 60 66-03 (Isniiñ ilaa Khamiis, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo,

Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 12 galabnimo)

Agabka macluumaadka: ÿ

Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka (waxaa

laga heli karaa www.gesundheitsministerium.de, Shayga liiska

"Adeeg/Daabacaada")

3. La-talinta HIV/AIDS/macluumaadka ku saabsan cudurrada galmada lagu kala qaado (STIs)

Waxaa jira cudurro aad ka qaadi karto galmada. Tusaale ahaan HIV, cagaarshow iyo waraabowga.

Kondhomku waxay ka ilaalin karaan caabuqa.

Infekshanka HIV-ga hadda waxa si fiican loogu daawayn karaa daawo. Taasi waa sababta ay muhiim u tahay in goor hore la baaro. Cudurada kale ee lagu kala qaado gal moodka (STIs) ayaa si fudud ugana dhaqsaha badan daawaynta marka hore ee la ogaado oo la daweeyo.

Ka hel lacag la'aan xarumaha talada ee mas'uul ka ah ama waaxda caafimaadka oo is baadho. Talo iyo imtixaan sidoo kale waa suurtogal adiga oo aan sheegin magacaaga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Waaxda Caafimaadka
- ÿ qoyskiiba
- ÿ Xarumaha la-talinta AIDS-ka

Internetka:

- ÿ www.aidshilfe.de
- ÿ www.liebesleben.de
- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka:
www.bundesgesundheitsministerium.de

ÿ Karunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka: **www.bzga.de**,
Shayga liiska "Barnaamijyada iyo Hawlaha/Kahortagga HIV/STI"
Shayga liiska "Xarumaha Adeegga/Talobixinta" ÿ
www.profamilia.de, Shayga liiska "Xarumaha talada"

limayl:

- ÿ Karunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka:
telefonberatung@bzga.de (Jarmalka)

Taleefanka:

- ÿ Karunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka:
+49 221 892031 (Isnii ilaa Khamiis, 10 subaxnimo ilaa 10 galabnimo, Jimco ilaa Axad, 10 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)
- ÿ Karunta caafimaadka ee muhaajiriinta, Cologne:
+49 221 420398-0 (Isnii ilaa Khamiis, 8:30 subaxnimo ilaa 5 galabnimo, Jimcaha, 8:30 subaxnimo ilaa 3 galabnimo, macluumaadka sidoo kale af Ruush iyo Turki)
- ÿ VIA-Afrikaherz, Berlin: **+49 30 35050013**

Agabka macluumaadka:

- ÿ Karunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka (waxaa laga heli karaa
www.liebesleben.de, Shayga liiska "Walaxda macluumaadka")

4. La-talinta mukhaadaraadka iyo balwadda

Maandooriyaha, khamriga, nikotiinka, dawooiyinka, khamaarka, cuntada, internetka iyo isticmaalka - waxyaa bo badan ayaa noqon kara kuwo la qabatimo. Laqabsi kasta waa jirro halis ah. Kuwa raadinaya caawimada iyo qoysaskooda ayaa u baahan

sidaa awgeed talo iyo kaalmo xirfaadeed. Waa inaad la xiriitaa dhakhtar ama xarun talobixin. Sida ugu dhaqsaha badan ee loo daaweyyaal balwadda, way fiicnaan doontaa fursadaha soo kabashada. Ururo badan iyo kooxo iskood isu caawiya ayaa sidoo kale bixiya gargaar degdeg ah oo qarsoodi ah.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Internetka:

ÿ Ku saabsan xarumaha la-talinta:

- Xarunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka: www.bzga.de, Shayga liiska "Xarumaha Adeegga/Talobixinta"
- Xafiiska Dhexe ee Jarmalka ee Arrimaha Qabatinka: www.dhs.de, Shayga liiska "Caawinta Qabatinka"
- ÿ www.caritas.de/onlineberatung, Shayga liiska "Addiction"
- ÿ Fachverband Addiction eV: www.sucht.de
- ÿ www.drugcom.de, www.kenn-dein-limit.de,
www.rauchfrei-info.de, www.check-dein-spiel.de, www.ins-netz-gehen.de

Taleefanka:

ÿ Xarunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka: • Telefoonka

macluumaadka ee ka hortagga balwada: **+49 221 892031** (Isnii ilaa

Khamiis, 10 subaxnimo ilaa 10 galabnimo, Jimco ilaa Axad, 10 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

• Khadka Taleefanka ee Balwadda & Daroogada: **+49 1806 313031** (saacad kasta)

Agabka macluumaadka:

ÿ Xarunta Federaalka ee Waxbarashada Caafimaadka (waxaa laga heli karaa www.bzga.de,

Shayga liiska "Qalabka macluumaadka/ka hortagga balwadda")

ÿ Xafiiska Dhexe ee Jarmalka ee Arrimaha Qabatinka (waxaa laga heli karaa

www.dhs.de, Shayga liiska "Walaxda macluumaadka")

5. Ka qayb qaadashada dadka naafada ah

Dawladda Jarmalku waxay kor u qaadaa ka qaybqaadashada siman ee nolosha bulshada dadka qaba naafo jireed, maskaxeed ama shucureed. Dadka aadka naafada ah waxay xaq u leeyihiin ilaalin gaar ah xagga shaqada iyo noloshooda xirfadeed, tusaale ahaan haddii shaqada laga eryo.

Haddii ay ku saamaysay naafo ama naafo aad u daran, waxaad xafiiska hawlgabka ka dalban kartaa shahaado naafonimo daran, taasoo caddaynaysa heerka naafanimadaada. Dukumeentigan waxaad, tusaale ahaan, ku heli kartaa qiimo dhimis gaadiidka dadweynaha.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Shirkadda caymiska caafimaadka, bixiyaha caymiska hawlgabka
- ÿ Wakaalada shaqada
- ÿ Maamulka magaalada, degmada iyo degmada: xafiiska daryeelka bulshada, xafiiska hawlgabka
- ÿ Xarumaha adeegga wadajirka ah ee bixiyeyaasha dhaqancelinta

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka:
  - www.bmas.de, Shayga liiska "Mowduucyada/Ka-qaybgalka iyo Isku-darka":
  - www.einfach-teilhaben.de
- ÿ Guddoomiyaha Dowladda Federaalka ee Arrimaha Dadka Naafada ah:

www.behindertenkommenter.de
- ÿ Caymiska hawlgabka Jarmalka, goobaha adeegga wadajirka ah:

www.reha-servicestellen.de

limayl:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: info@bmas.bund.de,
info.gehoerlos@bmas.bund.de

Taleefanka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka

(Isniin ilaa Khamiis, 8 subaxnimo ilaa 8 galabnimo):
  - Macluumaadka dadka naafada ah:

+49 30 221911-006
  - Adeegga loogu talagalay dadka dhegaha la' iyo kuwa maqalka naafada ah: telefoonka saxeexa,
www.gebaerdentelefon.de/bmas

Agabka macluumaadka:

- ÿ Daabacaadaha Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka (dheeraad ah waxaa laga heli karaa www.bmas.de, Shayga liiska "Adeegga/Daabacaada"):
  - **Hagaha dadka naafada ah**
  - **Baxnaaninta iyo ka qaybgalka dadka naafada ah**
(Jarmal, Ingiriis iyo Faransiis)
- ÿ Shayga liiska "Adeeg/Sharuucda": **Sharciga sinnaanta dadka naafada ah**

X.Bangiyada iyo shirkadaha caymiska

1. Dhaqaale lacageed iyo habka lacag bixinta

Dhaqdhacaqyo maaliyadeed oo badan oo Jarmalka ah ayaa ka dhaca lacag caddaan ah. Wuxuu loogu yeero xisaabaadka hadda jira waxa loo isticmaalaa lacag-bixin la'an lacag caddaan ah. Dhammaan wax kala beddelashada lacag-bixinta waxa lagu farsamayn karaa xisaab hadda jirta: lacagta waxa lagu soo shubi karaa koontada (tusaale xawilaad ama lacag dhigaal ah) lacagtana waa laga dayn karaa (tusaale ahaan lacag caddaan ah oo lagala baxo, bixinta kaadhka, xawilaadda, debit-ka tooska ah, amarrada taagan). Koontada hadda jirta waxa si gaar ah loogu isticmaalaa in lagu bixiyo biilasha oo lagu xalliyo kharashyada caadiga ah (kiro, koronto). Mushaharka iyo mushaharka sidoo kale waxaa si toos ah loogu shubaa xisaab hubin. Gaar ahaan haddii aad shaqeysyo, waa inaad akoon noocaas ah ka samaysataa bangiga.

Weydii bangiga aad dooratay haddii aad rabto inaad samaysato xisaab hubin. Si taxadar leh u weydii shuruudaha iyo kharashyada. Kuwani aad bay u kala duwanaan karaan. Sidoo kale weydii dukumentiyada iyo dukumentiyada aad u baahan tahay si aad u soo qaadato si aad u furto aкоontiga.

Mabda 'ahaan, macaamii kastaa wuxuu xaq u leeyahay waxa loogu yeero akoonka aasaasiga ah, kaas oo ay tahay inuu buuxiyo shaqooyinka ugu yar. Tan waxaa ka mid ah dhigista iyo kala bixista lacagta caddaanka ah, fulinta debityada tooska ah, wareejinta iyo dalabaadka joogtada ah iyo sidoo kale bixinta kaadhka. Bangigu waxa laga yaabaa inuu ku dalaco khidmadaha maaraynta aкоontiga macquulka ah ee koontada aasaasiga ah.

Amaah

Bangiyadu waxay inta badan bixiyaan dayn iibsasho waaweyn. Si kastaba ha ahaatee, bangigu inta badan waxa uu dulsaar ka qaadaa lacagta la amaaahdo, taas oo noqon karta mid aad u sareysa. Sidaa darteed, si taxadar leh uga fakar ka hor intaadan dhamaystirin heshiiska amaaahda. Xusuusnow in laga yaabo inaad dib u bixiso deynta sanado badan iyo in dakhligaagu sidoo kale isbedeli karo. Si taxadir leh u ogow, hubi in dalabku yahay mid sumcad leh oo had iyo jeer is barbar dhig dhawr dalab.

TALO

Haddii aad ogaato inaadan bixin karin deyn, dhaqso u raadso caawimo xirfadle ah. Magaalo kasta oo weyn waxaa ka jira la-talin deyn.

Shaaqlaaha Adeegga La-talinta Socdaalka ee Dadka Waaweyn ee Soo-galootiga ah (MBE) ayaa sidoo kale ku farxi doona inay ku caawiyaan.

Qalab xad dhaaf ah

Haddii aad leedahay akoon hadda, bangigaagu wuxuu inta badan ku siin doonaa waxa loogu yeero tas-hiilaadka wax-ka-dhaafsiga - sidoo kale loo yaqaan xarun wax-ka-dhaaf ah.

Tani waxay kuu ogolaanaysaa inaad kharash garayso lacag ka badan inta ku jirta akoonkaaga, ilaa xad lagu heshiiyey. Tani waxay ku siinaysaa dabacsanaan badan kharashyada wakhtiga gaaban. Si kastaba ha ahaatee, heerka dulsaarka dulsaarka dheeraadka ah ayaa aad uga sarreeya heerka caadiga ah ee dulsaarka amaahda. Sidaas awgeed way ku habboon tahay oo keliya haddii aad u baahan tahay qadar yar ogeysiis gaaban.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la-talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah oo ku baahsan Jarmalka
- ÿ Bangiyada kaydka ah iyo bangiyada agagaarkaaga

Internetka:

- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha: www.verbraucherzentrale.de

Taleefanka:

- ÿ Khadka tooska ah ee macaamiisha ee Wakaaladda Adeegyada Maaliyadeed ee Federaalka Kormeerka (BaFin): **0800 2 100 500***
- * kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

2. Caymiska bulshada ee sharciga ah

Jarmalka, dadka u shaqeeya mushaharka guud ahaan waxaa lagu daraa ilaalinta caymiska bulshada ee sharciga ah. Caymiska bulshada Jarmalku waa nidaam caymis qaunuuni ah oo bixiya ilaalin wax ku ool ah oo ka dhan ah khataraha nolosha ee waaweyn iyo cawaaqibkooda sida jirrooyinka, shilalka, shaqo la'aanta, da'da iyo baahida daryeelka. Waxay doonaysaa inay dammaanad qaddo qof kasta heer nololeed oo deggan, waxay bixisa taageero oo ay bixiso hawl gabka marka dadku joojiyaan shaqada.

Damaanada bulshadu waa caymis qasab ah. Kala badh ka mid ah tabarucaada caymiska bulshada ee sharciga ah waxaa bixiya loo shaqeeyaha. Shaqaaluhu waxay bixinayaan qaybta kale, si toos ah ayaa looga jaraya mushaharkooda ama mushaharkooda. Waxaa jira, kuwo kale, kuwan soo socda oo ka reeban: Xaaladaha qaarkood, shaqaaluhu waxay bixiyaan wax yar ka badan kuwa loo shaqeeyo caymiska daryeelka kalkaalinta, laakiin loo-shaqeeyayaashu waxay bixiyaan dhammaan tabarucaada caymiska shilalka. Qaaraankan waxaad ku helaysaa xaq aad u leedahay faa'iidooyinka qaybaha kala duwan ee caymiska bulshada.

Wax ku biirinta dammaanadda bulshada guud ahaan waxay ku salaysan tahay dakhliga. Si kastaba ha ahatee, dhammaan aagagga, marka laga reebo caymiska shilka, tabarucaadku ma kordho in ka badan heer dakhli gaar ah (waxa loo yaqaan xadka qiimaynta tabaruca).

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: www.bmas.de,
Waxyabaha liiska "Mowduucyada/Social Security" iyo "Mowduucyada/ Hawlgabka"
- ÿ Ururada dhexe ee caymiska bulshada Jarmalka:
www.dsv-europa.de

Email: ÿ

Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: info@bmas.bund.de

Agabka macluumaadka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka (waxaa laga heli karaa www.bmas.de, Shayga liiska "Daabacadaha"):
- **Amniga bulshada marka la eego** (Jarmal, Ingiriis, Faransiis, Talyaani, Isbaanish iyo Turki)
- **Caawinta bulshada iyo badbaadada aasaasiga ah**

caymiska hawlgabka

Mabda 'ahaan, shaqaalaha waxaa si qasab ah loogu caymiyay caymiska hawlgabka ee sharciga ah. Caymiska hawlgabka waxaa lagugu ilaalin dhaqaale ahaan markaad gabowdo. Si loo helo hawlgabka da'da weyn, qaaraanka waa in la bixiyay ugu yaraan shan sano. Da'da hawlgabka ayaan hadda si tartiib tartiib ah kor loogu qaadayaa. Hadda, waxaad guud ahaan codsan kartaa hawlgabka da'da da'da 65 sano iyo 8 bilood (dhashay 1954); dabadeed, da'da hawlgabka ayaan si tartiib tartiib ah loo kordhin doonaa ilaa 67 sano; Laga bilaabo 2031, xadkan da'da wuxuu khuseeyaa qof kasta oo dhashay 1964 ka dib. Si kastaba ha ahaatee, weli waxaa jiri doona waxyaabo ka reeban, tusaale ahaan dadka bixiyay qaaraanka caymiska hawlgabka sharciga ah muddo dheer gaar ahaan. Caymiska hawlgabku waxa kale oo uu ku taageerayaa haddii aad awoodi waydo inaad shaqeysyo inta lagu jiro noloshaada shaqada, tusaale ahaan haddii aad gabi ahaanba ama qayb ahaan kari waydo inaad ku shaqeysyo shuruudaha caadiga ah ee suuqa shaqada ee mustaqbalka aan la cayimin sababtoo ah jirro ama naafanimo, ama haddii aad tahay nin laga dhintay ama laga dhintay ama agoon ah.

XUSUUS MUHIIM AH

Lacagta hawlgabka sharciga ahi way ka hoosaysaa dakhliga inta lagu jiro nolosha shaqada. Si aad u ilaaliso heerka noloshaada da'da weyn, waa inaad ku kabtaa ceymiska hawlgabka ee sharciga ah iyo bixinta khaaska ah.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Magaalada, degmada, maamulka degmada: xafiiska caymiska
- ÿ Xarumaha la-talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah oo ku baahsan Jarmalka
- ÿ Xarumaha macluumaadka iyo talooiyinka caymiska hawlgabka Jarmalka

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: www.bmas.de,
Shaya liiska "Mowduucyada / Hawlgabka"
- ÿ Caymiska hawlgabka Jarmalka: www.deutsche-rentenversicherung.de
- ÿ Xarumaha la-talinta macaamiisha: www.verbraucherzentrale.de,
Shaya liiska "Lacag & Caymis"

limayl:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: info@bmas.bund.de
- ÿ Caymiska hawlgabka Jarmalka:
info@deutsche-rentenversicherung.de

Taleefanka:

- ÿ Telefoonka adeegga caymiska hawlgabka Jarmalka:
0800 1000 4800* (Isniin ilaa Khamiis, 7:30 subaxnimo ilaa 7:30 galabnimo,
Jimcaha, 7:30 subaxnimo ilaa 3:30 galabnimo)
- ÿ Telefoonka muwaadiniinta ee Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka
mawduuca " hawlgabka": **+49 30 221 911-001**

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

Agabka macluumaadka:

↳ Buug-yaro ka socda Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada ee Federaalka

(waxaa laga heli karaa www.bmas.de, Shayga liiska "Daabacadaha"):

- **Hagaha hawl gabka**
- **Hawl gabka naafada**
- **Bixinta hawl gabka dheeraadka ah**

Caymiska caafimaadka

Caymiska caafimaadka ee sharciga ah ayaa ku caawiya adiga iyo qoyskaaga marka aad jiran tahay. Waxa kale oo ay dabooshaa kharashyo badan oo caafimaad

daryeelka caafimaadka (tusaale ahaan dhakhtarka ilkuu), wuxuu bixiyaa kharashka boxnaanintu wuxuuna daboolayaa kharashka dhalashada carruurtaada. Hadii aad

Haddii aadan awoodin inaad shaqeysyo muddo dheer jirro awgeed, sidaas darteedna aadan mushaар ka helin loo-shaqeeyahaaga, shirkadda caymiska caafimaadka waxay ku siinaysaa magdhow ahaan waxa loogu yeero lacagta jirrada.

Caymiska caafimaadka ee qaunuunku waa ku qasban yahay shaqaalaha ilaa xad dakhli go'an (xadka mushaharka guud ama gaarka ah ee sanadlaha ah). Ka sarreya xadkan, waxaad dooran kartaa inaad rabto inaad xubin ka noqoto caymiska caafimaadka ee sharciga ah ama gaarka ah. Waa inaad doorataa mid ka mid ah labadan doorasho. Suurtagal maaha in gabi ahaanbaa laga tago caymiska caafimaadka.

Xitaa haddii aad iskaa u shaqeysid, waxaad si xor ah u go'aansan kartaa haddii aad rabto in lagugu caymiyo caymis caafimaad oo sharci ah ama caymis gaar ah. Si kastaba ha ahaatee, shirkadaha caymiska caafimaadka ee gaarka loo leeyahay waxay inta badan ku kala duwan yihii wax ku biirinta iyo faa'iidooyinka - si taxadar leh u ogow oo had iyo jeer is barbar dhig dhowr dalab! Shaqaalaha adeega latalinta socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ayaa sidoo kale ku farxi doona inay ku caawiyaan.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Shirkadaha caymiska caafimaadka iyo xafiis yadaa caymiska
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah Len oo dhan Germany

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka:
www.bundesgesundheitsministerium.de
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha: **www.verbraucherzentrale.de**
- ÿ Dulmarka siyaasadaha caymiska caafimaadka ee GKV-Spitzenverband: **www.gkv-spitzenverband.de**, Shayga liiska "Liiska caymiska caafimaadka"

limayl:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka: **poststelle@bmg.bund.de**
- ÿ Adeegga la-talinta ee dhagoolayaasha iyo maqalka naafada:
info.gehoerlos@bmg.bund.de

Taleefanka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka Federaalka: Khadka tooska ah ee muwaadiniinta ee mawduuca "caymiska caafimaadka": **+49 30 340 60 66-01** (Isniin ilaa Khamiis, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo, Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 12 galabnimo)
- ÿ Adeegga la-talinta ee loogu talagalay dadka dhagoolayaasha iyo maqalka naafada ka ah: Taleefan fidiyoow ah: **www.gebaerdentelefon.de/bmg/** Fakis: **+49 30 340 60 66-07**

Agabka macluumaadka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka (waxaa laga heli karaa **www.bundesgesundheitsministerium.de**, Shayga liiska "Adeegga/Daabacaadayada"):
  - **Hagaha caymiska caafimaadka - wax kasta oo ay tahay inaad ka ogaato caymiska caafimaadka**
  - **Tilmaamaha isbitaalka - Waxa aad u baahan tahay inaad ka ogaato isbitaallada waa in ay ogaadaan**

caymiska daryeelka

Caymiska daryeelka muddada-dheer wuxuu ku caawinayaay haddii aadan awoodin inaad is-daryeelo adigoo da 'weyn ama jirro halis ah awgeed oo aad ku tiirsan tahay daryeelka. Caymiska daryeelka kalkaalizada wuxuu ka taageeraa kuwa u baahan daryeelka iyo qaraabadooda daryeela dhaqaale iyo talo.

Haddii aad jeelaan lahayd inaad hesho dheefo, waa inaad codsi u soo gudbisaa shirkaddaada caymiska daryeelka muddada-dheer.

Haddii aad caymis ku jirto caymiska caafimaadka ee sharciga ah, waxaad si toos ah uga tirsan tahay caymiska daryeelka kalkaalinta bulshada. Si kastaba ha ahaatee, haddii aad ku jirto caymis caafimaad oo gaar ah, waa inaad sidoo kale gasho caymiska daryeelka kalkaalinta gaarka ah ee khasabka ah.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Caymiska caafimaadka ama caymiska gaarka ah
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah jagooyinka Germany oo dhan

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka: **www.bundesgesundheitsministerium.de**
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha: **www.verbraucherzentrale.de**

limayl:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka: **poststelle@bmg.bund.de**
- ÿ Adeegga la-talinta ee loogu talagalay dadka dhegoolyaasha iyo maqalka naafada ah: **info.gehoerlos@bmg.bund.de**

Taleefanka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka: Khadka tooska ah ee muwaadiniinta ee mawduuca "caymiska daryeelka muddada-dheer": **+49 30 340 60 66-02** (Isniil ilaa Khamiis, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo, Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 12 galabnimo)
- ÿ Adeegga la-talinta ee loogu talagalay dadka dhegoolyaasha iyo maqalka naafada ka ah: Taleefan fiidiyoow ah: **www.gebaerdentelefon.de/bmg/**
Fakis: **+49 30 340 60 66-07**

Agabka macluumaaadka:

- ÿ Wasaaradda Caafimaadka ee Federaalka (waxaa laga heli karaa www.bundesgesundheitsministerium.de, Shayga liiska "Adeeg/Daabacaadayada"):
- Hagaha daryeelka - wax kasta oo ay tahay inaad ka ogaato daryeelka
  - Hagaha waallida – macluumaaadka daryeelka guriga Dadka waallida qaba
  - Adeegyada daryeelka ee tixraaca

Caymiska shilka

Caymiska shilalka sharciga ah wuxuu idinka caawinayaad adiga iyo qoyskaaga xalinta dhibaatooyinka caafimaad iyo maaliyadeed ee ka dhasha shilalka shaqada ama cudurada shaqada. Ku saabsan shilalka shaqada

Tan waxa kale oo ku jira shilalka jidka shaqada ama dugsiga iyo shaqada ama guriga dugsiga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Loo-shaqeeyaha, bixiyaha caymiska shilalka

Internetka:

- ÿ Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada Federaalka: www.bmas.de

Caymiska Shilalka Sharciga ee Jarmalka (DGUV) - dallada ururada xirfadlayaasha iyo shirkadaha caymiska shilalka: www.dguv.de

caymiska shaqo la'aanta

Qof kasta oo shaqo la'aan ku noqda Jarmalka isagoon wax khalad ah ku lahayn ma aha kaligiis, laakiin wuxuu taageero ka helaa dawladda. Laakin kuma heleysid kaalmo dhaqaale oo kaliya. Waxa kale oo aad haysataa ikhiyaarka ah in aad isticmaasho adeegyada meelaynta ee Wakaaladda Shaqada ee Federaalka si aad shaqo u raadsato. Haddii loo baahdo, waxaad qaadi kartaa tallaabo

Ka qayb-qaado is-dhexgalka xirfadeed (tusaale tababar iyo waxbarasho dheeraad ah) oo, haddii loo baahdo, u hel maalgelin tan.

Faa'iidooyinka shaqo la'aanta

Haddii aad lumiso shaqadaada oo aad hore ugu shaqeysan jirtey caymis qasab ah ugu yaraan laba iyo tobant bilood gudahooda 30 bilood ka hor inta aadan isu diwaangelin shaqola'aan, waxaad soo gudbin kartaa codsiga lacagta shaqola'aanta. Hay'adda Shaqada ee Federaalka waxay hubinaysaa inaad buuxisay shuruudaha. Lacagta shaqola'aanta waxaad heli doontaa ugu badnaan laba iyo tobant bilood, laga bilaabo da'da 50 jir ugu badnaan 15 bilood, laga bilaabo da'da 55 ugu badnaan 18 bilood iyo laga bilaabo da'da 58 ugu badnaan 24 bilood.

XUSUUS MUHIIM AH

Ugu yaraan saddex bilood ka hor inta aanay shaqadaadu dhammaan, waa in aad shakhsii ahaan ula xidhiidho wakaaladda shaqada ee deegaanka oo aad ku wargelisaa in aad shaqo raadis tahay. Haddii aadan isku diiwaan gelin waqtigii loogu talagalay, waxaa jiri kara xannibaad hal usbuuc ah oo aadan heli doonin faa'iidooyinka shaqo la'aanta. Haddii aadan awoodin inaad buuxiso waqtiga kama dambaysta ah sababtooh ah waxaad ogaataa ogeysiis aad u gaaban inaad waayi doonto shaqadaada, waa inaad nagu soo wargelisaa ugu dambayn maalinta saddexaad ka dib markaad ogaato joojinta.

Kaalmada iyadoo loo marayo gunnada shaqo la'aanta II

Xataa kuwa aan sheegan karin faa'iidooyinka caymiska shaqo la'aanta waxay xaq u leeyihiin taageero haddii ay u baahan yihiin caawimaad shuruudo gaar ah. Dadka shaqeeya - usaale ahaan dadka shaqayn kara - iyo xubnaha bulshadooda baahida u qaba (xubnaha qoyska ee wada nool), badbaadada aasaasiga ah ee shaqo doonka ayaa u taagan taageeradaas. Tusaale ahaan gunnada shaqo la'aanta II, lacagta bulshada iyo, haddii loo baahdo, faa'iidooyinka waxbarashada iyo ka qaybgalka, faa'iidooyinka la qabsashada tababarka ama shaqada. Ugu horrayn, shardigu waa in xubnaha bulshada ay u baahan yihiin aanay si ku filan uga kaalmay dakhligooda.

sugi kara hantida. Ajaaniibta, sharciga degenaanshada ayaa sidoo kale muhiim u ah. Tusaale ahaan, ajaaniibta aan lahayn xuquuq degenaansho ama xaq degenaansho oo kaliya oo u adeegaya shaqo raadinta ayaa laga saarayaa inay helaan faa'iidooyin.

Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan adeegyada la sheegay iyo sharciyada saxda ah waxaa laga heli karaa Hay'adda Shaqada ee Federaalka iyo xarumaha shaqada, iyo kuwo kale. Shaqaalaha adeega latalinta socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ayaa sidoo kale ku farxi doona inay ku caawiyaan.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Wakaalada shaqada
- ÿ Xarunta shaqada
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka: www.arbeitsagentur.de

Taleefanka:

- ÿ Xarunta Adeegga Wakaalada Shaqada: **0800 4 5555 00***
(Isniiin ilaa Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

Agabka macluumaadka:

- ÿ Wakaaladda Shaqada ee Federaalka (waxaa laga heli karaa www.arbeitsagentur.de,
Alaabta liiska "Xarunta soo dejinta" ama "Dadka dibadda ka yimid")

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

3. Caymiska hantida iyo shakhsii ahaaneed

Caymiska sharciga ka sokow, waxaa jira caymisyo badan oo gaar ah, tusaale:

- ÿ Caymiska mas'uuliyadda gaarka ah
- ÿ Caymiska alaabta guriga
- ÿ Caymiska naafada shaqada
- ÿ Caymiska nolosha
- ÿ Caymiska mas'uuliyadda baabuurka

Dhammaan caymisku waa lacag. Waa inaad si taxadar leh uga fikirtaa waxa aad dhab ahaantii u baahan tahay ka hor inta aanad caymiska gelin. Haddii aad leedahay baabuur ama mooto, waxaa lagaaga baahan yahay inaad gasho caymiska mas'uuliyadda baabuurka. Caymiska mas'uuliyadda gaarka ah ayaa sidoo kale aad muhiim u ah. Waxay ku siinaysaa haddii aad si ula kac ah u dhaawacday qof kale.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah Len oo dhan Germany
- ÿ Caymiska

Internetka:

- ÿ Hay'adda Ilaalinta Maaliyadeed ee Federaalka: www.bafin.de
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha: www.verbraucherzentrale.de

Taleefanka:

- ÿ Khadka tooska ah ee macaamiisha ee Hay'adda Kormeerka Maaliyadeed ee Federaalka:
+49 228 29970299 (Isniin ilaa Jimcaha, 8 subaxnimo ilaa 6 galabnimo)

XI. dukaamaysiga iyo Ilaalinta macaamiisha

1. Wax iibsiga iyo bixinta

Waxaad ka iibsan kartaa raashinka iyo alaabta kale ee maalinlaha ah dukaamada raashinka, xarumaha wax iibsiga ama dukaamada khaaska ah.

Fadlan ogow, si kastaba ha ahaatee, in alaab isku mid ah ama la mid ah ay inta badan ku leeyihin qiimo kala duwan dukaamada kala duwan. Gaar ahaan qiimo jaban - dalabyo gaar ah - badiyaa waxay shaqeynayaan kaliya waqt gaaban. Sidaa darteed waxaa habboon in la helo macluumaad faahfaahsan oo la barbardhigo tayada iyo qiiimaha.

Markaad wax iibsanayso, waxay macno samayn kartaa in la akhriyo warbixinnda tijaabada ee alaabta. Waxaa jira siyaabo badan oo lagu ogaan karo sida ay run ahaantii u fiican tahay bixinta. Macluumaadka iyo dib u eegista badeecada ee warbixinada saxafada, majaladaha gaarka ah ama daabacaadaha internetka waxaa si gaar ah u bixiya Stiftung Warentest iyo xarumaha la talinta macaamiisha ee gobolada federaalka.

Waqtiyada furitaanka dukaanka

Dukaamada Jarmalka ma furna waqtii isku mid ah meel kasta; wakhtiyada furitaanka way ku kala duwan yihii gobolada federaalka ee gaarka ah.

Dukaamadu guud ahaan waxay furan yihii Isniinta ilaa Sabtida laga bilaabo 9 subaxnimo ilaa 8 galabnimo.

Bixi wax iibsiga

Waxaad ku bixin kartaa lacag caddaan ah meel kasta oo Jarmalka ah. Waxa kale oo jirta suurtogalmiimada in lacag la'aan lagu bixiyo xaalado badan. Haddii aad akoon ku leedahay bangi ama bangiga kaydka, waxaa inta badan lagu siin doonaa kaadhka giro ama kaarka deynya (mararka qaarkood lacag) oo aad ku bixin karto. Lacagta la bixiyay ayaa si toos ah looga jarayaan akoonkaaga (sidoo kale eeg cutubka X "Bangiyada iyo Caymiska").

Wax ka iibsanaya internetka

Alaaboojin badan ayaa sidoo kale hadda laga dalban karaa internetka. Si kastaba ha ahaatee, dhammaan wax-soo-saarka internetka maaha kuwo sharci ah. Sidaa darteed waa inaad ka taxadirtaa markaad wax ka iibsanayso internetka iyo xaraashka internetka. Macluumaad dheeraad ah oo arrintan ku saabsan waxaa laga heli karaa cutubka III, barta 4 "Internetka oo ah isha macluumaadka".

Waxaad wax ka iibsan kartaa internetka si badbaado leh haddii, tusaale ahaan, ay tahay inaad bixiso kaliya marka alaabta iyo qaansheegtu ay yimaadaan. Wuxuu loogu yeero nidaamka lacag-bixinta tooska ah sidoo kale waa badbaado, taas oo lacagta si toos ah loogaga jarayo akoonkaaga bangiga (sidoo kale eeg cutubka X "Bangiyada iyo shirkadaha caymiska"). Waa inaad bixisa ogolaansho hore si aad tan u samayso. Faa'liddada nidaamkan ayaa ah in sida caadiga ah lacagtaada bangigaagu kuugu soo celiyo siddeed toddobaad gudahood.

TALO

Haddii aad noqotay dhibane kхиyaano internet ah, waa inaad sida ugu dhakhsaha badan ugu wargelisaabooliska oo aad u sheegtaa hawladeenka bogga. Wax wakhti ah ha lumin - maalin kasta waa la xisaabiyyaa marka ay timaado helitaanka khayaanada.

XUSUUS MUHIIM AH

Ka taxadar tartamada

Ka digtoonow marka lagu weydiyo inaad bixiso ciwaankaaga. Cinwaanada waxaa inta badan la ururiyaa inta lagu jiro tartamada. Ka dib, macaamiisha ay saamaysay waxay helayaan xayaysiis aad u badan boostada, iimaylka ama telefoonka. Dad badan ayaa dareema in arrintan lagu dhibay. Macmiil iyo kaadhadhka gunnada wawa kale oo loo isticmaali karaa in lagu ururiyo ciwaannada xayaysiisyada aan loo baahnayn.

2. Dammaanad iyo dammaanad

libiye kastaa waa inuu xaqijiyyaa in macaamiishu u helayo alaabta oo aan cilladlahayn. Haddii macmiilku uu ogaado cilladaha ama khaladaadka hore u jiray markii la helay alaabta laba sano gudahood, isaga ama iyada waxay xaq sharci ah u leeyihiin dammaanad. Tani waxay sidoo kale khuseysaa alaabta la dhimay iyo dalabyada gaarka ah. Dabcan, ma lihid sheegashadan haddii alaabtu ay ku dhammaatay isticmaalkeeda. Haddii lixda bilood ee ugu horreya ka dib iibsashada u dhxeeyaa ganacsade iyo

Haddii macaamii uu ogaado cillad, iibiyuhu waa inuu caddeeyaa in alaabta lagaa iibiyay iyada oo aan wax cillad ah ama cillad ah lahayn. Haddii wax ka badan lix bilood ay dhaaftay, adiga macmiilkha ahaan waa inaad caddaysaa in alaabtu ay cilladysan tahay bilowgii hore.

Sarrifka

Sarifku mar walba waa ikhiyaari. Ma jiro bakhaar uu ku beddelan karo badeecoyinka la iibsaday haddii aanay cilladi jirin.

TALO

Haddii aad jeelaan lahayd inaad soo celiso ama beddesho alaabta la soo iibsaday cilad awgeed, uma baahnid baakaddii asalka ahayd. Qofna kuma weydiin karo inaad hayso sanduuqyada ama bacaha. Uma baahnid rasiidhka sidoo kale.

shuruud. Si kastaba ha ahaatee, rasiidka ayaa sahlaya in la caddeeyo halka iyo goorta badeecada la soo iibsaday. Bayaanka bangiga ama bayaan markhaatigu wuxuu kaloo noqon karaa caddayn.

XUSUUS MUHIIM AH

Dammaanad qaadka iyo dammaanadda isku mid maaha. Dammaanad qaadku waa ballan qaadka soo saaraha in alaabtiisu leedahay sifooyin gaar ah iyo/ama ay shaqayn doonto muddo cayiman. Dammaanad kastaa waa ikhtiyaari.

Ma jiro wax soo saaruuhu waa inuu bixiyaa dammaanad alaabtooda.

3. "Wax kala iibsiga albaab-ilaa-albaab" iyo qandaraasyada lagu soo gabagabeeyey warqad, iimaylka ama internetka

Qandaraaska waa la dhammeeyaa oo si dhakhso ah ayaa loo saxeexaa - mararka qaarkood si degdeg ah, gaar ahaan internetka, telefoonka ama albaabka hore.

Sidaa darteed, macaamiil ahaan, waxaad inta badan xaq sharchi ah u leedahay inaad ka noqoto 14 maalmood oo qandaraasyadaas ah. Tani waxay ka dhigan tahay inaad burin karto caddaynta qandaraaskaaga. Markaa kuma xidhna heshiiska.

Ma aha inaad sheegto sababaha ka noqoshadaada. Si kastaba ha ahaatee, sababaha caddaynta, waxaa habboon in lagu caddeeyo burinta qaab qoraal ah (tusaale ahaan warqad ama iimayl). Haddii dhibaatooyinku ay weli dhacaan, waxaad la xiriiri kartaa xarunta macaamiisha (www.verbraucherzentrale.de). leexo.

Xeerka aasaasiga ah waa: Ha saxixin wax aadan runtii fahmin. Kahor intaadan iibsan, ogow haddii iyo sida aad u baabi'in karto heshiiska iyo waxa ka reebban (tusaale ballan-qaadista hudheelka). Inta badan waxaad haysataa 14 maalmood oo kaliya si aad ugu dhawaaqdo joojintaada. Sidaa darteed, ha sugin waqtii dheer haddii aad rabto inaad tirtirto qandaraas.

Liiska hubinta

Yeerkani guud ahaan waxa uu khuseeyaa:

- ÿ Heshiisyada lagu sameeyo goobtaada shaqada, guri gaar ah, taleefanka,
lagu garaacay wadada ama gaadiid,
- ÿ (libka) qandaraasyada lagu soo gabagabeeeyo goobaha ganacsiga
Laakiin ka hor, la xidhiid iyaga shakhsii ahaan iyo shakhsii ahaanbaa meel ka baxsan goobta ganacsiga
Ganacsatadii ayaa loo soo dhawaaday
- ÿ (libka) qandaraasyada lagu soo gabagabeeeyay internetka,
- ÿ Dalabka buugaagta,
- ÿ Heshiisyada lagu soo gabagabeeeyey warqad ama iimayl,
- ÿ Heshiisyada lagu sameeyo safarrada iibka (badanaa loo yaqaan safarrada qaxwada)
ayaa lagu dhuftay.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha ee wadamada leh ku dhawaad 200 oo xarumo talo bixin ah jagooyinka Germany oo dhan
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Imtixaanada alaabta ee telefishinka, internetka iyo wargeesyada, gaar ahaan majaladda Stiftung Warentest "tijaabo".

Internetka:

- ÿ Stiftung Warentest: www.test.de
- ÿ Wasaaradda Cadaaladda Federaalka iyo Ilaalinta Macmiilka: www.bmjv.de
- ÿ Xarunta Macmiilka ee Federaalka eV (ururka dallada ee 16-ka xarumood ee la-talinta macaamiisha ee gobollada federaalka iyo 26-ka macaamiil ururada siyaasadda): www.vzbv.de
- ÿ Xarunta Federaalka ee Nafaqeynta (BZF): www.bzfe.de
- ÿ Xarunta Macluumaadka Federaalka ee Beeraha (BZL): www.ble.de, Shayga liiska "Koodhka bangiga"
- ÿ Ururka Nafaqada ee Jarmalka: www.dge.de
- ÿ Xarumaha la talinta macaamiisha: www.verbraucherzentrale.de
- ÿ Buug-gacmeedka Jarmalka: www.handbookgermany.de

Agabka macluumaadka:

- ÿ Buug-yaraha macluumaadka "Hagaha ilaalinta macaamiisha is haysta - talo wanaagsan oo ku saabsan su'aalaha maalinlaha ah" (waxaa laga heli karaa www.bundesregierung.de, Shayga liiska "Adeegyada/Daabacaadaha Dawladda Federaalka")

XII. Ururada iyo ururada

1. Naadiyada iyo ururada

Jarmalka waxaa ka jira kumanan naadi iyo ururo kala duwan. Kuwani waa ururo ay leeyihii dad leh hadaf ama dano guud. Dad badan ayaa hawl naadi ah ku qabta ama si tabaruc ah ayay xubno uga yihiin, tusaale ahaan si ikhtiyaari ah iyo mushahar la'aan. Waxa kale oo jira carruur iyo dhallinyaro badan oo iyaga ka mid ah. Xubinimada naadi ahaan, waxaad ka faa'iidaysan kartaa waxyabaha ay bixiso oo aad baran kartaa dad badan oo isku dan ah. Naadiyada qaar baa lacag yar ka qaada xubinimada.

Mawduucyada ururada iyo ururada (sidoo kale loo yaqaan naadiyada) loo aasaasay aad bay u kala duwanaan karaan. Waxaa jira tusaale ahaan:

>y Naadiyada isboortiga

Naadiyada muusiga

Naadiyada bulshada

y Naadiyada dhalinyarada

- ÿ Ururada waalidiinta
- ÿ Ururada ilaalinta xoolaha
- ÿ Ururada farshaxanka
- ÿ Naadiyada wax karinta
- ÿ Naadiyada kombiyutarka

Naadiyo badan, ururo iyo kooxo iskood isu caawiya ayaa taageera qoysaska.

Haddii aad dhibaato kala kulanto carruurtaada, jirro ama haddii aad u baahan tahay caawimo fudud nolol maalmeedka: noocyada kala duwan ee doorashooyinka taageerada waa kala duwan yihiin. Soo ogow ururada ka shaqeeya aaggaaga.

Qof kasta oo raadsada xidhiidh uu la yeesho dadka agagaarkiisa oo dhex gala bulshadiisa iyo dadka ku nool waxa ay si degdeg ah u dareemi doonaan guriga cusub ee uu ku nool yahay. Sidaa darteed, ka faa'iidayso waxa ay naadiyada ku yaal goobtaada cusub ku soo bandhigayaan.

Haddii aad ku lug leedahay naadi oo aad rabto in aad xubin ka noqoto, laakiin aadan garanayn naadiyada ka jira agagaarkaaga, Xafiiska Muwaadiniinta/Xarunta Macluumaadka Muwaadiniinta iyo bogga internetka ee goobtaada ayaa ku siin kara macluumaad. Waxaad ka heli kartaa wax badan oo ku saabsan muuqaalka ururka iyo fursadaha shaqada iskaa wax u qabso ee gudaha Ururka Federaalka ee Wakaaladaha Volunteer iyo wakaaladda iskaa wax u qabso ee degaankaaga.

Ururada dhalinyaradu waxay siiyaan caruurta iyo dhalinyarada fursado kala duwan si ay uga qayb qaataan oo ay wakhtigooda firaaqada isla qaataan.

Ururada dhalinyaradu waa kooxo dhalinyaro ah oo leh dano guud ama hadafyo kala duwan.

Waxaad ka heli kartaa macluumaadka ku saabsan dalabyada deegaanka ee ururada dhalinyarada ee magaalada iyo degmada ee gobolkaaga.

Naadiyada isboortiga ee goobta

Qaar ka mid ah naadiyada isboortiga ayaa sidoo kale sameeya dalabyo la beegsanayo dadka ku cusub Jarmalka. Waxay isku dayaan inay u fududeeyaan inay galaan kooxo cusub oo ay siiyaan taloooin ku saabsan su'aalaha maalinlaho ah ee ka baxsan ciyaaraha.

Waxaad ka heli kartaa naadiyada aasaasiga ah iyo sidoo kale macluumaad dheeraad ah oo iyaga ku saabsan

Barnaamijka "Isku-dhafka Isboortiga" ee Xiriirka Isboortiga Olombikada Jarmalka ee www.integration-durch-sport.de.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Macluummaadka Xafiiska Muwaadiniinta/Muwaadiniinta
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

- ÿ Golaha ururka: www.verbandsforum.de
- ÿ Ururka Dhallinyarada Federaalka ee Jarmalka: www.dbjr.de/ueber-uns/membersorganisations/
- ÿ Ururka Federaalka ee Wakaaladaha Tabaruca: www.bagfa.de

2. Ururada muhaajiriinta

Dalka Jarmalka waxa ka jira ururo badan oo ay dadka asal ahaan ka soo jeedaan socdaalku isugu yimaadaan. Inta badan ururada soogalootiga waxay u shaqeeyaan ururo ahaan heer deegaan waxayna ku shaqeeyaan si ikhiyaari ah. Waxa kale oo jira qaar ka mid ah dalladaha dalka oo dhan. Qaar badan oo iyaga ka mid ah - ha yaraadaan ama ha weynaadaan, firfircooni gudaha ama waddan ahaan - waxay u heellan yihiin isdhixgalka dadka waddanka u soo guurey. Ururada waalidiinta ee waalidiinta asalkoodu yahay soo-galootiga ay ka wada shaqeeyaan sidii ay u taageeri lahaayeen waxbarashada caruurtooda ayaa gacan muhiim ah ka geysta arrintan.

Xubnaha ururada soogalootiga ayaa inta badan naftooda khibrad u leh socdaalka sidaas darteedna waxay si gaar ah ugu fiicnaan karaan caawinta dadka kale ee ku cusub Jarmalka inay soo degaan Jarmalka.

Ururradooodu way kala duwan yihiin oo way kala duwan yihiin sida muhaajiriinta laftooda. Tusaale ahaan, waxaa jira:

- ÿ Naadiyada madadaalada iyo ciyaaraha
- ÿ Ururada dhaqanka

Ururada diinta **ÿ ururada**

shaqaalaha

ÿ ururada siyaasadda

ÿ Ururada ardayda

ÿ Ururada ganacsiga

ÿ Ururada waalidiinta

Ururada soogalootiga waxay inta badan leeyihiiin deeqo kala duwan, tusaale ahaan:

ÿ Adeegyada turjubaanka

ÿ Talo

ÿ Dhacdooyinka

ÿ Koorssooyin iyo munaasabado tababaro dheeri ah **ÿ**

Waxbarasho ka tirsan qeyta waxbarashada, sida taageerada shaqada guriga **ÿ**

Waxbarashada waalidka

ÿ Mashaariicda isdhexgalka

Waxay kaloo mataalan danaha xubnahooda. Waxay si isa soo taraysa u noqonayaan xidhiidhka muhiimka ah ee siyaasadda, ganacsiga iyo maamulka.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

ÿ Xafiisyada ururada soogalootiga maxaliga ah

ÿ Sarkaalka isdhexgalka / sarkaalka isdhexgalka ee beeshaada
ama xafiisyada socdaalka degmada

ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)

Internetka:

Xafiiska **Federaalka** ee Socdaalka iyo

Qaxootiga: www.bamf.de/migrantenorganizations

ÿ Wasaaradda Arrimaha Gudaha ee Federaalka, Dhismaha iyo Bulshada:

www.bmi.bund.de, shayga liiska "Mowduucyada/Dhulka & Is-dhexgalka/
Isdhexgalka/Ururada Soogalootiga"

ÿ Wasaaradda Federaalka ee Qoyska, Waayeeinka, Haweenka iyo Dhallinyarada:

www.bmfsfj.de, shayga liiska "Mawduucyada/Sinaanta/Sinaanta iyo ka
qaybgalka/Ururada Soogalootiga ee Jarmalka"

XIII. degan Germany

1. Nidaam siyaasadeed iyo mid sharci

Sharciga aasaasiga ah waa dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka ee Jarmalka. Waa aasaaska sharci ee ugu muhiimsan ee ku wada noolaanshaha Jarmalka.

Xuquuqda aasaasiga ah

Qodobbada 1 ilaa 19 ee Sharciga Aasaasiga ah ayaa sugaya xuquuqda aasaasiga ah ee shahsiga ee ku wajahan dawladda. Xuquuqda aasaasiga ah ee gaarka ah waa:

- ÿ Ilaalinta sharafta aadanaha
- ÿ Xaqa nolosha iyo daacadnimada jireed
- ÿ Sinnanta dhammaan sharciga hortiisa
- ÿ Xorriyadda caqiiadada
- ÿ Xoriyadda hadalka
- ÿ Xoriyadda isu imaatinka
- ÿ Xoriyadda shaqada
- ÿ Ballanqaadka lahaanshaha iyo xuquuqda dhaxalka
- ÿ Xoriyadda saxaafadda

Qodobka 20aad wuxuu qeexayaa mabaadi'da ugu muhiimsan ee lagu hagayo siyaasadda

Nidaamka Jamhuuriyadda Federaalka ee Jarmalku waxa uu qaabaysan yahay sidan soo socota.

- ÿ Gobolka
- ÿ Dimuqradaadiyad
- ÿ Ku dhaqanka sharciga
- ÿ Gobolka daryeelka

Gobolka

Jarmalku waa dawlad federaal ah oo ka kooban 16 gobol oo federaal ah:

ÿ Baden-Württemberg ÿ

Bavaria ÿ

Berlin

ÿ Brandenburg ÿ

Bremen

ÿ Hamburg ÿ

Hesse

ÿ Mecklenburg-Western Pomerania

ÿ Hoose Saxony

ÿ North Rhine-Westphalia

ÿ Rhineland-Palatinate

ÿ Saarland

ÿ Saxony

ÿ Saxony-Anhalt

ÿ Schleswig-Holstein ÿ

Thuringia

dimuqraadiyadda

Jarmalku waa dawlad dimuqraadi ah, taas oo macnaheedu yahay in dhammaan awoodda dawladeed ay ka timaaddo dadka. Waxay ku jimcsato iyada oo loo marayo:

- ÿ Doorashooyinka
- ÿ Codeynta
- ÿ Hay'adaha sharci-dejinta (Baarlamaanka)
- ÿ Xubnaha awoodda fulinta
  - (Dowladda iyo Maamulka)
- ÿ Hay'adaha sharciga (maxkamadaha)

Bundestag (Baarlamaanka) waa matalaada la soo doortay ee dadka.

gobolka daryeelka

Jarmalku waa dawlad daryeel. Taas macneheedu waxa weeye: Mabda'a ahaan, muwaadin kastaa waa inuu ku hubsadaa noloshiisa shaqo. Si kastaba ha ahaatee, gobolku wuxuu caawiyya dadka aan awoodin ama awood u leh ilaa xad si ay u sugaan noloshooda. Waxay magdhow u tahay khasaarooyinka. Waa jira tiro faa'iidooyin bulsho oo dawladeed. Kuwa ugu muhiimsan waxaa ka mid ah bulshada qaanuniga ah

caymiska iyo lacagta shaqo la'aanta II (eeg cutubka X "Bangiyada iyo Caymiska"), laakiin sidoo kale lacagta carruurta (eeg cutubka VII "Carruurta iyo Qoyska").

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Internetka:

- ÿ Wakaalada Federaalka ee Waxbarashada Madaniga ah: www.bpb.de

Agabka macluumaadka:

- ÿ Macluumaad ka timid Wakaaladda Federaalka ee Waxbarashada Madaniga ah foomka daabacan waxaa laga heli karaa www.bpb.de, Shayga liiska "Dukaanka"

2. Xisbiyada iyo ka qaybgalka siyaasadda

xisbiyada

Muwaaddin kastaa wuxuu fursad u haystaa inuu ka qaybqaato nolosha siyaasadda ee Jarmalka iyo inuu saameyn ku yeesho siyaasadda - gudaha, gobolka iyo heer federaal. Habka muhiimka ah ee tan loo sameeyo waa in laga shaqeeyo kooxaha danaha, hindisayaasha muwaadiniinta, ururada iyo xisbiyada.

Xisbiyadu waxay soo magacaabaan musharraxiinta doorashada baarlamaanka deegaanka, gobolka, federaalka iyo Yurub. Kuwaas waxaa ka mid ah:

ÿ Maamulka degmada iyo degmada

ÿ Baarlamaanka Gobolka

ÿ Bundestag

ÿ Baarlamaanka Yurub

Xisbiyada siyaasadeed ee Jarmalka mid walbaa wuxuu leeyahay mawqifyo iyo barnaamijyo siyaasadeed oo kala duwan. Mawqifkooda mawduucyada gaarka ah waxaad ka ogaan kartaa boggaga xisbiyada.

Dooroo

Doorashooyinka Jarmalka waa mid guud, toos ah, xor ah, siman oo qarsoodi ah. Taas macnaheedu waa:

ÿ Guud ahaan: Dhammaan muwaadiniinta Jarmalka waa loo oggol yahay inay codeeyaan oo la doorto haddii ay ugu yaraan 18 jir yihiin. Gobolada federaalka qaarkood, da'da codbixinta ee ugu yar ee gobolada iyo deegaanka waa 16 sano.

ÿ Toos ah: Dadku waxay doortaan wakiilada si toos ah ama mid Liis garee oo si dadban ha u marin codbixiyayaasha.

ÿ bilaash: Qofna looma oggola inuu cadaadis saaro cod-bixiyayaasha, musharax gaar ah dooro. Ma jirto codbixin qasab ah.

ÿ siman: Cod kastaa si siman buu wax u tiriya.

ÿ sir: Sida shakhsigu u codeeyay ayaa ah mid sir ah. Kaliya natijada guud ayaa la daabici doonaa.

Haddii aad haysato dhalashada Jarmalka, waxaad ka qayb qaadan kartaa dhammaan doorashooyinka. Haddii adiga, muwaadin waddan kale oo Midowga Yurub ah, aad ku noosahay Jarmalka in ka badan saddex bilood, waad awoodi kartaa ka qaybqaado doorashooyinka dawladaha hoose iyo golaha deegaanka iyo sidoo kale doorashooyinka Baarlamaanka Yurub ayaa ka qayb galaya.

Doorashada Bundestag iyo inta badan baarlamaanada dawlad goboleedyada waxay u shaqeeyaan sidan: Codbixiye kastaa wuxuu leeyahay laba cod, codadka koowaad iyo labaad. Codbixiyayaashu waxay ku codeynayaan codkooda koowaad musharax ka soo jeeda deegaankooda (codka aqlabiyada). Waxay siinayaan codka labaad ee liiska xisbiga (proportional voting). Si fudud haddii aan u dhigo, dhammaan natijada codadka labaad ayaa go'aaminaya inta ay le'eg tahay saamiga xisbi gaar ah ku leeyahay baarlamaanka. Doorashooyinka golayaasha deegaanka waxaa nidaamiya sharciga gobolka. Nakhshadoodu sidaas darteed way ka duwanaan kartaa, laakiin waxay raacdaa mabaadi'da kor ku xusan ee doorashooyinka guud, tooska ah, xorta ah, siman iyo qarsoodiga ah.

3. Golayaasha is-dhexgalka iyo guddiyada la-talinta

Si loo matalo danaha siyaasadeed ee soogalootiga, waxaa jira golayaasha isdhexgalka (la-talin) ee ku dhawaad dhammaan bulshooyinka - bulshooyinka qaarkood waxaa sidoo kale loogu yeeraa ajaaniibta ama golaha socdaalka (talobixinta). Waxay kala taliyaan maamulka degmada ama golaha deegaanka dhammaan arrimaha la xiriira soogalootiga iyo mowduuca laqabsashada. Bulshooyinka badankoodu waxay xaq u leeyihiiin inay soo jeediyaan oo ay hadlaan.

Intaa waxaa dheer, waxay sidoo kale ka caawiyaan muhaajiriinta laftooda dhammaan arrimaha muhiimka ah, sida arrimaha bulshada, dhaqanka iyo magangalyada.

Golayaasha isdhexgalka (talobixinta) waxaa badanaa doorta dhammaan dadka soogalootiga ah ee bulshada dhexdeeda.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Xafiiska golaha isdhexgalka (la-talinta) ee goobta
- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Adeegyada Socdaalka Dhallinyarada (JMD)

Internetka:

- ÿ Federaalka socdaalka iyo golaha isdhexgalka:
www.bzi-bundesintegrationsrat.de

4. Diinta

Jarmalka, dastuuruk wuxuu dammaanad qaadayaa qof kasta xorriyadda diinta. Inaad si xor ah u doorato diintaada, inaad si wadajir ah ula hadasho dadka kale, laakiin sidoo kale inaadan dooran diin gabi ahaanba - waxaas oo dhan waa qayb ka mid ah xoriyada diinta. Nuxurka udub dhexaad u ah xoriyada diintu waa in diimaha oo dhan loola dhaqmo si isku mid ah. Sidaa darteed, sida uu qabو sharciga aasaasiga ah, ma jirto kaniisad dawladeed.

Dawladdu waa inay u dhaqantaa si dhexdhexaad ah xagga diimaha; ma laga yaabaa in uu u eexdo ama u diido diin kasta. Si kastaba ha ahaatee, waxa jira wada shaqayn u eg oo ka dhaxaysa dawladda iyo bulshada diinta.

Inta badan dadka Jarmalka ku nool waa Masiixi: In ka badan 22 milyan oo qof oo Jarmal ah ayaa ka tirsan kaniisadda Katooliga, Kaniisadda Protestant waxa ay xubno ka yihiin in ka badan 20 milyan.

Xubnaha Masiixiyinta Ortodokska, Islaamka, Yuhuuda iyo Budhiismka ayaa iyaguna qayb ka ah bulshada Jarmalka. Qiyaastii

Afar milyan oo muslimiin ah ayaa ah bulshada saddexaad ee ugu diinta badan dalka.

Shariiyada ku saabsan Axadaha iyo ciidaha dadweynaha waxay tiixgaliyaan fasaxyada Masiixiyinta, sida kirismaska iyo Easter-ka. Qaar ka mid ah gobolada federaalka waxaa jira suurtagalnimada in carruurta laga dhaafu dugsiga fasaxyada sare ee diimaha kale.

Waaliidiinta ayaa go'aansan kara in ilmahoodu ka qaybqaato waxbarashada diinta ee dugsiga iyo in kale. Sida caadiga ah, dugsiyadu way ka badan yihiin wacdiyayaal iyo

Waxbarashada diinta Katooliga oo la bixiyo. Iyadoo ku xiran shuruudaha, Christian Ortodokska iyo barashada diinta Yuhuudda sidoo kale waa la qaban karaa. Inta badan gobolada galbeedka Jarmalka, barashada diinta Islaamka ee Jarmalka ayaa lagu tijaabiyyaa dugsiyada. Balaadhin ayaa laga qorsheeyay gobollo badan oo federaal ah.

TALO

Weydii macalinka ilmahaaga sharciyada iyo wax-u-barashada diinta ee dugsiga ilmahaaga.

Halkan waxaad ku wargelin kartaa naftaada

Goobta:

- ÿ Talada socdaalka ee dadka waaweyn ee haajiriinta ah
Muhaajiriinta (MBE)
- ÿ Kaniisadaha iyo bulshada diinta

Internetka:

- ÿ Kaniisadda Evangelical ee Jarmalka: www.ekd.de
- ÿ Kaniisadda Katooliga ee Jarmalka: www.katholisch.de
- ÿ Kaniisadda Ortodokska ee Jarmalka: www.kokid.w-srv.net
- Golaha Dhexe ee Yuhuuda ee Jarmalka:** www.zentralratdjuden.de
- ÿ Turkish-Islamic Union ee Machadka Diinta eV (DITIB): www.ditib.de
- ÿ Ururka Xarumaha Dhaqanka Islaamka eV (VIKZ): www.vikz.de
- ÿ Alevi Community Germany eV (AABF): www.alevi.com
- ÿ Golaha Dhexe ee Muslimiinta Jarmalka (ZMD):
www.zentralrat.de
- ÿ Shirka Islaamka ee Jarmalka (DIK):
www.deutsche-islam-conference.de

index

Shahaadada dugsiga sare :	85
Wakaalada Shaqada :	19, 21, 45, 48, 49, 50, 75, 88, 89, 90, 92, 93, 103, 113, 114
AIDS :	99
Bixinta hawlgabka :	109
Koorsada akhris-qoraalka :	18
Aqoonsi:	32, 42, 43, 45, 50, 92
Lacagta shaqo la'aanta (ALG I + II):	39, 113, 128
Caymiska shaqlala'aanta :	55, 112, 113
Shaqada :	42, 53, 54, 66
Shaqq raadis :	16, 19, 42, 46, 47, 114
Meelaynta shaqada :	45
Saacadaha shaqada:	53,
54 Ogoalaanshaha joogitaanka :	14, 30, 33, 34, 36, 38, 73, 75
Sharciga deganaanshaha :	43, 51
Xuquuqda deganaanshaha :	28, 30, 32, 33, 39, 40, 114
Waxbarasho:	17, 18, 21, 23, 26, 32, 33, 36, 43, 45, 46, 49, 50, 75, 76, 82, 85, 88, 89, 90, 91, 92, 113
Maalgelinta tababarka :	91, 92
BAfōG :	76, 91, 92
Naafada :	14, 40, 54, 84, 102, 103, 107
Talo:	
Talada AIDS :	99
Talada daroogada :	101
Talo shaqo :	45, 88, 89
Talada waalidnimada :	68, 69, 79
Talada socdaalka :	9, 15, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 37, 38, 41, 44, 49, 50, 52, 77, 79, 87, 88, 89, 92, 93, 105, 109, 114, 121, 124, 125, 131, 132
Talo shaqo :	45, 88, 89
Xarunta Macluumaaadka Xirfadda (BlZ):	45, 89
Waxbarashada Xirfadeed ee sii socota :	42, 50,
93 Kaarka buluuga ah EU :	14, 32, 33, 35, 36, 38
Codsiga :	26, 45, 48, 49
Hay'adda Shaqaalaynta Dawlada Dhewe :	9, 15, 42, 44, 45, 46, 49, ... 50, 77, 89, 92, 93, 112, 113, 114
Joogitaanka joogtada ah :	14, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 73
Talada daroogada :	101

Dib u midaynta lamaanaha :	14, 15
Dhalashada :	16, 28, 30, 38, 39
Imtixaanka jinsiyadda :	39, 40, 41 Wax
iibsiga :	3, 17, 28, 116, 117
Gelida :	2, 10, 11, 12, 13, 14, 30, 32, 33, 38, 91
Kaalmada waalidka :	71, 72, 73, 74, 75
Koorsada isdhexgalka waalidka :	18, 20
Fasaxa waalidka :	54, 66, 71, 72, 75
Ogolaanshaha degenaanshaha rasmiga ah ee Midowga Yurub :	32, 33, 36, 37, 38, 73
Talada waalidnimada :	68, 69, 79
ESF barnamijka federaalka :	45
Muwaadiniinta EU :	31
Bilaabida ganacsiga :	50, 51, 52
Khabirada :	13, 32, 36, 52 Sharciga Socdaalka
Xirfadda :	32 Khasnadda
qoyska :	75, 77, 78 Xafiiska
cashuuraha :	55
Koorsada isdhexgalka haweenka :	18
Xoriyadda dhaqdhaqaqa :	30, 51
Waaxda caafimaadka :	68, 70, 99, 100
Daryeelka caafimaadka :	97, 109
Hubinta xisaabta :	104, 105 Sharciga
Aasaasiga ah :	39, 126, 131
Jaamacadda :	85, 90, 91, 92
Kaarka ICT :	14, 32, 33, 35, 36, 38 Koorsada
isdhexgalka :	16, 17, 18, 19, 20, 23, 28, 37
oo leh akhris-qoris :	18
ee waalidka :	18
Koorsada hagaajinta :	18
dumarka :	18
dhalinyarada :	18
Koorso degdeg ah :	19
Golaha Isdhexgalka :	130, 131 Koorso degdeg
ah :	19

Koorsada isdhexgalka dhalinyarada :	18,20
Adeegyada socdaalka dhalinyarada :	19, 21, 26, 27, 28, 37, 38, 41, 44, 49,
77, ...	87, 88, 89, 92, 131
Xanaanada caruuta :	23, 78, 79
Lacagta carruuta :	9, 75, 76, 77, 78, 128
Goobaha xanaanada caruuta :	78, 79
Kaalmada carruuta :	75, 76, 77, 78
Mushaharka xanuunka :	109
Jiro:	14, 40, 53, 54, 94, 97, 99, 101, 106, 107, 109, 111, 112, 123 Caymiska caafimaadka/
caafimaadka :	23, 53, 55, 69, 94, 95, 96,
97, ...	98, 103, 109, 110, 111
Credit :	104, 105
Ka ilaalinta xil ka qaadista :	54, 72
Kirada :	59, 60, 61, 62, 63, 64, 104
Qandaraaska kirada :	61, 62, 63, 64
Ururka muhaajiriinta :	88, 124, 125
Talada socdaalka :	9, 15, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 37, 38, 41, 44, 49,
50, 52, 77, 79, 87, 88, 89, 92, 93, 105, 109, 114, 121, 124, 125, 131, 132 Mobile ICT	
Card :	14, 32, 33, 35, 36 Fasaxa
umusha :	66, 69, 71
Ogolaanshaha joogitaanka joogtada ah :	16, 32, 33, 36, 37, 73, 75
Gurmadka :	95, 138
Koorsada hanuuninta :	16, 18, 19
Xisbiyada :	129
Caymiska daryeelka :	55, 106, 111
Waxbarashada diinta :	131, 132
Hawlgabka :	106, 107, 108, 109
Caymiska hawlgabka :	55, 103, 107, 108
Talo deyn :	105
Noocyada dugsiyada :	82, 83,
84 Dugsiga :	2, 9, 16, 19, 21, 23, 26, 46, 77, 78, 82, 83, 84, 85, 86,
87, 88, 89, 92, 93, 112, 131, 132	
Ururka :	23, 66, 67, 68, 69, 70, 71

Madaxbanaanida :	42, 51, 52
Caymiska bulshada :	106, 107, 128
Dib-u-celinta :	9, 30, 33, 45, 90 Taageerada luqadda waxay
bixisaa :	86, 87
Kooro luqadeed :	16, 17, 19
shaqada :	16, 20, 21
carruurta iyo dhallinyarada :	21
Dhalashada :	13, 30, 33, 39, 40, 43, 130
Cashuur :	42, 52, 55
Daraasad :	18, 21, 33, 35, 50, 82, 85, 88, 89, 90, 91, 92
La-talinta balwadda :	101
Dhaqaaq :	58, 59
Dib-u-diiwaangeli :	58, 59
Caymiska shilka :	106, 112
Fasaxa :	53
Ilaalinta macaamiisha :	28, 63, 65, 116, 121
Caymiska:	2, 59, 95, 104, 106, 108, 110, 111, 113, 115, 116, 117, 128
Shaqo la'aan	55, 112, 113
Silica-	23, 53, 55, 94, 95, 96, 97, 109, 110, 111
Daryeel-	55, 106, 111
hawlgabka	55, 103, 107, 108
hanti iyo dad	115
Bulsho	106, 107, 128
Shil-	106, 112
Fiisaha :	2, 10, 11, 12, 13, 14, 33
Kulliyadda Bulshada :	16, 93
Kahorttaga :	94, 97, 108
Caafimaadka	97, 109
da'da	109
Uurka	69
Dooroo :	31, 128, 129, 130
Waxbarashada sii socota :	42, 50, 93, 113
Ogolaanshaha guryaha la kabو :	59, 60
Guryaha:	60, 77 Xafiiska
Guriyeynta :	29, 56, 58, 59, 61, 63
Raadinta Guryaha :	56
Koorsada isdhexgalka ee shahaadada :	16, 19

Xaalad degdeg ah

Mararka qaarkood wax walba waa inay si degdeg ah u dhacaan. Markaa waxaad u baahan tahay caawimo isla markiiba.

Sidaa darteed waa inaad ogataa lambarrada taleefoonnada soo socda. Halkan waxaad ka heli kartaa caawimo xaaladaha degdega ah.

Tirooyinka ugu muhiimsan marka la eego

Dhakhtarka degdega ah: 112

Halkaan waxaad ka heli kartaa gargaar degdeg ah haddii qof uu aad u xanuunsanayo ama uu dhaawacmay.

Waaxda Dab-demiska: 112

Haddii uu dab ka kaco gurigaaga ama aad aragto dab ka kacay guri kale, waa in aad isla markiiba wacdaa lambarkan.

Booliska: 110

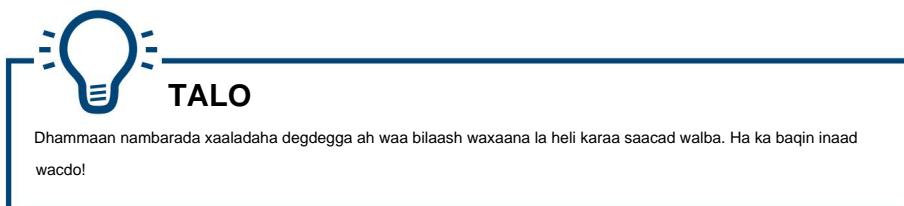
Waxaad ahayd dhibane fal gacan ka hadal ah ama aad gashay dambi arkay? Kadib wac booliska isla markiiba! Waxaad la xiriiri kartaa booliska Saraakiisha iyo saraakiisha booliska.

Adeegga wacitaanka caafimaadka: 116 117

Adeegga soo wacitaanka ee caafimaadka ayaa ku caawin doona haddii xafiiska dhakhtarkaagu xidhan yahay laakiin jiradaadu ma sugi karto ilaa maalinta xigta.

La talinta telefoonka: 0800 1110111* ama 0800 1110222*

Ma quustay oo ma garanaysaa waxaad samayn lahayd marka xigta? Shaqaalah la-talinta taleefanka ayaa ku farxi doona inay kugula taliyaan - haddii aad doorbidayso, maaha inaad sheegto magacaaga.

* kaliya laga heli karo gudaha Germany, lacag la'aan

qoraalo

---

qoraalo

---

daabac

tafatire

Wasaaradda Arrimaha Gudaha,Dhismaha iyo Bulshada Federaalka
10557 Berlin

shaqaalaha tifatirka

Xafiiska Federaalka ee Socdaalka iyo Qaxootiga
90461 Nuremberg

taagnaa

01/2021

Cadaadis

Druck- und Verlagshaus Zarbock GmbH & Co. KG, 60386 Frankfurt 6aad, daabacaad
cusub

Naqshadeynta iyo wax soo saarka

MediaCompany – Wakaaladda Isgaarsiinta GmbH

credit Photo

Sawirka dabookla ah: © BMI; P. 2, 11: © gettyimages.com/Symphonie; P. 4, 4, 17, 22: © BAMF/Bildfabrik/
Thomas Geiger; P. 4, 31: © iStockphoto.com/Juergen Sack; P. 4, 42: © iStockphoto.com/ Johnny Greig 2017; P. 4,
57: © iStockphoto.com/Eric S; 2–3, 67: © gettyimages.com/FatCamera; P. 4, 82: © gettyimages.de/Westend61; P. 4, 94: ©
iStockphoto.com/seb_ra; P. 105: © iStockphoto.com/fcafotodigital; P. 4, 117: © iStockphoto.com/Minerva
Studio; P. 3, 122: © gettyimages.com/track5

Amarka daabacaada

Dirista qoraalada ay leedahay Dowladda Federaalka

Sanduuqa POST 48 10 09, 18132 Rostock

Telefoonka adeegga: +49 30 18 272 2721

Adeegga fakiska: +49 30 18 10 272 272 1

limayl: publikationen@bundesregierung.de

Ka dalbo khadka taleefanka: gebaerdentelefon@sip.bundesregierung.de

Dalabka khadka: www.bundesregierung.de/publikationen

Waxa kale oo aad ka heli kartaa daabacaado dheeraad ah oo Dowladda Federaalka ah si aad u soo dejiso oo aad uga
dalbato: www.bundesregierung.de/publikationen

Shayga lambarka: BMI20007

Daabacaadan waxaa daabacday dowladda federaalka oo qeyb ka ah shaqadeeda xiriirka dadweynaha. Daabacaada
waxaa lagu bixiyaa lacag la'aan mana loogu talagalin iib. Waxaa laga yaabaa in aanay u isticmaalin xisbiyada,
mushariixaama shaqaalaha doorashada inta lagu jiro ololaha doorashada ujeedada xayaysiinta doorashada. Tani waxay
khusaysaa doorashada federaalka, gobolka iyo deegaanka iyo sidoo kale doorashooyinka baarlamaanka Yurub.

Ogaysiis

Isbeddellada ku yimaadda xeerarka sharciga, ciwaannada iyo lambarrada telefoonku waxay saamayn karaan jiritaanka
buug-yarahaa ama qaybo ka mid ah waxay ka dhigi karaan kuwo aan shaqayn. Fadlan mar walba wax ka weydii arrimaha
muhiimka kuu ah gudaha.

www.bmi.bund.de
www.bamf.de